T.C.

BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

İŞLETME ANABİLİM DALI

ÜRETİM YÖNETİMİ VE PAZARLAMA PROGRAMI

İŞLETMELERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARINA KATKILARI: BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ELİF ÖZKURT

TEZ DANIŞMANI

PROF. DR. SEVGİ GÖNÜLLÜOĞLU

BİLECİK, 2025

10709021

T.C.

BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

İŞLETME ANABİLİM DALI

ÜRETİM YÖNETİMİ VE PAZARLAMA PROGRAMI

İŞLETMELERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARINA KATKILARI: BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ELİF ÖZKURT

TEZ DANIŞMANI

PROF. DR. SEVGİ GÖNÜLLÜOĞLU

BİLECİK, 2025

10709021

BEYAN

İşletmelerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkıları: Bankacılık Sektörünün İncelenmesi adlı yüksek lisans hazırlık ve yazımı sırasında bilimsel araştırma ve etik kurallarına uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlandığım bölümlerde bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmının Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını, aksinin tespit edileceği muhtemel durumlarda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

<table>
<tr><td colspan="4">Bu çalışmanın,
Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP), TÜBİTAK veya benzeri kuruluşlarca desteklenmesi durumunda; projenin ve destekleyen kurumun adı proje numarası ile birlikte, ETİK KURUL onayı alınması durumunda ise ETİK KURUL tarih karar ve sayı bilgilerinin beyan edilmesi gerekmektedir.</td></tr>
<tr><td>DESTEK ALINMIŞTIR</td><td></td><td>DESTEK ALINMAMIŞTIR</td><td>X</td></tr>
<tr><td colspan="4">Destek alındı ise;</td></tr>
<tr><td colspan="4">Destekleyen kurum;</td></tr>
<tr><td colspan="2">Desteğin Türü</td><td colspan="2">Proje Numarası</td></tr>
<tr><td colspan="2">1- BAP (Bilimsel Araştırma Projesi)</td><td colspan="2" rowspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="2">2- TÜBİTAK</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer;……
……</td></tr>
<tr><td colspan="4">ETİK KURUL onayı var
ise;</td></tr>
<tr><td colspan="2">ETİK KURUL karar tarih/sayı:</td><td colspan="2">……/……
……..</td></tr>
</table>

Elif ÖZKURT

…/…/2025

İmza

ÖN SÖZ

Engin bilgisi ve tecrübesi ile beni yönlendiren ve destekleyen, yolumu aydınlatan, her zaman örnek alacağım, beraber çalışmaktan onur duyduğum çok kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Sevgi GÖNÜLLÜOĞLU'na,

Tez savunma sınavı jürimde yer alan hocalarım Prof. Dr. Habibe Yelda ŞENER ve Dr. Öğr. Üyesi Saniye HAYDAROĞLU'na kıymetli vakitlerini ayırdıkları ve çalışmama katkı sağladıkları için teşekkür ederim.

İlk göreve başladığım günden itibaren manevi desteğini esirgemeyen ablam Semra SEZGİN'e

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda görevli çalışma arkadaşlarım ile idari amirlerim Doç. Dr. Mesut IŞIK, Doç. Dr. Merve KESKİN ve Öğr. Gör. Dr. Selin İKİZ'e

Bu süreçte bilgisi ve desteği ile yanımda olan arkadaşlarım Bahadır DİNÇ ve İlkay IŞIK'a,

Tez yazma sürecim boyunca yaşadığım bir çok duyguyu paylaşan, manevi desteği ve bana olan inancı ile her zaman yanımda olan canım arkadaşım Şerife BULUT'a çok teşekkürler.

Ailemden biri gibi olan canım dostum Perihan CİVELEK'e her zaman yanımda olduğu için çok teşekkür ederim.

Hayatım boyunca her zaman yanımda olan ve emeklerini ne yapsam ödeyemeyeceğim canım annem Emine DURMAZ'a ve canım babam Hüseyin DURMAZ'a,

Doğduğu andan itibaren hayatımda her zaman yeri ayrı olan, her anımı paylaştığım her daim yanımda olan canım kardeşim Ebru DURMAZ KIRMIZI'ya desteği için çok ama çok teşekkür ederim.

Teşekkürlerin en büyüğü canım eşim Oktay ÖZKURT'a. Bu süreçteki desteğin için, her kararımı desteklediğin ve her zaman yanımda olduğun için çok teşekkür ederim.

Elif ÖZKURT

2025

ÖZET

İŞLETMELERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARINA KATKILARI: BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN İNCELENMESİ

Günümüzde sürdürülebilirlik, hem ulusal hem de küresel ölçekte en önemli gündem maddelerinden biri haline gelmiştir. İklim krizi, küresel ısınma ve doğal kaynakların tükenmesi gibi olgular, sürdürülebilirlik kavramının önemini giderek daha fazla vurgulamaktadır. Sürdürülebilirlik, çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarıyla ele alındığında, tüm yönleriyle kritik bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Çevresel faktörler arasında atık yönetimi, karbon ayak izinin azaltılması, enerji ve su tasarrufu gibi unsurlar yer alırken; ekonomik faaliyetler bağlamında ise sürdürülebilir bankacılık uygulamaları gibi konular da bu kavramın kapsamına girmektedir. Bu çalışma, Türkiye'deki bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankaların Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarına olan katkılarını ve yapılan faaliyetler ile hangi amaca katkı sağladıklarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Türkiye'de bankacılık sektöründe faaliyet gösteren 3 kamu bankası ve 3 özel bankanın resmi web sitelerinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporları incelenmiştir. Çalışma sonucunda bankaların sürdürülebilir kalkınma amaçlarının çevresel boyuta, ekonomik boyuta ve sosyal boyuta olan katkı sağladığı ve bu alanda stratejiler geliştirdiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Bankacılık, Sürdürülebilir Kalkınma, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları.

ABSTRACT

CONTRIBUTIONS OF BUSINESSES TO THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS: EXAMINATION OF THE BANKING SECTOR

Today, sustainability has become one of the most important agenda items both nationally and globally. Climate crisis, global warming and depletion of natural resources increasingly emphasize the importance of the concept of sustainability. When sustainability is considered in terms of its environmental, economic and social dimensions, it emerges as a critical concept in all its aspects. While environmental factors include elements such as waste management, carbon footprint reduction, energy and water saving; in the context of economic activities, issues such as sustainable banking practices are also included in the scope of this concept. This study was conducted to examine the contributions of banks operating in the banking sector in Türkiye to the environmental, economic and social dimensions of the United Nations Sustainable Development Goals and to which goals they contribute with their activities. The Integrated Activity Reports for 2023 published on the official websites of 3 public banks and 3 private banks operating in the banking sector in Türkiye were examined. As a result of the study, it is observed that banks contribute to the environmental, economic and social dimensions of their sustainable development goals and that they develop strategies in this area.

Keywords: Sustainability, Banking, Sustainable Development, Sustainable Development Goals.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖN SÖZ i

ÖZET ii

ABSTRACT iii

İÇİNDEKİLER iv

ŞEKİLLER LİSTESİ vi

TABLOLAR LİSTESİ ix

1. GİRİŞ 1

1.1. Sürdürülebilirlik 3

1.2. Pazarlama Açısından Sürdürülebilirlik 5

1.3. Sürdürülebilir Kalkınma 6

1.4. Sürdürülebilir Kalkınma Kavramının Tarihsel Gelişimi 8

1.5. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları 9

1.6. Kurumsal Sürdürülebilirlik 14

2. ARAŞTIRMA BİLGİLERİ 16

2.1. Araştırmanın Metodolojisi 16

2.1.1. Araştırmanın Amacı 16

2.1.2. Araştırma Soruları 16

2.1.3. Araştırma Sınırlılıkları 17

2.1.4. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Analizi 17

2.2. Bulgular 19

2.2.1. A Bankası 19

2.2.2. B Bankası 23

2.2.3. C Bankası 30

2.2.4. D Bankası **36**

2.2.5. E Bankası **53**

2.2.6. F Bankası **61**

3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME **66**

KAYNAKÇA **86**

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.1. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ..... ……**10**

Şekil 2.1. A Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Belirtilen Sürdürülebilirlik Yolculuğu **29**

Şekil 2.2. A Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Belirtilen Sürdürülebilirlik Çalışmalarının Gelişimi **20**

Şekil 2.3. A Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Belirtilen Hedeflerinin Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkısı **22**

Şekil 2.4. B Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Doğrudan/Dolaylı Katkıda Bulunduğu Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları **27**

Şekil 2.5. B Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Katkıda Bulunduğu Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları..... **28**

Şekil 2.6. B Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Çevresel Sürdürülebilirlik Katkısı..... **29**

Şekil 2.7. C Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Paylaşılan Sürdürülebilir Bankacılık Sloganı ..... ……..**30**

Şekil 2.8. C Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı **33**

Şekil 2.9. C Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Belirtilen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı ve Stratejileri **35**

Şekil 2.10. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Bankanın Yaratılan Değerlerinin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkıları..... **36**

Şekil 2.11. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 1 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı..... **37**

Şekil 2.12. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 2 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı..... **37**

Şekil 2.13. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 3 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı..... **38**

Şekil 2.14. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 4 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **39**

Şekil 2.15. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 5 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **40**

Şekil 2.16. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 6 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **41**

Şekil 2.17. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 7 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **42**

Şekil 2.18. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 8 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **43**

Şekil 2.19. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 9 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **44**

Şekil 2.20. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 10 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **45**

Şekil 2.21. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 11 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **46**

Şekil 2.22. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 12 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **47**

Şekil 2.23. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 13 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **48**

Şekil 2.24. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 14 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **49**

Şekil 2.25. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 15 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **50**

Şekil 2.26. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 16 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **50**

Şekil 2.27. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 17 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı **51**

Şekil 2.28. E Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı **53**

Şekil 2.29. E Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı **34**

Şekil 2.30. E Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Öncelikli Konular ve Raporlama Çerçevelerinin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı **56**

Şekil 2.31. E Bankası'nın Sürdürülebilirlik Yolcuğu **57**

Şekil 2.32. E Bankası'nın Sürdürülebilirlik Alanında Desteklenen Girişimleri **58**

Şekil 2.33. E Bankası'nın Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkısı **59**

Şekil 2.34. F Bankası'nın Sürdürülebilirlik Yolculuğu **61**

Şekil 2.35. F Bankası'nın Öncelikli Sürdürülebilirlik Konuları **62**

Şekil 2.36. F Bankası'nın Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkıları..... **62**

Şekil 2.37. F Bankası'nın Sürdürülebilirlik Hedefleri **63**

Şekil 2.38. F Bankası'nın Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sosyal Etki Çalışmaları… **64**

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1.1. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Gruplandırılması**…….11**

Tablo 3.1. Örneklem Grubundaki Bankaların Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı..**64**

Tablo 3.2. Kamu Bankalarının Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkıları……..**67**

Tablo 3.3. Özel Bankaların Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkıları……...**67**

Tablo 3.4. B Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı…….**68**

Tablo 3.5. C Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı…….**70**

Tablo 3.6. F Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı……..…**72**

Tablo 3.7. A Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı…….**74**

Tablo 3.8. D Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı…….**76**

Tablo 3.9. E Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı…….**78**

1. GİRİŞ

Son yıllarda iklim krizlerinin artması, mevsimsel değişiklikler, küresel ısınmanın etkileri ve yer üstü ile yer altı kaynaklarının tükenmesi, bireysel ve kolektif düzeyde önemli olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bu olumsuz gelişmeler neticesinde, sürdürülebilirlik kavramı ön plana çıkmıştır. Sürdürülebilirlik, çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarıyla ele alındığında, tüm yönleriyle kritik bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Çevresel açıdan, kaynakların sınırsız olmadığı göz önünde bulundurularak, üretim ve tüketim süreçlerinde kaynakların en verimli şekilde kullanılmasına özen gösterilmesi gerekmektedir. Ekonomik açıdan ise, kaynakların eşit şekilde kullanılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının üretim süreçlerine dahil edilmesi, enerji kaynaklarının etkin ve verimli bir biçimde kullanılması ve atık yönetimi ile geri dönüşümün ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir. Sosyal çerçevede ise, tüketim yaparken, gelecekteki nesillerin ihtiyaçlarının da göz önünde bulundurulması ve toplumun korunması gerektiği vurgulanmaktadır.

Bu çalışma, Türkiye'deki bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankaların Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarına olan katkılarını ve yapılan faaliyetler ile hangi amaca katkı sağladıklarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırma Eylül 2024-Kasım 2024 tarihleri arasında Türkiye'de bankacılık sektöründe faaliyet gösteren "3 (üç) kamu bankası B Bankası, C Bankası, F Bankası" ve "3 (üç) özel banka A Bankası, D Bankası, E Bankası"nın resmi web sitelerinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporları incelenmiştir. Bu kapsamda Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndan 17 (on yedi) amaçtan hangi amaçlara katkı sağladığı da tespit edilmiştir.

Çalışma, bu faaliyetlerin Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na sağladığı doğrudan ve dolaylı katkıları ve gerçekleştirilen eylemleri analiz ederek, bankaların sürdürülebilirlik alanındaki katkılarını belirlemeyi amaçlamaktadır.

Bankaların sürdürülebilir kalkınma amaçlarından çevresel boyutta olan katkıları; bankacılık faaliyetlerinin çevresel etkilerinin azaltılması, karbon ayak izini azaltma ve karbonsuzlaşma süreci, yenilenebilir enerji kullanımının teşvik edilmesi, kaynakların verimli kullanımı, sera gazı emisyonlarının azaltılması, atık su yönetiminin verimli hale getirilmesi, su tasarrufu faaliyetleri, sıfır atık yönetmeliğine uyum, sıfır atık belgesi için girişimler, su

ekosisteminin korunması için projeler, iklim değişikliği zirvesine katılım ve hukuki adımlar olarak görülmektedir.

Bankaların sürdürülebilir kalkınma amaçlarından ekonomik boyutta olan katkıları; entegre faaliyet raporlarının yayınlanması, sürdürülebilir sanayi kalkınmasının desteklenmesi, bankaların kredi portföylerinin sürdürülebilir kalkınmaya göre şekillendirilmesi, finansman çerçevelerinin güncellenmesi, kurumsal ve ticari şubelerde sürdürülebilir finansman bilinçlendirme faaliyetleri, BİST Sürdürülebilirlik 25 endeksine katılım, dijital bankacılık işlemleri ve engelsiz bankacılık hizmetlerinin geliştirilmesi, yeşil finansman ve yatırımların artırılması, nitelikli istihdam oranının artırılması ve toplumun tüm kesiminden bireylerin istihdamı, sürdürülebilir satın alma faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi olarak görülmektedir.

Bankaların sürdürülebilir kalkınma amaçlarından toplumsal boyutta olan katkıları; finansal okuryazarlık programlarının faaliyete geçirilmesi, Kahramanmaraş depreminin ardından destek faaliyetleri, kadınların ekonomik ve sosyal hayatına destek olan projelerin geliştirilmesi, fırsat eşitliğine destek, kadın ve insan haklarına yönelik sosyal sorumluluk projeleri, eşit ve nitelikli eğitim imkanlarının sağlanması, engelli bireylerin bankacılık hizmetlerine erişebilirliğinin artırılması, banka çalışanlarına etik, yolsuzlukla mücadele ve cinsiyet eşitliği eğitimleri olarak görülmektedir.

Bankaların sürdürülebilirlik bağlamında uzun vadeli stratejiler geliştirmesi, yalnızca kurumsal kimliklerine katkı sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda toplumsal düzeyde de önemli faydalar yaratacaktır. Ülkemizde yürütülen atık yönetimi, çevre kirliliğinin önlenmesi ve yenilenebilir enerji gibi çevresel meselelerle ilgili, bankacılık faaliyetlerini de kapsayan yasaların genişletilmesi, sürdürülebilirlik açısından önemli bir adım teşkil edecektir. Ayrıca, hem ulusal hem de küresel düzeyde sürdürülebilirlik uygulamalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sürecinde, iç ve dış paydaşlara önemli sorumluluklar düşmektedir.

1.1. Sürdürülebilirlik

Dünya tarihinde birçok alanda önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilen Sanayi Devrimi, sanayileşme sürecinin başlangıcını işaret etmiş ve büyük ölçekli üretimlerin tüketicilere ulaşmasını kolaylaştırmıştır. Tüketicilerin, ürünlere olan talebinin artması üretimin artırılması konusunu zorunlu kılarken, bu durumun üretim aşamalarında ve sonrasında ne gibi etkiler yaratacağı o dönemde tam olarak fark edilememiştir. Bu dönemde en önemli göz ardı edilen sorun, sınırlı kaynakların sürdürülebilir olmayan bir şekilde tüketilmesi ve üretim süreçlerinde artan çevre kirliliği olmuştur. Gelecek nesillerin de kendi ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çekmemesi amacıyla, ilerleyen süreçlerde özellikle çevre kirliliğine karşı çeşitli önlemler alınmaya başlanmıştır.

Sürdürülebilirlik, mevcutta bulunan neslin, gelecek olan nesillere hiç olmazsa bugünkü kadar kaynaklara ve olanaklara sahip olabilecekleri bir miras bırakmalarını ifade etmektedir (Asheim vd., 1999). Sürdürülebilirlik, günümüzdeki nesillerin gelecek nesillerin de benzer şekilde kaynaklara ve imkanlara erişim hakkına sahip olmalarını temin edecek şekilde, mevcut doğal kaynakları ve çevresel değerleri kullanmalarını öngören bir kavramdır. Bu anlayış, günümüz toplumlarının geleceğe yönelik bir miras bırakırken çevresel ve ekonomik dengeleri de korumayı amaçlayarak, kaynakların tükenmesini önleyerek bu kaynakları sürdürülebilir bir şekilde kullanmalarını gerektirmektedir. Sürdürülebilirliğin temel amacının geleceğe kaynakları ve olanakları adil bir şekilde bırakmak olduğunu ve bunun sağlanması için mevcut kaynakların dikkatli ve verimli bir biçimde kullanılmasını savunduğunu vurgulamaktadır.

Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu da; insanların günümüz ihtiyaçlarını, gelecek olan neslin ihtiyaçlarını karşılayabilecek kaynakların karşılayabilmesidir şeklinde açıklamaktadır (WCED, 1991). Komisyonun açıklamasına bakıldığında, sürdürülebilir kalkınmanın hem bugünün hem de geleceğin ihtiyaçlarını dengede tutan bir yaklaşım olduğunu ifade etmektedir. Gelecek nesillerin ihtiyaçları gözetilerek yapılan her türlü hareketin çevresel, toplumsal ve ekonomik açıdan sürdürülebilirliğe önemli katkılar sağlayacağı açıktır.

Sürdürülebilirlik, esasen tüm ekosistemlerin işlevlerini, süreçlerini ve üretkenliklerini gelecekte de sürdürebilme kapasitesine sahip olma durumu olarak tanımlanabilmektedir (Chapin, Torn ve Tateno, 1996: 1017). Ekosistemlerin sürdürülebilirliği, doğal kaynakların

tükenmesini engellemek ve biyolojik çeşitliliği korumak amacıyla, insan faaliyetlerinin ekosistemler üzerinde yaratabileceği olumsuz etkilerin minimize edilmesini amaçlamaktadır.

Sürdürülebilirlik çevresel, sosyal ve ekonomik olarak 3 (üç) farklı boyutu bir bütün olarak değerlendiren bir kavramdır. Çevresel Sürdürülebilirlik, ekosistemlerin ve doğal kaynakların uzun süreli olarak korunması ve yaşatılması amacıyla yapılan bir dizi çabayı ifade etmekte olup, bu yaklaşımlar insan kaynaklı faaliyetlerin çevreye olan olumsuz etkilerini en aza indirmeyi ve doğal kaynakların sürdürülebilir bir biçimde kullanılmasını hedeflemektedir (Kates vd., 2001). Sosyal Sürdürülebilirlik toplumun her kesiminden bireylerin hiçbir ayrımcılığa maruz kalmadan eşit ve adaletli olanaklar sağlayarak refah seviyesinin iyileştirilmesini amaçlamaktadır (Kulaksız ve Gülcan 2022). Ekonomik Sürdürülebilirlik ise işletmelerin sürdürülebilir kazanç elde etmeleri ve finansal olarak zorluk yaşamamak amacıyla maddi olan ve olmayan varlıklarının etkili ve verimli bir biçimde idare etmelerini sağlamaktır (Tüm, 2014). Bu kavram, işletmelerin yalnızca kısa vadeli kazançlar elde etmekle kalmayıp, aynı zamanda uzun vadede de sürdürülebilir bir büyüme ve karlılık elde etmelerini hedeflemektedir. İşletmelerin kaynaklarını en verimli şekilde kullanarak, hem maliyetleri optimize etmelerini hem de finansal krizlere karşı dirençli hale gelmelerini sağlamaktadır.

Önce ve Marangoz (2012) çalışmalarında pazarlamanın sürdürülebilirliğin gelişmesindeki rolünü incelemişler bu kapsamda çevreye duyarlı tüketicilerin oluşturulmasını, üretim yaparken çevreye duyarlı bir üretim sisteminin benimsenmesini ve üretim aşamasından tüketiciye ulaşmasına kadar olan tüm süreçlerde çevreye duyarlı faaliyetlerde bulunmanın önemini vurgulamıştır.

Yavuz (2014) çalışmasında ekonomik kalkınmanın sürdürülebilir bir şekilde sağlanabilmesi, dünya kaynaklarının sınırlı doğası göz önünde bulundurulduğunda ekonomik faaliyetlerin kaynak kullanımında daha dikkatli ve verimli olmayı gerektirdiğini ifade etmiştir. Ekonomik kalkınmanın sürdürülebilir bir şekilde sağlanabilmesi, dünya kaynaklarının sınırlı doğası dikkate alındığında, ekonomik faaliyetlerin kaynak kullanımı konusunda daha dikkatli ve verimli bir yaklaşım benimsemeyi zorunlu kılmaktadır. Bu yaklaşım doğrultusunda sürdürülebilir ekonomik kalkınma, doğal çevreyi ve toplumları olumsuz etkilemeden ekonomik büyümenin sürdürülmesi için kaynak yönetimi konusunda daha stratejik bir yaklaşım gerektirir.

1.2. Pazarlama Açısından Sürdürülebilirlik

Kavramsal tanımlarına bakıldığında pazarlama kavramı, sürdürülebilirlik kavramının karşıtı olarak algılanmaktadır. Pazarlama, ürünlerin satışı veya tanıtımı ile sınırlandırılmadığı gibi ürünler, hizmetler ve fikirlerle ilgili pek çok birbirine entegre olmuş faaliyetlerin bir arada gerçekleştirildiği bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Erdoğan, 2014). Sürdürülebilirliğin daha az tüketim odaklı bir yaklaşımı savunulurken pazarlamanın ise yüksek satış hedefi olmasına dayanan anlayış farklılığından kaynaklanmaktadır. Tüketimin sürdürülebilirlik açısından önemli olmasının nedeni, gelecek nesillerin yaşam kalitesini olumsuz etkilemeden tüm insanların daha iyi bir yaşam sürmelerini ve temel ihtiyaçlarını karşılamalarını mümkün kılacak bir amaç gütmesindendir. Çevresel faktörlerin giderek daha fazla önem kazandığı bir dönemde, işletmelerin ürün ve hizmet pazarlama stratejileri önemli ölçüde dönüşüm geçirmiştir (Özcan ve Özgül, 2019). Bu kapsamda çevreye duyarlı yaklaşımlar, şirketlerin pazarlama politikalarını yeniden şekillendirmiş ve tüketici davranışlarını etkilemiş, dolayısıyla işletmelerin rekabetçi avantaj elde etme biçimlerini değiştirmiştir.

Bu günün çevresel koşulları göz önünde bulundurulduğunda pazarlamanın satışları ve tüketimi arttırmaya yönelik kısa süreli hedeflerinden ziyade uzun vadeli sürdürülebilirlik hedefleri ile uyumlu bir şekilde talebi yönlendirmekten de sorumludur. Zira sınırlı kaynakların tükenmesi durumuyla karşı karşıya kalındığında ne yaşanabilir bir çevreden söz edilebilecek ne de tüketicilerin artan taleplerini sürdürülebilir bir şekilde karşılamak mümkün olacaktır. Bu bağlamda, çevresel konulara karşı duyarlılığı arttıracak ve sürdürülebilirliği teşvik edecek stratejilerin uygulanması işletmeler açısından elzem bir konu haline gelecektir.

İşletmeler sürdürülebilirlik kapsamında geliştirdikleri stratejileri çevresel, sosyal ve ekonomik sorumlulukları doğrultusunda pazarlama stratejileri geliştirip faaliyetlerine entegre ettiklerinde yalnızca kar elde etme amacını güden geleneksel pazarlama anlayışının ötesine geçer ve toplumsal fayda yaratmayı, çevresel etkileri minimize etmeyi ve uzun vadeli ekonomik sürdürülebilirliği hedefler hale gelmektedir. Bu yaklaşım işletmelerin marka değerlerini güçlendirirken, toplumsal değişimi teşvik ederek çevresel zararların azaltılması konusunda da önemli rol oynarlar.

Tüketicilere ve işletmelere sağlanan değerlerin ötesinde, toplumun genelini ilgilendiren ortak kaynakların sürdürülebilirliğini temin edecek bir yaklaşım, sürdürülebilirlik bağlamında kritik bir öneme sahiptir (Torlak, 2022). İşletmeler sürdürülebilirlik çabalarını sadece ürünlerinde değil tüm iş süreçlerine entegre ettiğinde ve bu süreçlerini tüketici ile

şeffaflık çerçevesinde paylaştıklarında, çevreye duyarlı müşterilerin işletmelere karşı olan güvenini arttırmakla kalmayıp, marka değerinin artmasına ve marka sadakatinin oluşması konusunda da büyük bir adım olarak karşımıza çıkmaktadır.

Önce ve Marangoz (2012) çalışmalarında şirketlerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşabilmesi için sosyal, ekonomik ve çevresel unsurların dengeli ve adil bir şekilde bir araya getirilmesi önemli olduğu ve günümüz iş dünyasında, bu dengeyi kurabilen şirketlerin, sürdürülebilir pazarlama stratejileri sayesinde marka değerlerini başarıyla artırdığını açıklamaktadır. Tüketicilerin ve işletmelerin mevcut ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte, aynı zamanda gelecek nesillerin ihtiyaçlarını da gözeterek doğal kaynakları koruyan veya geliştiren, sosyal ve çevresel sorumluluğu ön planda tutan bir pazarlama anlayışı benimsenmesidir (Armstrong vd., 2017). Sürdürülebilirlik odaklı pazarlama anlayışı kapsamında pazarlama faaliyetlerini sadece tüketici taleplerine yönelik bir araç olarak değil, aynı zamanda çevresel ve sosyal fayda sağlamak amacıyla da gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda, sürdürülebilirlik odaklı pazarlama stratejileri, işletmelerin marka itibarını artırmak, müşteri sadakatini sağlamak ve toplumsal sorumluluklarını yerine getirmek adına önemli bir rol oynamaktadır.

1.3. Sürdürülebilir Kalkınma

Sürdürülebilir Kalkınma; bugünkü mevcut ekonomik durum ve faydaları gelecekteki potansiyel kaynakları tehlikeye atmadan en iyi hale getiren, toplumsal ve ekonomik dönüşüm süreçlerin bütünüdür şeklinde açıklanmaktadır (Goodland, 1986). Bu tanıma göre değerlendirildiğinde sürdürülebilir kalkınma, mevcut ekonomik durumun iyileştirilmesi ve sağlanan faydaların artırılması gerektiğini belirtir, ancak bunu yaparken gelecekteki doğal kaynakların, çevresel sistemlerin ve toplumların sağlığının tehlikeye atılmaması gerektiğini de ifade etmektedir.

Günümüzde elde edilen ekonomik faydaların ve büyümenin, gelecek nesillerin kaynaklarını ve çevreyi tehdit etmeden sağlanması gerektiğini de savunmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma toplumsal ve ekonomik dönüşüm aşamalarını da kapsamaktadır. Çünkü sürdürülebilir kalkınma yalnızca çevreyi korumakla ilgili bir kavram olmamakla birlikte, eş zamanlı olarak toplumların sosyal yapılarının güçlendirilmesini ve ekonomik sistemlerin de yeniden şekillendirilmesiyle ilgilidir. Toplumların adil ve eşit bir şekilde gelişerek ilerleyebilmesi için ekonomik ve toplumsal yapılar üzerinde de dönüşüm

gerekmektedir. Ekonomik refah seviyesinin yükselmesi toplumların yapısının da doğru orantılı olarak iyileşmesi anlamına gelmektedir.

Kısaca sürdürülebilir kalkınma, bugünkü faydaların geleceği riske atmadan sağlanabilmesi için ekonomik, toplumsal ve çevresel alanlarda denge kurulmasını gerektiren bir yaklaşımdır. Çevresel kaynakların korunması, ekonomik büyümenin sağlanması ve toplumların refahının artırılması süreçlerini bir arada idare edilmesi amaçlanmaktadır. Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik yapılan tüm çalışmalar ilerleyen yıllarda ekonomik, çevresel ve toplumsal boyutlarının üzerinde yoğunlaşmaktadır (Munasinghe, 2009).

Sürdürülebilir Kalkınma hem mevcut hem gelecek nesillerin ihtiyaçlarını gözeterek çevresel faaliyetlerinin ve doğal kaynakları tüketmeyecek şekilde doğru yöntemler ile kullanılmasını gerektiren bir ilkeye dayanmaktadır (Denek, 2019). Bu açıklamaya göre, yalnızca bugünün ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp, gelecek nesillerin de ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran bir kalkınma modelidir. Bu kavram, doğal kaynakların ve çevresel sistemlerin yani ekolojik dengenin tükenmesini engellemeyi, kaynakların verimli, dengeli ve dikkatli bir şekilde kullanmayı amaçlamaktadır. Bugün kullandığımız doğal kaynakları, gelecek nesillerin de erişebileceği şekilde korumak gereklidir.

Kaynakların uzun vadeli korunmasını sağlamak amacıyla çevresel faaliyetlerin doğru yöntemlerle yapılmasını zorunlu kılar. Bir örnek ile açıklayacak olursak, enerji üretimi veya sanayi faaliyetlerinde kullanılan yöntemlerin çevreye zarar vermemesi, ekosistemleri bozacak şekilde kaynak tüketmemesi gerekir. Ayrıca, bu kaynakların yenilenebilir olması veya doğal dengenin korunmasına katkı sağlaması esastır.

Sürdürülebilir kalkınma gelecek nesilleri koruma amacı güderken aynı zamanda var olan sermaye ile doğal kaynakların, kalkınma hedeflerine ulaşmak için aynı titizlikle geleceğe dönük planlama yapılmasına dikkat edilmesi gerektiği belirtilmektedir (Parlak, 2022). Bu kapsamdan bakıldığında sürdürülebilir kalkınmanın iki önemli hedefe odaklandığı vurgulanmaktadır. Bu hedeflerden ilki gelecek nesillerin yaşam kalitesini koruma amacı gütmesidir. Bugünün kararları ve faaliyetleri, yarının ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde şekillendirmelidir. İkinci hedefi ise mevcut sermaye ve doğal kaynaklar, kalkınma hedeflerine ulaşırken dikkatli bir şekilde kullanılmasına yöneliktir. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için oluşturulan yol haritasında doğal kaynakların tükenmesini engelleyecek ve çevresel dengeyi koruyacak bir şekilde hareket edilmesi önem arz etmektedir.

1.4. Sürdürülebilir Kalkınma Kavramının Tarihsel Gelişimi

05 Haziran-16 Haziran 1972 tarihleri arasında İsveç'in başkenti Stockholm'de gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansında gelişmişlik seviyeleri ve sosyo-ekonomik durumları birbirinden ayrı birden fazla ülkenin "Çevre" konusu adı altında uluslararası alanda ilk defa toplanmışlardır. Bu açıdan bakıldığında Birleşmiş Milletlerin uluslararası çevre konusunda düzenlenen ilk konferans olması, çevre politikalarının gelişiminde önemli bir adım olması, çevre ile ilgili 26 ilkeyi aydınlatan bir bildiri yayınlaması ve küresel anlamda çevre anlaşmalarının başlangıcı olması açısından önemli bir noktadadır. Bu konferansta çevrenin kalkınma ile olan bağının kuvvetli olduğu işaret edilmiştir (Mebratu, 1998). Kalkınma, yalnızca ekonomik büyüme ile değil, aynı zamanda çevresel denge ve kaynakların verimli kullanımı ile de doğrudan bağlantılıdır. Bu bağlamda, çevre ve kalkınma arasındaki güçlü ilişki, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi için çevresel faktörlerin göz ardı edilemeyeceğini ortaya koymaktadır.

Konferansta Birleşmiş Milletler Çevre Programının (UNEP) kurulmasına karar verilmiş ve 5 Haziran gününün "Dünya Çevre Günü" olarak belirlenmiştir (Dışişleri Bakanlığı, 2024).

Norveç Başbakanı Gro Harlem Brundtland'ın başkanlığında kurulan Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nca hazırlanan Brundtland Raporu'nda diğer adı ile "Ortak Geleceğimiz" Birleşmiş Milletler tarafından 1987 yılında yayınlanmıştır. Bu raporda "Sürdürülebilir Kalkınma" kavramı ilk kez kullanılmış ve "Bugünün gereksinimlerini, gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılayan kalkınma" olarak tanımlanmıştır (Dışişleri Bakanlığı, 2024). Bu rapor doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde korunmasını temin ederken, ekonomik kalkınmayı ve sosyal dengeyi de kapsayan bir bütün olarak düşünmektedir (Sachs, 2015). Doğal kaynakların sürdürülebilir bir biçimde korunmasının, yalnızca çevresel bir hedef olmanın ötesinde, ekonomik kalkınma ve sosyal denge ile birlikte ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Yani, doğal kaynakların korunması süreci, aynı zamanda ekonomik büyüme ve toplumsal eşitlik gibi unsurları da içeren daha geniş bir perspektifte değerlendirilmelidir. Bu yaklaşım, çevresel, ekonomik ve sosyal faktörlerin birbirini tamamlayan bir şekilde yönetilmesini gerektirir ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanabilmesi için bu üç boyutun dengeli bir şekilde bir arada düşünülmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Aynı zamanda ihtiyaçların bütünsel bir şekilde ele alındığını ve bunun çevrenin korunmasını da içerdiğini ifade etmektedir (Diesendorf, 2000). Bu kapsamdan bakıldığında ihtiyaçların yalnızca ekonomik ve toplumsal boyutlarla sınırlı kalmayıp, çevresel faktörleri de kapsayan kapsamlı bir yaklaşımla ele alındığı vurgulanmaktadır. İhtiyaçların karşılanması sürecinde çevresel korumanın da önemli bir unsur olarak yer aldığı ifade edilmektedir. Kalkınma ve refah sağlama çabaları, çevresel sürdürülebilirlik ile uyumlu bir biçimde gerçekleştirilmeli ve çevrenin korunması da bu süreçte göz önünde bulundurulmalıdır.

Brezilya'nın Rio de Janerio eyaletinde 3-14 Haziran 1992 yılında düzenlenen Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı (Rio Konferansı) sonucuna göre ulusların çevre bilincinin olduğu yönetim biçimlerini kabul etmelerine yönelik önemli adımlar atılmıştır. Gerçekleştirilen bu konferans sürdürülebilir kalkınmanın önemini vurgulayan ve dünyadaki tüm ülkeleri çevre dostu politikalar geliştirmeye yönlendiren en önemli toplantılar arasındadır (Colglazier, 2015). 21 Mart 1994 tarihinde faaliyete giren Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine ülkemiz 2004 yılında katılmıştır (Dışişleri Bakanlığı, 2024).

Rio Konferansında alınan kararların takip edilmesi ve paydaş ülkelerin uyumlaştırılması açısından 26 Ağustos - 4 Eylül 2002 tarihleri arasında, Johannesburg'da "Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi" düzenlenmiştir. 20 - 22 Haziran 2012 tarihleri arasında, Rio de Janerio'da BM Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı (Rio+20) gerçekleştirilmiştir.

Rio+20 Zirvesi sonucunda "İstediğimiz Gelecek" isimli yol haritası oluşturulmuştur. Bu konferans sonucunda Birleşmiş Milletlerin hareket planında sürdürülebilir kalkınma konusu önceliklerden biri olarak belirlenmiş olup, ulusal ve uluslararası kalkınma politikalarında önem merkezi olduğu da açıklanmıştır (Mensah, 2019). Rio+20 Zirvesi ulusal ve uluslararası kalkınma politikalarında sürdürülebilir kalkınmanın merkezi bir rol oynaması gerektiğini vurgulamış ve bu hedefin, tüm kalkınma süreçlerinde önemli bir referans noktası haline geldiğini ortaya koymuştur. Bu çerçevede, sürdürülebilir kalkınma, yalnızca çevresel bir konu değil, ekonomik ve sosyal kalkınma ile de yakından ilişkilidir.

1.5. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Küresel anlamda sürdürülebilir kalkınmayı teşvik edilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından 27 Eylül 2015 tarihinde 17 amaç ve 169 hedef olarak "Gündem 2030: BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları" onaylanmıştır (Birleşmiş Milletler, 2022).

Şekil 1.1. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Kaynak: (Birleşmiş Milletler, 2022)

Şekil 1.1'den de görüldüğü üzere 2030 yılına ait gündem maddeleri, kalkınmanın çevresel, sosyal ve ekonomik boyutlarını tüm yönlerini kapsamaktadır. Kalkınma amaçları kendi aralarında da ilişkili olduğu gözlenmektedir.

Sürdürülebilirlik konusu dünya üzerinde bulunan ekonomik anlamda gelişmiş ülkelere, gelişmekte olan ülkelere ve daha az gelişmiş ülkelere kalkınma amaçlarının uygulanması konusunda önemli görevler düşmektedir.

Ülkemizde kamu ve özel sektör kuruluşlarının stratejik yönetim süreçlerinin açıklandığı stratejik planlarında veya faaliyet raporlarında sürdürülebilirlik faaliyetlerinin uygulandığını kalkınma amaçlarına katkıda bulunulduğunu ifade eden kurum ve kuruluşlar bulunmaktadır.

Tablo 1.1. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Gruplandırılması

(yazar tarafından oluşturulmuştur)

Birleşmiş Milleler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Gruplandırılması		
Çevresel Amaçlar	6-Temiz Su ve Sanitasyon 7-Erişebilir ve Temiz Enerji 13-İklim Eylemi 14-Sudaki Yaşam 5-Karasal Yaşam	**5 (beş) Amaç**
Ekonomik Amaçlar	1-Yoksulluğa Son 2-Açlığa Son 8-İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme 9-Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı 12-Sorumlu Üretim ve Tüketim	**5 (beş) Amaç**
Sosyal Amaçlar	3-Sağlık ve Kaliteli Yaşam 4-Nitelikli Eğitim 5-Toplumsal Cinsiyet Eşitliği 10-Eşitsizliklerin Azaltılması 11-Sürdürülebilir Şehir ve Topluluklar 16-Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar 17-Amaçlar İçin Ortaklıklar	**7 (yedi) Amaç**

Tablo 1.1.'de belirtilen tüm amaçlar 2030 yılına kadar gerçekleştirilmesi planlanan ve faaliyete geçirilen hedeflerden oluşmaktadır. Bu kapsamda bakıldığında çevresel, ekonomik ve toplumsal boyutlarda küresel bir dönüşüm ve iyileştirme amaçladığı görülmektedir.

1 (bir) numaralı Yoksulluğa Son amacı ile; 2030 yılına kadar günde 1,25 dolardan daha az bir gelir ile geçimini sağlamaya çalışan bireylerin ortadan kaldırılması, günlük 1,25 dolardan daha fazla geliri olup yoksul tanımına giren ve yoksulluk içinde yaşayan kişilerin sayısının da en az yarıya indirilmesi hedeflenmektedir. Aşırı yoksulluğun sonra ermesi halinde herkesin ekonomik olarak daha sürdürülebilir bir yaşam sürdürmesi amaçlanmaktadır. Bu sürdürülebilir kalkınma amacı bireylerin ve toplumların karşılaştıkları zorluklara karşı daha dirençli hale gelmeleri temel amaçlarından biridir.

2 (iki) numaralı Açlığa Son amacı ile; 2030 yılına kadar açlığın ortadan kaldırılması, herkesin güvenli ve yeterli gıdaya ulaşabiliyor olması, yetersiz beslenmenin tüm şekillerinin ortadan kaldırılması, tarımsal verimliliğin ve tarımdan geçimini sağlayan bireylerin desteklenerek gelirlerinin arttırılması, gıda üretim sistemlerinin sürdürülebilir hale getirilerek güvenceli hale getirilmesi, gelişmemiş ülkelerin en az gelişmekte olan ülkeler kadar tarımsal üretim kapasitelerinin arttırılması hedeflenmektedir.

3 (üç) numaralı Sağlık ve Kaliteli Yaşam amacı ile; 2030 yılına kadar doğum anında vefat eden anne sayısının ve yeni doğan ölüm sayısının azaltılması, bulaşıcı hastalıklar ile mücadele edilerek azaltılması veya sona erdirilmesi, bulaşıcı olmayan hastalıklardan kaynaklı erken ölümlerin önlenmesi, alkol ve madde bağımlılığının önüne geçilmesi, ekosisteme karışan zararlı kimyasalların azaltılması hedeflenmektedir.

4 (dört) numaralı Nitelikli Eğitim amacı ile; 2030 yılına kadar bütün kız ve erkek çocuklarının ücretiz, adil, kaliteli bir şekilde eğitim almaları, okul öncesi eğitiminin güvence altına alınması, kadın ve erkeklerin yükseköğretime erişimlerinin eşit biçimde sağlanması, eğitim alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

5 (beş) numaralı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği amacı ile; kadınlara ve kız çocuklarına yapılan her türlü ayrımcılığın her alanda sona erdirilmesi, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik olan her türlü şiddetin sonra erdirilmesi, sosyal politikaların yaygınlaştırılması, yasal mevzuatlar çerçevesinde kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

6 (altı) numaralı Temiz Su ve Sanitasyon amacı ile; 2030 yılına kadar toplumdan her kesimin güvenilir ve temiz içme suyuna eşit olacak şekilde erişebilmelerinin güvence altına alınması, sağlık ve temizlik koşullarına yeterli düzeyde ulaşabiliyor olmaları, su ekosistemine karışan zararlı kimyasalların ve atıkların en aza indirilmesi, atık su oranının yarıya indirilmesi, su kıtlığı yaşayan insanların sayısının azaltılması, su ekosistemlerinin korunması ve eski haline dönüştürülmesi için politikaların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

7 (yedi) numaralı Erişilebilir ve Temiz Enerji amacı ile; 2030 yılına kadar evrensel anlamda uygun fiyatlı, güvenilir ve temiz enerjiye olan erişimin sağlanması, enerji tüketimi içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının oranının arttırılması, yenilenebilir ve temiz enerjiye olan yatırımların teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

8 (sekiz) numaralı İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme amacı ile; 2030 yılına kadar kişi başına düşen gelirin arttırılması, ekonomik verimliliğin yükseltilmesi, üretim

faaliyetlerinin insana yakışan şekilde teşvik edilmesi, büyük-küçük-orta boyuttaki işletmelerin büyümelerinin teşvik edilmesi, gençler ve engelliler dahil tüm toplumun istihdam edilmesi, eşit işe eşit ücret ilkesinin benimsenmesi, işsizlik oranının önemli ölçüde azaltılması hedeflenmektedir.

9 (dokuz) numaralı Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı amacı ile; dayanıklı altyapılar tesis ederek sanayileşmede sürdürülebilirliği desteklemek ve yenileşmenin güçlendirilmesi, ekonomik kalkınmanın desteklenmesi, gelişmekte olan ülkelerde faaliyet gösteren küçük ölçekli sanayi işletmelerin desteklenerek piyasalara dahil edilmesi, gelişen teknolojilerin sanayi süreçlerine dahil edilmesi, bilgi ve iletişim teknolojilerine olan erişimin arttırılması, sanayileşmedeki güçlendirmenin sürdürülebilir biçimde geliştirilmesi hedeflenmektedir.

10 (on) numaralı Eşitsizliklerin Azaltılması amacı ile; 2030 yılına kadar taban nüfusun %40 oranında bulunan kesimin gelirinin ulusal ortalamadan yüksek hale getirilmesi, toplumdaki bireylerin hiçbir ayrımcılığa maruz kalmadan her alanda desteklenmesi, ayrımcılığı destekleyen politikaların ve yasaların mevzuattan kaldırılması ile toplumsal eşitliğin daha çok sağlanması hedeflenmektedir.

11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar amacı ile; 2030 yılına kadar herkesin güvenli ve uygun fiyatlı evlere olan erişimin sağlanması, bireylerin sürdürülebilir ulaşım sistemlerine erişimin sağlanması, sürdürülebilir kentleşmenin ve insan yaşamının geliştirilmesi, dünyada bulunan kültürel mirasın korunması, atık yönetimi uygulamalarının toplumda bulunan her kesimden insanın benimseyerek hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

12 (on iki) numaralı Sorumlu Üretim ve Tüketim amacı ile; 2030 yılına kadar doğal kaynakların sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi ve etkin bir biçimde kullanılması, kimyasal atıkların tüm ekosistemlere olan erişimini engelleyecek önlemler alarak insan sağlığı ve çevre kirliliği konusunda olumsuz etkilerini en aza indirmek, geri dönüşüm uygulamalarını toplumun her kesiminde uygulanabilir hale getirilmesi, katı atık üretiminin önemli boyutta azaltılması, toplumun sürdürülebilir kalkınma ile ilgili bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesini hedeflemektedir.

13 (on üç) numaralı İklim Eylemi amacı ile; tüm dünyada iklim ile ilişkilendirilebilecek doğal afetlere karşı dayanaklığın arttırılması, ulusal politikalara iklim

değişikliği ile ilgili politikaların dahil edilmesi ve bu kapsamda stratejiler geliştirilmesi hedeflenmektedir.

14 (on dört) numaralı Sudaki Yaşam amacı ile; su kirliliği ve deniz kirliliğinin tüm alanlarda azaltılmasına ilişkin politikaların uygulanması, su ekosisteminin sürdürülebilir biçimde korunması ve eski haline dönüştürülmesi için gerekli adımların atılması, su ekosistemi içerisindeki canlı türünün biyolojik çalışmalar ile eski haline getirilmesi, aşırı avlanma ve yasa dışı avlanmanın önüne geçerek doğaya zararlı uygulamaların sona erdirilmesi hedeflenmektedir.

15 (on beş) numaralı Karasal Yaşam amacı ile; kara ekosisteminin korunması ve eski haline geri dönüştürülmesi için gerekli yasal mevzuatların uygulanması, orman yönetiminin sürdürülebilir hale getirilmesi, ormansızlaşmanın önüne geçilmesi ve yeniden ormanlaştırmak için gerekli çalışmaların yapılması, kuraklık sonucu oluşan çölleşmenin önüne geçilmesi ve toprakların korunması için önemlerin alınması, korumaya alınan flora ve fauna türlerinin yasa dışı ticarete konu olmasının engellenmesi, ekosistem ve biyoçeşitliliğin korunması için oluşturulan politikaların faaliyete geçirilmesi ve bu alanda stratejiler geliştirerek sürdürülebilir biçimde uygulanması hedeflenmektedir.

16 (on altı) numaralı Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar amacı ile; toplumda şiddetin tüm şekillerinin azaltılması, çocuk istismarının ve sömürüsünün engellenmesi için çalışmaların yapılması, hukukun üstünlüğünün ulusal ve uluslararası düzeyde geliştirilmesi, toplumdan her kesimin adalete erişiminin eşit olmasının sağlanması, her düzeyde hesap verebilir ve kapsayıcı kurumların oluşmasını hedeflemektedir.

17 (on yedi) numaralı Amaçlar İçin Ortaklıklar amacı ile; sürdürülebilir kalkınma için küresel anlamda ortaklıkların güçlendirilmesini, az gelişmiş ülkeler için yatırım teşvik uygulamalarının kabul edilmesi, bilgi ve iletişim teknolojisinin genişlemesinin desteklenmesini hedeflemektedir.

1.6. Kurumsal Sürdürülebilirlik

Kurumsal sürdürülebilirlik kavramı, 1987 yılında yayımlanan Bruntland Raporunda adı geçen sürdürülebilir kalkınma tanımına dayandırıldığında, işletmelerin şimdiki iş ortaklarının ihtiyaçlarını, gelecekteki iş ortaklarının oluşacak olan ihtiyaçlarının giderilmesini riske atmadan karşılaması olarak tanımlanabilmektedir (Dyllick ve Hockerts, 2002). Bu kapsamdan bakıldığında işletmelerin hem bugünün hem de geleceğin paydaşlarını gözeterek

faaliyet göstermeleri gerektiği perspektifinden bakılmaktadır. İşletme, şimdiki ihtiyaçlarını karşılarken, gelecekteki ihtiyaçları da göz önünde bulundurmalı ve bu süreçte çevre, toplum ve ekonomi gibi unsurları da dikkate almalıdır. Bu yaklaşım, işletmelerin uzun vadeli başarılarını sürdürebilmeleri için kritik öneme sahip olduğu görülmektedir.

Kurumsal sürdürülebilirliğin bir diğer tanımı ise; işletmeler sürdürülebilirliğini sağlama amacıyla faaliyetlerini gerçekleştirirken çevreye verdikleri zararları azaltılmasına yönelik uyguladıkları stratejilerin bütünüdür (Yavuz, 2010). Kurumsal sürdürülebilirliği işletmelerin ekonomik, çevresel ve sosyal faktörleri dengeli bir şekilde idare ederken uzun vadeli değer yaratmayı hedefleyen bir yaklaşım olup işletmelerin sadece kar amacı gütmeyen aynı zamanda çevresel ve sosyal sorumluluklarının da göz önünde bulundurulmasını ifade etmektedir (Signitzer ve Prexl, 2007). Bu yaklaşım, işletmelerin yalnızca finansal kazanç elde etmeyi değil, aynı zamanda çevresel etkilerini en aza indirgemeyi ve toplumsal sorumluluklarını yerine getirmeyi de hedeflemektedir.

Kurumsal sürdürülebilirlik, bir işletmenin sosyal ve çevresel sorumluluklarını ticari faaliyetlerine entegre etme çabalarını ifade eden, gönüllü temelli etkileşimler bütünüdür. Her bir işletme, kurumsal sürdürülebilirlik bağlamında, faaliyet gösterdiği ortamın koşullarına ve organizasyonun genel hedef ve stratejilerine uygun olarak kendine özgü bir sürdürülebilirlik hedefi belirlemekte ve bu hedef doğrultusunda hareket etmektedir (Marrewijk ve Werre, 2002).

Kurumsal sürdürülebilirlik raporunun hazırlanması ve yayımlanması, işletmelerin mevcut ekonomik, çevresel ve sosyal performansını değerlendirmek ve sürdürülebilirlik alanındaki çabalarını ve gelişimini tüm paydaşlara sunmak gibi 2 (iki) temel amacı gerçekleştirmeyi hedeflemektedir (Lozano, 2013). Bu kapsamda işletmelerin faaliyetlerinin sosyal, çevresel ve ekonomi üzerindeki etkilerinin değerlendirerek, sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarını başta yatırımcılar, müşteriler ve çalışanlar gibi tüm paydaşları ile paylaşmaktadır.

2. ARAŞTIRMA BİLGİLERİ

2.1. Araştırmanın Metodolojisi

İlgili çalışmada Türkiye'deki bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankaların Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarına olan katkılarını ve yapılan faaliyetler ile hangi amaca katkı sağladığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması modeline uygun olarak tasarlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi; doküman analizi, gözlem, görüşme vb. veri toplama teknikleri kullanılarak araştırılan konu ya da durumları anlamaya yönelik bir süreci izleyen yöntemdir (Yalçın, 2022).

Nitel araştırmalarda araştırmacılar çalışma altındaki problem ya da sorunun bütünsel bir resmini elde etmeye çalışmaktadır. Bu kapsamda durum üzerinde etkili olan faktörlere bütünsel bir bakış açısı ile bakılması sağlanmaktadır (Creswell, 2014). Durum çalışmaları (case studies), bir ya da birden fazla olayın ya da durumun derinlemesine incelendiği çalışmalardır. Örnek olay yöntemi olarak da bilinen bu çalışmalar, bir olayı meydana getiren ayrıntıları görmek ve tanımlamak, duruma ilişkin açıklamalar getirmek amacıyla kullanılmaktadır (Büyüköztürk vd., 2014). Genelleştirme amacı taşımayan durum çalışmaları, bir durumun nedenlerini ve sonuçlarını betimlemek amacıyla kullanılmaktadır (Ozan Leylum vd., 2017).

Bu kapsamda çalışmada "3 (üç) kamu bankası B Bankası, C Bankası, F Bankası" ve "3 (üç) özel banka A Bankası, D Bankası, E Bankası" örneklem gurubuna dâhil edilmiştir. Her bir bankaya ilişkin 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporları incelenmiş ve bu veriler Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda değerlendirilmiştir.

2.1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, Türkiye'deki bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankaların Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarına olan katkılarını ve yapılan faaliyetler ile hangi amaca katkı sağladıklarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

2.1.2. Araştırma Soruları

Bankalar her yıl sonunda gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin entegre faaliyet raporlarını resmi web sitesi adreslerinde yayımlamaktadırlar. Entegre faaliyet raporlarında

yapılan incelemeler sonucunda sürdürülebilirliğe ve sürdürülebilir kalkınma amaçlarına olan katkıları incelenmek istenmiştir. Buna göre araştırma soruları aşağıdaki gibi oluşturulmuştur:

- Bankalar Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının çevresel boyutuna hangi faaliyetlerle katkı sağlamaktadır?
- Bankalar Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının ekonomik boyutuna hangi faaliyetlerle katkı sağlamaktadır?
- Bankalar Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının sosyal boyutuna hangi faaliyetlerle katkı sağlamaktadır?
- Bankalar gerçekleştirdikleri faaliyetlerle Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndan kaç tanesine katkı sağlamaktadır?

2.1.3. Araştırma Sınırlılıkları

Bu araştırma, Türkiye'de bankacılık sektöründe faaliyet gösteren ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na diğer bankalara göre daha fazla katkı sağladığı tespit edilen 13 (on üç) bankadan 6 (altı) bankanın (B Bankası, C Bankası, F Bankası, A Bankası, D Bankası, E Bankası) incelenmesiyle sınırlandırılmıştır. Ayrıca bu bankaların entegre faaliyet raporları incelenerek bir sınırlandırılma yapılmıştır. Bankaların sadece 2023 yılına ait entegre faaliyet raporları baz alınmıştır.

2.1.4. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Analizi

Araştırma Eylül 2024-Kasım 2024 tarihleri arasında Türkiye'de kamu ve özel bankacılık sektöründe faaliyet gösteren B Bankası, C Bankası, F Bankası, A Bankası, D Bankası, E Bankası, G Bankası, H Bankası, I Bankası, İ Bankası, J Bankası, K Bankası ve L Bankası olmak üzere 13 (on üç) bankanın resmi web sitelerinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporları incelenmiştir.

Türkiye'de faaliyette bulunan 3 (üç) kamu bankası B Bankası, C Bankası ve F Bankası örneklem grubuna dahil edilmiştir.

Özel banka statüsünde faaliyet gösteren bankalardan örneklem grubuna seçim yapılırken Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına katkı sağlamasının yanı sıra, bankaların şube sayısı çalışan sayısı müşteri sayısı gibi verileri de göz önünde bulundurularak 10 (on) özel bankadan 3 (üç) özel bankanın seçilmesi amaçlanmıştır.

Örneklem grubunda yer alan kamu bankaları ile daha dengeli bir dağılım olması açısı göz önünde bulundurulduğunda, özel bankalar içerisinden örneklem grubuna dahil edilmesi planlanan bankalardan Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına yüksek sayı ile katkı sağlayan 1 (bir) özel bankanın, orta düzeyde katkı sağlayan 1 (bir) özel bankanın ve diğerlerine göre daha düşük katkı sağlayan 1 (bir) özel bankanın dahil edilmesi uygun görülmüştür.

2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelemeleri sonucunda Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 17 (on yedi) amaca da katkı sağlayan D Bankası ile I Bankası arasından kuruluş yılı itibariyle daha eski olması, şube sayısı, müşteri sayısı ve çalışan sayısı karşılaştırıldığında daha yüksek sayılara sahip olması sebebiyle D Bankası örneklem grubuna dahil edilen ilk özel banka olmuştur.

2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelemeleri sonucunda Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 16 (on altı) amaca katkı sağlayan İ Bankası ve G Bankası örneklem grubuna yer alan kamu bankaları ile dengeli ve adil dağılımı bozmamak adına dahil edilmemiştir.

2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelemeleri sonucunda Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 15 (on beş) amaca katkı sağlayan K Bankası ile A Bankası arasından kuruluş yılı itibariyle daha eski olması, şube sayısı, müşteri sayısı ve çalışan sayısı karşılaştırıldığında daha yüksek sayılara sahip olması sebebiyle A Bankası örneklem grubuna dahil edilen ikinci özel banka olmuştur.

Geriye kalan özel bankalar arasından E Bankası, H Bankası, J Bankası ve L Bankası'nın 2023 yılına ait entegre faaliyet raporları incelendiğinde, kuruluş yılı itibariyle daha eski olması, şube sayısı, müşteri sayısı ve çalışan sayısı karşılaştırıldığında daha yüksek sayılara sahip olması sebebiyle E Bankası örneklem grubuna dahil edilen üçüncü özel banka olmuştur.

Bu kapsamda Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına katkı sağladığı tespit edilen toplam 6 (altı) kamu ve özel bankanın analiz edilmesine karar verilmiştir. Veriler Türkiye'de bankacılık sektöründe faaliyet gösteren 6 (altı) kamu ve özel bankanın web sitelerinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporlarında yer alan bilgileri kapsamaktadır. Veriler entegre faaliyet raporlarında sürdürülebilirlik başlığı altında paylaşılan bilgiler, şekiller ve tablolardan analiz edilen bilgilere dayanmaktadır. Elde edilen veriler,

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndan 17 (on yedi) amacın hangilerine katkı sağladığına dair tablo sonuç bölümünde paylaşılmıştır.

Çalışmadan elde edilen verilen içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi, yazılı verilerin kodlanarak sayısallaştırıldığı, verilerin tablolaştırılarak sayısallaştırıldığı bir veri analizi tekniğidir (Balcı, 2013). Bu kapsamda çalışmada bankaların Birleşmiş Milletler Kalkınma Amaçlarının çevresel, sosyal ve ekonomik boyutuna hangi faaliyetlerle katkı sağladığı; ilgili boyutlara ilişkin temalar kapsamında ortaya konulmuş ve yorumlanmıştır.

2.2. Bulgular

2.2.1. A Bankası

A Bankası'nın resmi web sitesinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde sürdürülebilirlik yolculuklarını "Sürdürülebilir Finansman, İnsan ve Toplum, Ekosistem Yönetimi ve İklim Değişikliği" konulu 4 (dört) ana başlık altında topladığı görülmektedir.

Şekil 2.1. A Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Belirtilen Sürdürülebilirlik Yolculuğu

Kaynak: (A Bankası, 2024:160)

A Bankası'nın Sürdürülebilirlik yolculuğuna ilişkin çalışmalar incelendiğinde kredi portföyünü iklim değişikliğine olan etkisini sıfırlamak için 2050 yılına kadar "net-sıfır banka" hedeflediklerini ve bu kapsamda portföylerinin karbonsuzlaşma yolunda önemli adımlar attıkları, 2021 yılında yayımladıkları Sürdürülebilir Finansman Çerçevelerini 2023 yılında

Türkiye’de ilk olarak yeşil, mavi ve sosyal temaları ile güncellediklerini, yenilenebilir enerji alanında 2023 yılında sağladığı proje finansman kredileri ile yaklaşık 130 bin tCO2 e azaltılmasına katkı sağladıklarını, kurumsal ve ticari şubelerinin sürdürülebilir finansman alanındaki bilinçlendirmek amacıyla kurum bünyesindeki sürdürülebilirlik, sürdürülebilir finansman ve iklim değişikliğine giriş eğitimlerini kurumsal ve ticari şubelerinde %100’ünde, karma ticari şubelerin ise çoğunda tamamladıkları görülmektedir.

Ayrıca 2023 yılında Sınırda Karbon Düzenlemesi ve Yeşil Dönüşüm Çalıştayını gerçekleştirdiklerini, çimento, demir-çelik, enerji gibi karbon yoğun sektörler olmak üzere, çevresel ayak izi fazla olan otomotiv, plastik, tekstil vb. sektörlerindeki müşterilerini de sektörel taleplerin en verimli uygulamaları tercih ederek yeşil dönüşüm konusunda teşvik ettiklerini ve çevreye duyarlı yatırımlara ihtiyaç duyan müşterilerine de öneriler sundukları görülmektedir. Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji konularında yeşil teknoloji yatırımları ve temiz ulaşım için üretmeye devam ettiklerini, tükettikleri enerjiyi, suyu ve kağıdı akıllıca kullanarak yenilenebilir kaynakları üzerinde yoğunlaşarak iklim değişikliği konusunda çalışanlarını bilinçlendirerek operasyonlarına kaynak verimliliğini bütünleştirerek sıfır karbon emisyona dikkat eden ve bu alanda çalışma yapan banka olmayı hedefledikleri belirtilmiştir.

Şekil 2.2. A Bankası’nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Belirtilen Sürdürülebilirlik Çalışmalarının Gelişimi

Kaynak: (A Bankası, 2024:162-163)

A Bankası'nın 2003-2023 yılları arasında yapmış olduğu sürdürülebilirlik çalışmalarına ait bilgiler incelendiğinde, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesine imzalayan ve yayımlayan ilk Türk bankası olduğu görülmektedir. Ayrıca Birleşmiş Milletler tarafından 2010 ve 2011 yıllarında düzenlenen İklim Değişikliği Zirvesi öncesinde hazırlanan bildirilerini de imzalamıştır. Ülkemizde Karbon Saydamlık Projesi'nin başlaması konusunda destek olan, Sürdürülebilirlik Raporu'nu Küresel Raporlama Girişimi Kriterlerine göre hayata geçiren ilk Türk bankası olduğu görülmektedir.

Küresel iklim değişikliği kapsamında yol haritası oluşturmak için Paris'te düzenlenen COP21 Taraflar Konferansı'nda tarafları iklim değişikliği ile ilgili konularda davet eden bildiriyi imzaladığı görülmektedir. UN Global Compact grubuyla beraber 2017 yılında imzalanan Sürdürülebilir Finansman Bildirgesinin güncellenmesi konusunda yapılan çalışmalarına katıldığı, 2050 yılı hedefi olarak Net Sıfır Banka olmayı amaçladığı ve Sürdürülebilir Finansman kapsamında yeni ve ilk yeşil, mavi ve sosyal temalarını oluşturarak Türkiye'nin en etkin çalışmasını hazırladığı görülmektedir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANS - YEŞİL VE KAPSAYICI DÖNÜŞÜM İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANS

- Sorumlu Ürün ve Hizmetler
- ÇSY Kriterlerini Gözeten Finansman ve Yatırım Kararları
- Etki Yatırımcılığı

- 2030 yılına kadar 200 milyar TL sürdürülebilir finansman sağlamak
- 2030 yılına kadar sürdürülebilir yatırım fonları bakiyesini 15 milyar TL AuM'e ulaştırmak
- 2030 yılına kadar sürdürülebilirlikle ilintili borçlanmanın artırılması

Çevresel ve sosyal etki değerlendirilmesi yapılan proje sayısı	14	10	16
Çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi sebebiyle reddedilen proje sayısı	25	20	18
Çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi sebebiyle projelere yapılan saha ziyareti sayısı	27	24	25
Yenilenebilir enerji projelerine yapılan yatırım tutarı	1.321 milyon ABD Doları	1.097 milyon ABD Doları	1.039 milyon ABD Doları
Yenilenebilir enerji proje türlerine göre finanse ettiğimiz kurulu güç	HES 3.163 RES 1.037 JES 320 GES 181 Biyokütle 9 Toplam 4.722 MW	HES 3.163 RES 1.037 JES 320 GES 181 Biyokütle 21 Toplam 4.722 MW	HES 3.163 RES 1.682 JES 320 GES 190 Biyokütle 21 Toplam 5.376 MW ✓
Yenilenebilir enerji temalı kredilerin enerji üretim projelerindeki oranı	%84	%83	%82

200 milyar TL hedefimizi 2023 yıl sonunda başarıyla aştık[1]

- 2030 yılı için belirlenen 200 milyar TL'lik Sürdürülebilir Finansman hedefi aşıldı ve hedef 800 milyar TL'ye yükseltildi.
- Özelleştirilmiş Sürdürülebilir Finansman ürünleri (Türkiye'nin ilk Sürdürülebilir Mevduat Ürünü, Tarım Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Odağında Dijital ve Finansal Çözümler)
- ÇSY temalı fonların hacmi 174 bin yatırımcıyla toplam 3,2 milyar TL gerçekleşti. (2022'ye kıyasla yatırımcı sayısında %165 artış)[2]
- İkinci Taraf Görüşü ile Sürdürülebilir Finansman Çerçevesi nisan ayında güncellendi.
- Tüm kurumsal ve ticari şube çalışanları için ÇSY, sürdürülebilir finans ve iklim değişikliği eğitimlerini tamamladı.

Toplam borçlanmada sürdürülebilirlikle ilintili işlemlerin payı %59

- AIIB, DFC ve IFC'nin yatırımcı olduğu toplamda 300 milyon ABD Doları tutarında sürdürülebilirlikle bağlantılı ve cinsiyet eşitliği temalı Tier 2 (küresel ilk cinsiyet temalı Tier 2)
- Türkiye'nin ilk sosyal temalı sendikasyon kredisi depremden etkilenen dış ticaret işlemlerinin finansmanına 500 milyon ABD Doları destek sağlayacak.
- 1 yıl vadeli toplam 243 milyon ABD Doları tutarında 8 adet sosyal tahvil ihracı

Global Finance tarafından tescillenen liderlik

- "Sürdürülebilir Finansta Liderlik" dahil olmak üzere 4 ödül

(1) Konsolide olmayan yönetim raporlaması verileridir. Sürdürülebilir Finansman Çerçevesi'ne uyumlu kullandırılan yeşil (ör. yenilenebilir enerji, temiz ulaşım, vb.) ve sosyal (ör. temel hizmetlere erişim, kadın KOBİ'ler) krediler ile ÇSY tipi Eurobond ve sendikasyon alımlarını içermektedir.

Yönetimi'nin ÇSY temalı fonları; Sağlık Sektöründe Yenilikçi Şirketler Fonu, Alternatif Enerji Fonu, Elektrikli ve Otonom Araç Teknolojileri Fonu, Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ve Agesa'nın ESG temalı fonudur: Sürdürülebilirlik Hisse Senedi Emeklilik Fonu.

İNSAN VE TOPLUM - İNSAN VE TOPLUMU GÜÇLENDİREN ADIMLAR ATIYORUZ

- Çalışan Odaklı Kurum Kültürü
- Çeşitlilik ve Kapsayıcılık
- Toplumsal Yatırımlar

- Çalışanlarımıza yapılan yatırımların etkinliğini artırmak
- Toplumsal yatırımların sosyal getirisini artırmak
- Toplumsal yatırımlarda gönüllüğünün etkisini artırmak

Kadın çalışan oranı	%53	%52	%52 ✓
Çalışan başına sağlanan eğitim süresi	35	33	32
Doğum ve ebeveynlik izni kullanmış çalışanların işe geri dönme oranı	%97	%100	%100
Çalışan devir oranı	%7,02	%7,21	%6,16
Kurum içi gönüllülük faaliyetlerine katılan çalışan sayısı	1.000'e yakın	1.000'e yakın	1.000'den fazla
Üst yönetimde kadın çalışan oranı	%40	%35	%37 ✓

Çeşitlilik ve Kapsayıcılık kültürünü güçlendirdik
- Yeni Çeşitlilik ve Kapsayıcılık Liderimizi belirledik. (KOBİ Bankacılığı Genel Müdür Yardımcısı)
- kültürel dönüşümü desteklemek için hazırladığı "Kırmızı Kitap" yayımlandı.
- Rol Model kapsamında mentorluk programı

Gençlik Akademisiyle bu yıl 61 bin, 2020'den bu yana 135 bin gence ulaştık
- Finansal okuryazarlık programlarıyla gençlere destek

Güzel Yarınlar Hareketi
- Depremden etkilenen şehirlerde Toplum Gönüllüleri Vakfı ile uzun vadeli iş birliği
- Gençlerin sanat, teknoloji ve bilim yoluyla iyileşmelerine ve geleceğe hazırlanmalarına destek

Afetten etkilenen bölgelere aktif destek sağladık
- Barınma, ısınma ve beslenme gibi temel ihtiyaçların sağlanmasına destek olduk.
- Bölgedeki çalışanlarımıza taşınma ve barınma için çözüm ürettik.
- Dijital ve teknoloji altyapımızla operasyonlarımızı kesintisiz sürdürdük.
- İşe alım süreçlerimizde afet bölgesindeki gençleri önceliklendirdik.

EKOSİSTEM YÖNETİMİ - ŞİRKETLERİ VE FİNANSAL SAĞLIĞI DESTEKLEYEN YENİLİKÇİ ÜRÜN VE HİZMETLERİMİZ

- Dijitalleşme ve İnovasyon
- Müşteri Deneyimi ve Yolculuğu
- Finansal Kapsayıcılık

- Dijital ve yenilikçi ürün ve hizmetleri yaygınlaştırmak
- 2030 yılına kadar finansal olarak güçlendirilen kişi sayısını artırmak
- 2025 yılına kadar kadın KOBİ sayısını yılda %10 artırmak

Dijital bankacılık kullanıcı sayısı	6,6 milyon kişi	8,7 milyon kişi	11,2 milyon kişi
Mobil kanallardan sağlanan ihtiyaç kredisi yüzdesi	%84	%82	%90
Dijital kanallar yoluyla satılan kredi kartlarının payı	%52	%54	%70
Bağlantı kurulan ve değerlendirilen girişim sayısı	311	197	745

Finansal sağlık ve kapsayıcılık hedefimizi belirledik
- BM Sorumlu Bankacılık Prensipleri taahhüdü kapsamında 2025 yılına kadar kadın müşteri sayısını yılda %10 artırarak finansal dayanıklılık ve sürdürülebilir iş büyümesinin desteklenmesi hedefi[1]

KOBİ'lere finansal ve finansal olmayan destek sağlayarak güçlendiriyoruz
- Proparco'dan Eko Dönüşüm Paketi için 50 milyon ABD Doları kaynak
- Sektörde bir ilk: İhracatı Geliştirme A.Ş. (İGE) destekli Özel Finansman Desteği
- Önde gelen teknoloji ve e-ticaret şirketleriyle iş birliği (Güneş enerjisi üreticilerinin dijitalleşmesine destek olan SolarVis)
- Bin Yaprak Kadın Girişimci Mentorluk Programı başvurularını almaya başladı

Sürdürülebilir girişimcilik ekosistemini güçlendirdik
- Girişimcilik Bankacılığı çözümlerimizi hayata geçirdik. (Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ile girişimcilere yatırım fırsatları sunulması)
- Türkiye'nin ilk tam zamanlı spin-off program ,ı ikinci dönemi başladı.
- 1.000'den girişimden fazla ile etkileşime geçildi ve 700'den fazla girişim ile görüşüldü.
- Boost the Future hızlandırma programı, Endeavor Türkiye iş birliğiyle, 5. kez başladı.

(1) BM Sorumlu Bankacılık Prensipleri Finansal Sağlık ve Kapsayıcılık Taahhüdü - Özet Rapor

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ - ÇEVRESEL AYAK İZİNİ AZALTIRKEN İKLİM RİSKİNİ YÖNETİYORUZ

- Portföy Etkisi ve Maruziyeti
- Çevresel Ayak İzimiz

- 2050 yılına kadar operasyonel ve portföy emisyonlarımızı azaltarak net sıfır banka olmak

Su tüketimi	144.450 m^3/yıl	184.583 m^3/yıl	170.542 m^3/yıl
Kapsam 1 emisyonlar	11.102* ton CO_2e	12.485* ton CO_2e	11.932 ton CO_2e
Kapsam 2 emisyonlar	24.300 ton CO_2e	15.415 ton CO_2e	0 ton CO_2e
Kapsam 3 emisyonlar	10.169 ton CO_2e	11.195 ton CO_2e	9.971 ton CO_2e

2050'ye Kadar Net Sıfır Banka Olma Yolunda Adımlar
- 2023'te operasyonel emisyonlarımızı 2019 baz yılına göre %82 azalttık.
- 1,5°C senaryosuna uygun olarak ara emisyon azaltım hedefimizi belirledik.
- 2030'a kadar Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının %90 azaltımı
- 2023 yılı başından itibaren kullanılan elektriğin %100'ünü yenilenebilir kaynaklardan sağlıyoruz.
- Enerji verimliliği ve atık yönetiminde kapasite geliştirmeye devam ettik.
- 251 şubemizde ISO 50001 (Enerji Verimliliği Yönetimi) & 14001 (Çevresel Yönetim) eğitimleri tamamlandı. (toplam 562 şube)

Portföy emisyonlarımızın dekarbonizasyonu
- Kurumsal, ticari ve KOBİ kredi portföyünü içerecek şekilde çeşitli varlık sınıfları için PCAF [1] metodolojisine uygun olarak Kapsam 3 Kategori 15 emisyonlarını hesapladık.
- Öncelikli karbon yoğun sektörler için ara emisyon azaltım hedeflerini belirledik.
- Müşterilerimize karbon ayak izlerini hesaplamaları için dijital araçlar sunduk.
- Müşterilerimizin Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması konusundaki farkındalığını artırmak için çalıştaylar düzenledik.
- Tüm Proje Finansman kredileri için lokasyon ve sektör bazlı iklim riskleri analiz edildi.

(*) Kaçak emisyonlar, doğru değerler ile önceki hesaplamaya göre revize edilmiş ve tablaya yansıtılmıştır.

(1) Karbon Muhasebesi Finansörleri Ortaklığı

Şekil 2.3. A Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Belirtilen Hedeflerinin Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkısı

Kaynak: (A Bankası, 2024:171-175)

A Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporunda, banka tarafından belirlenen başlıklar kapsamında doğrudan veya dolaylı olarak Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından birden fazlasına katkı sağladığı görülmektedir. 2030 yılına kadar sürdürülebilir finans konusunda düzenlemeler yaparak hedeflediklerini gerçekleştirdikleri, dijitalleşme ile inovatif uygulamaları hayata geçirdikleri görülmektedir. Ayrıca toplumsal ve sosyal alanda yatırım yaparak, insanı güçlendiren adımların atıldığı da görülmektedir.

Yukarıdaki açıklamalara göre Şekil 2.3. ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, banka olarak sürdürülebilirliğe katkıları 4 (dört) ana başlık altında hedefledikleri ve gerçekleştirilen konular ayrıntılı bir şekilde açıklanmış 3 (üç) başlıkta kalkınma amaçlarından 8 (sekiz) numaralı amaç olan İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyümeye katkı yapıldığı açıkça görülmektedir.

2.2.2. B Bankası

B Bankası'nın resmi web sitesinde yayımladığı 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde iklim krizi ile mücadele konusuna değinildiği ve sıfır karbon ekonomisi konusunda çevresel sürdürülebilirliği en önemli konu olarak kabul ettiklerini, İklim krizi ile mücadele ve sıfır karbon ekonomisine geçiş aşamasında üretim sektörlerinin üzerinde oluşturacağı olumsuzlukların giderilmesine yönelik desteklerin hayata geçirilmesine katkıda bulunduğunu, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve döngüsel ekonomi alanlarındaki teknolojik gelişmeleri fırsata dönüştürülmesine yönelik katkıda bulunduğunu görülmektedir. Sürdürülebilirliğin evrensel ilkelerinin iş modeline ve süreçlerine dahil edilme gayesiyle projeleri hayata geçirdiğini, ve bu bağlamda BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına (SKA) katkıda bulunduğu alanlara odaklandığı, sürdürülebilirlik hedefleri kapsamında ulusal ve uluslararası alanda görev almayı amaçladığı görülmektedir.

	SKA	Alt Hedef	Katkı Sağlayan Faaliyetler
Doğrudan Katkı	4	**Hedef 4.1:** 2030 yılına kadar tüm kız ve erkek çocuklarının, yerinde ve etkili eğitim çıktıları üreten ücretsiz, eşit ve kaliteli ilköğretim ve ortaöğretimi bitirmelerini sağlamak **Hedef 4.2:** 2030 yılına kadar tüm kız ve erkek çocuklarının, ilköğretime hazır hale getirilmesi için, nitelikli erken çocukluk gelişimi ve bakım hizmetleri ile okul öncesi eğitime erişimini sağlamak **Hedef 4.3:** 2030 yılına kadar tüm kadın ve erkeklerin karşılanabilir ve kaliteli mesleki ve teknik eğitim ile üniversite eğitimi dâhil yükseköğretime eşit erişimini sağlamak **Hedef 4.4:** 2030 yılına kadar istihdam, insana yakışır işler ve girişimcilik için teknik ve mesleki beceriler de dâhil olmak üzere gerekli becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısını önemli ölçüde artırmak **Hedef 4.5:** 2030 yılına kadar eğitimdeki cinsiyet eşitsizliklerine son vermek ve engelliler, yerliler ve savunmasız çocuklar da dâhil olmak üzere tüm kırılgan kesimlerin her seviyede eğitime ve mesleki kurslara eşit erişimini sağlamak **Hedef 4.6:** 2030 yılına kadar gençlerin tamamının ve kadın ve erkek yetişkinlerin çoğunluğunun okur-yazar olmasını ve sayısal beceriler kazanmasını sağlamak **Hedef 4.7:** 2030 yılına kadar, sürdürülebilir kalkınma ve sürdürülebilir yaşam tarzları, insan hakları, cinsiyet eşitliği, barış ve şiddetsizlik kültürü geliştirme, dünya vatandaşlığı, kültürel çeşitlilik ve kültürün sürdürülebilir kalkınmaya katkısı alanlarında eğitim dâhil diğer yöntemler aracılığıyla sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi için gereken bilgi ve becerilerin tüm öğrenen kişiler tarafından edinilmesini sağlamak	insan kaynağına sunulan eğitim ve gelişim programları, müşterilere yönelik girişimcilik bilincini kazandıran eğitim projelerine destek, finansal okuryazarlık eğitimleri

	SKA	Alt Hedef	Katkı Sağlayan Faaliyetler
Doğrudan Katkı	5	**Hedef 5.1:** Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü ayrımcılığa her yerde son vermek **Hedef 5.5:** Kadınların siyasi, ekonomik ve sosyal hayattaki karar alma süreçlerinin her seviyesinde tam ve etkili katılımı ile liderlik için eşit fırsatlara sahip olmasını sağlamak **Hedef 5.b:** Kadınların güçlendirilmesini desteklemek için, kolaylaştırıcı teknolojilerin, özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımını artırmak	KOBİ finansman ve teminat ürünleri, kapsayıcı bankacılık hizmetleri, sürdürülebilir tarım finansmanı hayata geçirilen kurumsal yönetim uygulamaları, insan kaynakları yönetimi, ücretlendirme politikaları, fırsat eşitliği
	6	**Hedef 6.1:** 2030 yılına kadar herkes için güvenilir ve karşılanabilir içme suyuna evrensel ve adil erişim sağlamak **Hedef 6.3:** 2030 yılına kadar, dünya genelinde kirliliği azaltmak, düzensiz çöp depolamayı ortadan kaldırmak, tehlikeli kimyasalların ve maddelerin salımını asgariye indirmek, arıtılmamış atık su oranını yarıya indirmek, geri dönüşümü ve güvenli tekrar yeniden kullanımı dünya çapında büyük ölçüde artırmak suretiyle su kalitesini yükseltmek **Hedef 6.4:** 2030 yılına kadar su kıtlığına çözüm getirmek ve su kıtlığı çeken insan sayısını önemli ölçüde azaltmak üzere su kullanım verimliliğini tüm sektörlerde büyük ölçüde artırmak ve sürdürülebilir tatlısu çıkarma ve tedarikini temin etmek **Hedef 6.a:** 2030 yılına kadar, su toplama, tuzdan arındırma, su verimliliği, atıksu arıtma, geri dönüşüm ve tekrar kullanım teknolojilerini de içerecek şekilde su ve sanitasyon ile ilgili eylemler ve programlar konusunda uluslararası iş birliğini ve gelişmekte olan ülkelere kapasite geliştirme desteğini artırmak	Yeni açılacak veya tadilata gidilecek şubelerin bulundukları lokasyonlarda, ilgili yerel yönetimlerin atık su yönetim direktiflerine göre proje ve uygulama revizyonları verimli sulama sistemleri seçimi Peyzajda, bitki türü çeşitliliği hedefiyle yerel ve adapte olmuş bitkilerin tercihi bulunan soğutma sistemlerindeki yoğuşma suyunun bahçe sulamada kullanılması Gri suyun yeniden kullanımı için dönüştürme tesisi kurularak oluşturulan sistemle şebeke suyuna duyulan ihtiyacın büyük ölçüde azaltılması
	7	**Hedef 7.1:** 2030 yılına kadar karşılanabilir, güvenilir ve modern enerji hizmetlerine evrensel erişim sağlamak **Hedef 7.2:** 2030 yılına kadar yenilenebilir enerjinin küresel enerji bileşimi içindeki payını önemli ölçüde artırmak **Hedef 7.a:** 2030 yılına kadar yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, gelişmiş ve daha temiz fosil yakıt teknolojilerini de içerecek şekilde temiz enerji araştırmaları ve teknolojilerine erişimi kolaylaştırmak için uluslararası iş birliğini çoğaltmak ve enerji altyapısı ve temiz enerji teknolojileri yatırımlarını desteklemek	Yenilenebilir enerji ve enerji verimliği projelerine sağlanan finansman, hizmet binalarında verimlilik yatırımları

	SKA	Alt Hedef	Katkı Sağlayan Faaliyetler
Doğrudan Katkı	8	**Hedef 8.2:** Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlere odaklanmayı da içerecek şekilde faaliyet çeşitlendirme, teknoloji yükseltme ve yenilikçilik yoluyla ekonomik verimliliği daha yüksek seviyelere ulaştırmak **Hedef 8.3:** Üretken faaliyetleri, insana yakışır iş üretimini, girişimciliği, yaratıcılığı ve yenilikçiliği destekleyen kalkınma odaklı politikalar geliştirmek ve finansal hizmetlere erişim yolunu da kapsayacak şekilde mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin kayıt altına alınması ve büyümesini teşvik etmek **Hedef 8.5:** 2030 yılına kadar gençler ve engelliler dâhil tüm erkek ve kadınlar için tam ve üretken istihdam ve insana yakışır işlere erişmek ve eşit işe eşit ücret sağlamak **Hedef 8.7:** Zorla çalıştırmayı ortadan kaldırmak, modern köleliği ve insan kaçakçılığını bitirmek ve çocukların asker olarak kullanılması dâhil olmak üzere çocuk işçiliğinin en kötü türlerini yasaklamak ve ortadan kaldırmak üzere acil ve etkili tedbirler almak ve 2025 yılına kadar her türlü çocuk işçiliğini sona erdirmek **Hedef 8.9:** 2030 yılına kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünleri teşvik eden sürdürülebilir turizmin desteklenmesi için politikalar geliştirmek ve uygulamak **Hedef 8.10:** Herkesin bankacılık, sigorta ve mali hizmetlere erişiminin teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması için ulusal finansal kurumların kapasitelerini güçlendirmek	KOBİ finansman ve teminat ürünleri, kapsayıcı bankacılık hizmetleri, sürdürülebilir tarım finansmanı insan kaynağına sunulan eğitim ve gelişim programları, müşterilere yönelik girişimcilik bilincini kazandıran eğitim projelerine destek, finansal okuryazarlık eğitimleri Altyapı, KOBİ ve sanayi yatırımlarına sağlanan finansman, dijital bankacılık ürünleri ve çözümleri, tüketici dostu finansman ve tasarruf ürünleri, engelsiz bankacılık hayata geçirilen kurumsal yönetim uygulamaları, insan kaynakları yönetimi, ücretlendirme politikaları, fırsat eşitliği Kalkınmada öncelikli yörelere özel kredi projeleri

	SKA	Alt Hedef	Katkı Sağlayan Faaliyetler
Doğrudan Katkı	9	**Hedef 9.1:** Ekonomik kalkınma ve insan refahını desteklemek üzere, herkesin adil erişimine ve karşılanabilirliğe odaklanan bölgesel ve sınır ötesi altyapıyı da içeren kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapılar tesis etmek **Hedef 9.2:** Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmeyi desteklemek ve 2030 yılına kadar sanayinin istihdam ve gayri safi yurt içi hasıla payını, ulusal koşullarla uyumlu şekilde, belirgin oranda artırmak ve en az gelişmiş ülkelerde bu payı iki katına çıkarmak **Hedef 9.3:** Küçük ölçekli sanayi işletmeleri ve diğer işletmelerin, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, uygun koşullu krediyi de kapsayan finansal hizmetlere erişimlerini ve değer zincirleri ile piyasalara entegrasyonlarını artırmak **Hedef 9.4:** 2030 yılına kadar tüm ülkelerin kendi göreceli kabiliyetleri çerçevesinde harekete geçmesiyle; kaynak kullanım verimliliğinin artırılması ve temiz ve çevreye duyarlı teknoloji ve endüstriyel süreçlerin daha fazla kullanılması suretiyle altyapıyı yükseltmek ve sürdürülebilirliği sağlamak için sanayiyi yenileştirmek **Hedef 9.5:** 2030 yılına kadar, yenilikçiliği desteklemek ve 1 milyon kişi başına araştırma geliştirme (Ar-Ge) çalışanı sayısını, kamu ve özel sektör araştırma-geliştirme harcamalarını büyük ölçüde artırmak dâhil, başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere tüm ülkelerde bilimsel araştırmaları artırmak ve sanayi sektörlerinin teknolojik yetkinliklerini yükseltmek	Altyapı, KOBİ ve sanayi yatırımlarına sağlanan finansman, dijital bankacılık ürünleri ve çözümleri, tüketici dostu finansman ve tasarruf ürünleri, engelsiz bankacılık Tematik kaynaklar bazında farklı sektörlere sağlanan finansman, ikili ve çoklu iş birliği çalışmaları, operasyonel çalışmalar, kurumsal yönetim uygulamaları ve raporlama çalışmaları
	10	**Hedef 10.3:** Fırsat eşitliğini sağlamak ve ayrımcılığa yol açan yasaların, politikaların ve uygulamaların bitirilmesi ve bu bağlamda uygun yasaların, politikaların ve eylemlerin yaygınlaştırılması yollarını da içerecek şekilde sonuç eşitsizliklerini azaltmak **Hedef 10.4:** Özellikle mali, ücret ve sosyal koruma politikaları olmak üzere politika tesis etmek ve aşamalı olarak daha fazla eşitlik sağlamak **Hedef 10.5:** Küresel mali piyasalar ve kurumlarla ilgili mevzuatı ve izlemeyi geliştirmek ve bu düzenlemelerin uygulamasını güçlendirmek **Hedef 10.6:** Daha etkili, güvenilir, hesap verebilir ve meşru kurumların var olması için küresel uluslararası ekonomi ve finans kurumlarındaki karar verme süreçlerinde gelişmekte olan ülkelerin daha güçlü temsil ve söz hakkına sahip olmalarını sağlamak	KOBİ finansman ve teminat ürünleri, kapsayıcı bankacılık hizmetleri, sürdürülebilir tarım finansmanı hayata geçirilen kurumsal yönetim uygulamaları, insan kaynakları yönetimi, ücretlendirme politikaları, fırsat eşitliği

	SKA	Alt Hedef	Katkı Sağlayan Faaliyetler
Doğrudan Katkı	12	**Hedef 12.2:** 2030 yılına kadar doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimini ve verimli kullanımını sağlamak **Hedef 12.4:** 2020 yılına kadar kabul edilmiş uluslararası çerçevelere göre kimyasalların ve tüm atıkların yaşam döngüsü boyunca çevreye duyarlı yönetimini sağlamak ve insan sağlığına ve çevreye olan zararlı etkilerini en aza indirebilmek için bu atıkların havaya, suya ve toprağa salımını önemli miktarda azaltmak **Hedef 12.5:** 2030 yılına kadar önleme, azaltma, geri kazanım ve yeniden kullanım yoluyla atık oluşumunu kayda değer miktarda azaltmak **Hedef 12.6:** Başta büyük ve sınırötesi şirketler olmak üzere, firmaları sürdürülebilir uygulamaları benimsemeleri ve raporlama döngülerine sürdürülebilirlik bilgilerini eklemeleri için özendirmek **Hedef 12.8:** 2030 yılına kadar insanların her yerde sürdürülebilir kalkınma ve doğayla uyumlu yaşam tarzları hakkında gerekli bilgilere ve farkındalığa sahip olmalarını sağlamak	KOBİ finansman ve teminat ürünleri, kapsayıcı bankacılık hizmetleri, sürdürülebilir tarım finansmanı Yenilenebilir enerji ve enerji verimliği projelerine sağlanan finansman, hizmet binalarında verimlilik yatırımları Karbon ayak izi ölçüm çalışmaları, atık yönetimi uygulamaları, çevresel ve sosyal etki yönetim sistemi
	13	**Hedef 13.1:** Tüm ülkelerde iklim değişikliğiyle ilgili tehlikeler ile doğal afetlere karşı dayanıklılık ve uyum kapasitesini güçlendirmek **Hedef 13.2:** İklim değişikliğine yönelik önlemleri ulusal politikalara, stratejilere ve planlama süreçlerine dâhil etmek **Hedef 13.3:** İklim değişikliğinin önlenmesi ve etkilerinin azaltılması ile iklim değişikliğine uyum ve erken uyarı konularında eğitim, farkındalık bireysel ve kurumsal kapasite geliştirmek	Karbon ayak izi ölçüm çalışmaları, atık yönetimi uygulamaları, çevresel ve sosyal etki yönetim sistemi

	SKA	Alt Hedef	Katkı Sağlayan Faaliyetler
Dolaylı Katkı	1	**Hedef 1.4:** 2030 yılına kadar, başta yoksul ve kırılgan durumdakiler olmak üzere tüm erkek ve kadınların ekonomik kaynaklar, temel hizmetler, toprak ve diğer mülk türleri üzerinde mülkiyet ve idare, miras, doğal kaynaklar, uygun yeni teknolojiler ve mikrofinansı da kapsayan mali hizmetlere erişimde eşit haklara sahip olmalarını sağlamak	KOBİ finansman ve teminat ürünleri, kapsayıcı bankacılık hizmetleri, sürdürülebilir tarım finansmanı Kalkınmada öncelikli yörelere özel kredi projeleri
	2	**Hedef 2.5:** 2020 yılına kadar, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde sağlıklı yönetilmiş ve çeşitlendirilmiş tohum ve bitki bankalarını da içerecek biçimde, tohumlar, kültür bitkileri, çiftlik ve evcilleştirilmiş hayvanlar, onların yabani türlerinin genetik çeşitliliğini korumak; uluslararası alanda kabul edildiği biçimde genetik kaynakların ve ilgili geleneksel birikimin kullanımından elde edilen faydalara erişim, adil ve hakkaniyetli paylaşımı desteklemek **Hedef 2.a:** Başta en az gelişmiş ülkeler olmak üzere gelişmekte olan ülkelerde tarımsal üretim kapasitesinin artırılması için, daha gelişmiş uluslararası iş birliğini de içerecek biçimde, kırsal altyapı, tarımsal araştırma ve çiftçi eğitim hizmetleri, teknoloji geliştirme, bitki ve hayvan gen bankalarına yatırımı artırmak	KOBİ finansman ve teminat ürünleri, kapsayıcı bankacılık hizmetleri, sürdürülebilir tarım finansmanı
	11	**Hedef 11.1:** 2030 yılına kadar, herkesin yeterli, güvenli ve karşılanabilir konuta ve temel hizmetlere erişimini sağlamak ve gecekondu alanlarını iyileştirmek **Hedef 11.2:** 2030 yılına kadar herkes için, özellikle kırılgan durumda olan insanların, kadınların, çocukların, engellilerin ve yaşlıların ihtiyaçlarına özel önem gösterilerek, yol güvenliğinin artırılması, başta toplu taşıma sisteminin geliştirilmesiyle herkesin güvenli, ekonomik olarak karşılanabilir, erişilebilir ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerine erişimini sağlamak **Hedef 11.3:** 2030 yılına kadar, tüm ülkelerde kapsayıcı ve sürdürülebilir kentleşmeyi ve katılımcı, bütünleşik ve sürdürülebilir yerleşim planlaması ve yönetimi için kapasiteleri geliştirmek **Hedef 11.4:** Dünyanın kültürel ve doğal mirasını korumaya ve sahip çıkmaya yönelik çabaları güçlendirmek **Hedef 11.6:** 2030 yılına kadar, belediye atıkları ile diğer atıkların yönetimine ve hava kalitesine özel önem verilerek kentlerde kişi başına düşen olumsuz çevresel etkileri azaltmak	Ulusal ölçekli kalkınma ve yatırım projeleri ile konut sektörüne sağlanan finansman, yeşil ekonomiye destek, kültürel mirasa katkı

	SKA	Alt Hedef	Katkı Sağlayan Faaliyetler
Dolaylı Katkı	16	**Hedef 16.5:** Yolsuzluk ve rüşvetin tüm türlerini ciddi miktarda azaltmak **Hedef 16.6:** Her düzeyde etkili, hesap verebilir ve şeffaf kurumlar geliştirmek **Hedef 16.7:** Cevap veren, kapsayıcı, katılımcı ve temsiliyetçi karar almayı her düzeyde sağlamak	hayata geçirilen kurumsal yönetim uygulamaları, insan kaynakları yönetimi, ücretlendirme politikaları, fırsat eşitliği
	17	**Hedef 17.4:** Uzun vadeli borç sürdürülebilirliğine erişmek için uygun olan durumlarda, borç finansmanı, borç yardımı ve borcun yeniden yapılandırmasını teşvik etmeyi hedefleyen eşgüdümlü politikalar yoluyla, gelişmekte olan ülkelere yardım etmek ve borç yükünü azaltmak için aşırı borçlanmış yoksul ülkelerin dış borçlarını ele almak **Hedef 17.16:** Gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere tüm ülkelerde sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasını desteklemek için bilgiyi, uzmanlığı, teknolojiyi ve finansal kaynakları paylaşan ve seferber eden çok paydaşlı ortaklıkların tamamlayıcılığında Sürdürülebilir Kalkınma için Küresel İş Birliğini geliştirmek **Hedef 17.17:** Ortaklıkların tecrübelerinden ve kaynak yaratma stratejilerinden yararlanarak etkili kamu, kamu-özel ve sivil toplum ortaklıklarını teşvik etmek ve yaygınlaştırmak	Ulusal ölçekli kalkınma ve yatırım projeleri ile konut sektörüne sağlanan finansman, yeşil ekonomiye destek, kültürel mirasa katkı Tematik kaynaklar bazında farklı sektörlere sağlanan finansman, ikili ve çoklu iş birliği çalışmaları, operasyonel çalışmalar, kurumsal yönetim uygulamaları ve raporlama çalışmaları

Şekil 2.4. B Bankasının 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Doğrudan/Dolaylı Katkıda Bulunduğu Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları

Kaynak: (B Bankası, 2024:50-56)

Şekil 2.4. incelendiğinde B Bankasının doğrudan olarak 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 9 (dokuz) amaca katkı sağladığı, dolaylı olarak ise 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 5 (beş) amaca katkı sağladığı görülmektedir. B Bankası'nın toplamda doğrudan ve dolaylı yollardan 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 14 (on dört) amaca katkı sağladığı görülmektedir.

Stratejiler	İlgili Sermaye Ögesi	İlişkili Paydaş	Katkıda Bulunulan SKA	GRI	SASB
İstikrarlı Büyüme	Finansal Sermaye	Hissedar Müşteriler		3-3, 201-1, 201-2, 201-3, 201-4, 202-1, 202-2, 203-1, 203-2	●
Geleceğin İş Modeli	Finansal Sermaye Üretilmiş Sermaye Fikri Sermaye	Müşteriler		3-3	
Gelişmiş Teknolojik Altyapılar	Finansal Sermaye Fikri Sermaye İnsan Sermayesi	Müşteriler Çalışanlar		3-3, 410-1, 418-1	●
Verimli ve Yalın Süreçler	Finansal Sermaye Fikri Sermaye İnsan Sermayesi	Müşteriler Çalışanlar		3-3, 410-1, 418-1	●
Gelişen Organizasyon ve Mutlu Çalışanlar	İnsan Sermayesi	Çalışanlar		3-3, 401-1, 401-2, 401-3, 402-1, 403-1, 403-3, 403-4, 403-5, 403-6, 403-7, 403-8, 404-1, 404-2, 404-3	
Platform Bankacılığı	Finansal Sermaye Üretilmiş Sermaye Fikri Sermaye Sosyal ve İlişkisel Sermaye	Müşteriler		3-3, 416-2, 417-1, 417-2, 417-3	●
Global Banka	Finansal Sermaye Üretilmiş Sermaye Fikri Sermaye İnsan Sermayesi Sosyal ve İlişkisel Sermaye Doğal Sermaye	Müşteriler Çalışanlar Tedarikçiler Hissedar		3-3, 411-1, 414-1, 415-1	
Sorumlu Bankacılık	Finansal Sermaye Üretilmiş Sermaye Fikri Sermaye İnsan Sermayesi Sosyal ve İlişkisel Sermaye Doğal Sermaye	Düzenleyici kurumlar Uluslararası finans kurumu ve yatırımcılar Kredi derecelendirme kuruluşları Sektörel birlik ve organizasyonlar		3-3, 205-1, 205-2, 205-3, 206-1, 207-1, 207-4, 302-1, 302-2, 302-3, 302-4, 302-5, 303-1, 303-2, 303-3, 303-4, 303-5, 305-1, 305-2, 305-3, 305-4, 305-5, 306-1, 306-2, 306-3, 306-4, 306-5, 308-2, 405-1, 405-2, 406-1, 407-1, 408-1, 409-1	●

Şekil 2.5. B Bankasının 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Katkıda Bulunduğu Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları

Kaynak: (B Bankası, 2024:57)

B Bankasının 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporunda birçok alanda yaptığı faaliyetler ile Birleşmiş Milletler Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarından bir çok amaca katkıda bulunduğu görülmekte olup, hemen hemen tüm stratejilerde Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarından "8 (sekiz) numaralı amaç olan İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme"ye ve "9 (dokuz) numaralı amaç olan Sanayi Yenilikçilik ve Altyapı"ya katkıda bulunduğu görülmektedir.

Şekil 2.6. B Bankasının 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Çevresel Sürdürülebilirlik Katkısı

Kaynak: (B Bankası, 2024:109)

B Bankasının 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Çevresel Sürdürülebilirlik faaliyetleri incelendiğinde; ekosistem üzerinde en büyük tehditlerden biri olan insan kaynaklı tehditlerin, iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında doğrudan-dolaylı sera gazı emisyonlarını azaltma amaçlı çalışmalar yürüttüğü, su kaynaklarının etkin kullanımı ve verimli atık su yönetimiyle su tasarrufu konusunda ulusal-uluslararası standartlara ulaşılmıştır. Ayrıca 2023 yılında onarımdan geçen 103 şubede yaptığı çalışmalar ile yaklaşık %40 oranında su tasarrufu sağladığı, şubelerinde ve şubelerin bulunduğu alanlarda atık su yönetim talimatları kapsamında proje ve uygulama düzeltmelerini gerçekleştirecektir.

"Sıfır Atık Yönetmeliği" gereğince B Bankası'nın ülke çapında faaliyette bulunan hizmet verilen yapıları "Tesis" olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılan Entegre Çevre Bilgi Sistemi'ne (EÇBS) tanımlandığı, işleme bakıldığında 1.820 hizmet verilen bina için "Sıfır Atık Belgesi" işlemlerini başlattığı ve 1.476 hizmet binasına "Belge" aldığı belirtilmektedir.

2.2.3. C Bankası

Şekil 2.7. C Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Paylaşılan Sürdürülebilir Bankacılık Sloganı

Kaynak: (C Bankası, 2024:38)

C Bankası'nın resmi web sitesinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde; sosyo-ekonomik ve çevresel alanlardaki sürdürülebilirlik stratejisi oluşturarak bu kapsamda Banka faaliyetlerine uyumlaştırılmasın izlendiği, global çevre sorunlarından en önemlisi olan iklim değişikliği ile mücadele etmek için emisyon azaltım hedeflerinin belirlemesini sağlama ve iklim geçiş süreci konusunda yol göstermek için Dünya Kaynakları Enstitüsü (WRI) ve Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) arasındaki bir ortaklık ile Bilim Temelli Hedefler oluşumuna 2019 yılında katılım sağlayarak karbon emisyonun düşürülmesi konusunda garanti veren ilk Türk kamu bankası olduğunu açıklamıştır.

Firmaların iklim değişikliği ile mücadeleye katkıda bulunmalarını sağlayan ve global bir organizasyon olan Science Based Targets Initiative (SBTi) bilim temelli hedefler girişimi olarak da bilinen SBTi tarafından onaylanan ilk Türk Bankası olduğunu da açıklamıştır. 2015 yılından bu yana Karbon Saydamlık Projesi İklim Değişikliği Programı'na kapsamında iklim değişikliği stratejisi, risk yönetimi ve karbon emisyon miktarı ve bu konulardaki amaçlarını yatırımcıları ve kamuoyu ile paylaştıklarını da belirtmişlerdir.

Öncelikli Konular	İlgili BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı	İlgili Sermaye Öğesi
Çalışan Bağlılığı ve Memnuniyeti	3, 4, 5, 8, 10	
Dijital Dönüşüm	8, 9, 12, 13, 17	
Fırsat Eşitliği ve Çeşitlilik	5, 8, 10	
Finansal Kapsayıcılık	5, 8, 9, 10	
Finansal Okuryazarlık	4, 5, 8, 10	
Finansal ve Ekonomik Performans	8	
Finansal Olmayan Performans	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17	
İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	6, 13, 15	
İnovasyon	8, 9, 12, 13, 17	
İnsan Hakları	4, 5, 8, 10	

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARINA OLAN KATKIMIZI ŞEFFAF BİR ŞEKİLDE PAYLAŞIYORUZ.

Öncelikli Konular	İlgili BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı	İlgili Sermaye Öğesi
İş Etiği	16	
Kapasite Geliştirme ve Yetenek Yönetimi	4, 5, 8, 10	
Kurumsal Yönetim	8, 16	
Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti	8, 9, 10	
Paydaş İletişimi ve Şeffaflık	8, 10, 16	
Risk Yönetimi	8, 16, 17	
Sistem Sürekliliği ve Veri Güvenliği	8, 9, 12, 17	
Sorumlu Finansman ve Sürdürülebilir Kalkınma	2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17	
Tedarikçi Yönetimi	3, 4, 8, 12, 13, 16	
Toplumsal Sorumluluk	4, 5, 10, 17	
Uyum ve Denetim	8, 16	

ORTA VE UZUN VADEDE (3 İLA 5 YIL) HEDEFLERİMİZ	Öncelikli Konular	İlgili BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı	İlgili Sermaye Öğesi
Ekonomi politikalarıyla uyumlu olarak üretimi, imalatı, ihracatı, istihdamı desteklemeye ve hane halkının finansal ihtiyaçlarını etkin bir şekilde fonlamaya devam edeceğiz.	Sorumlu Finansman ve Sürdürülebilir Kalkınma	2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17	
Entegre Yönetim Sistemi'nin (ISO 9001-ISO 14001-ISO 45001) devamlılığını sağlayarak personel farkındalığının artırılması amacıyla çalışmalarımızı sürdüreceğiz.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	6, 13, 15	
Bankamız hisse senedi ve sabit getirili menkul kıymet yatırımcıları ile etkin iletişime devam ederek yatırımcı tabanını genişletmeye devam edeceğiz.	Paydaş İletişimi ve Şeffaflık	8, 10, 16	
Sürdürülebilirlik konusunda farkındalığın artırılması amacıyla eğitimlerin çeşit ve sayılarını artıracağız.	Kapasite Geliştirme ve Yetenek Yönetimi	4, 5, 8, 10	
Sürdürülebilir bir ekonomi, toplum ve çevre konularındaki değer yaratma çalışmalarımızı ulusal ve uluslararası platformlarda daha görünür kılmak için çalışmalarımıza devam edeceğiz.	Sorumlu Finansman ve Sürdürülebilir Kalkınma	2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17	
Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi (UNEP FI) Sorumlu Bankacılık Prensiplerini imzalamayı hedefliyoruz.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	7, 8, 9, 11, 12, 13	
CDP İklim Değişikliği Programı ve CDP Su Programı kapsamında performans notumuzun "A" seviyesinde gerçekleşmesi için çalışmalar yapacağız.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	6, 7, 11, 12, 13	
Yatırımcılar için kalıcı değer yaratabilecek yatırım fırsatlarını Bankamız bünyesinde oluşturmak üzere, sorumlu ve yeşil finansman konularında piyasada aktif rol oynamak için faaliyetlerimizi yürüteceğiz.	Sorumlu Finansman ve Sürdürülebilir Kalkınma	2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17	
Yerel ve uluslararası sürdürülebilirlik endekslerine ilişkin skorumuzun iyileştirilmesine yönelik çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Ayrıca diğer kabul görmüş sürdürülebilirlik endekslerinde de yer almak üzere çalışmalarımıza yön vereceğiz.	Kurumsal Yönetim	8, 16	
Müşterilerimizin istek ve ihtiyaçlarına yönelik yenilikçi ve dijital ürünler sunmaya devam ederek aktif müşteri sayımızı artırmayı hedefliyoruz.	Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti	8, 9, 10	
Şube dışı kanallardan yapılan işlemlerin payı ve dijital kanalların toplam işlemler içindeki payını artırmayı hedefliyoruz.	Dijital Dönüşüm	8, 9, 12, 13, 17	
Dijital dönüşümü destekleyen kültürel dönüşüm programları yapmaya devam edeceğiz.	Kapasite Geliştirme ve Yetenek Yönetimi	4, 5, 8, 10	
Açık İnovasyon alanında uygulamalarımızı geliştirmeye devam edeceğiz.	Dijital Dönüşüm	8, 9, 12, 13, 17	
Yapay zeka ve veri analitiği alanında uygulamalarımızı geliştirmeye devam edeceğiz.	İnovasyon	8, 9, 12, 13, 17	
Yolculuk haritası tasarımları ile uçtan uca deneyimini detaylı incelemeyi ve müşterilerin etkileşim noktalarındaki deneyimlerini iyileştirmeyi hedefliyoruz.	Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti	8, 9, 10	
Kağıtsız bankacılık projesi kapsamında kağıt tüketiminin önüne geçerek tüm süreçlerimizi dijitale taşımaya devam edeceğiz.	Dijital Dönüşüm	8, 9, 12, 13, 17	

ORTA VE UZUN VADEDE (3 İLA 5 YIL) HEDEFLERİMİZ	Öncelikli Konular	İlgili BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı	İlgili Sermaye Öğesi
Karma öğrenme modeli ile sunduğumuz eğitim programlarımızı destekleyecek ve çalışanlarımızın gelişimini kolaylaştıracak "kişiselleştirilmiş ve adaptif öğrenme" uygulamalarının öğrenme ekosistemimizdeki payını dijital platformlar aracılığıyla artırmayı planlıyoruz.	Kapasite Geliştirme ve Yetenek Yönetimi	4, 5, 8, 10	
Dijital alışveriş ekosistemine mobil bankacılık uygulamasının entegre edilmesini hedefliyoruz.	Dijital Dönüşüm	8, 9, 12, 13, 17	
Müşteri memnuniyetinin artırılması için çalışmalarımıza devam edeceğiz.	Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti	8, 9, 10	
Sürdürülebilir ekonomiye geçiş sürecini destekleyen sürdürülebilir finansman ürünlerimizin çeşitlendirilmesi ile birlikte çevresel/ sosyal kredi portföyümüzü genişletmeyi hedefliyoruz.	Sorumlu Finansman ve Sürdürülebilir Kalkınma	7, 13	
Kapsam 1 ve 2 sera gazı emisyonlarımızı 2021 baz yılına göre 2032 yılına kadar %51 oranında azaltmayı hedefliyoruz.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	7, 13	
Elektrik üretimi proje finansmanı portföyü sera gazı emisyonlarımızı 2021 baz yılına göre 2032 yılına kadar MWh başına %52,7 oranında azaltmayı hedefliyoruz.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	7, 13	
Ticari gayrimenkul kredisi portföyü sera gazı emisyonlarımızı 2021 baz yılına göre 2032 yılına kadar metrekare başına %60 oranında azaltmayı hedefliyoruz	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	7, 13	
Kurumsal krediler portföyünde yer alan elektrik üretiminden kaynaklanan sera gazı emisyonlarımızı 2021 baz yılına göre 2032 yılına kadar MWh başına %42 oranında azaltmayı hedefliyoruz.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	7, 13	
Bir yıldan uzun vadeli ticari ve kurumsal kredi portföyümüzün %31.6 sı için 2027 yılına kadar sera gazı emisyon azaltımına yönelik SBTi hedefi koymayı hedefliyoruz.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	7, 13	
SBTi hedeflerimiz kapsamında müşterilerimizin ve tedarikçilerimizin net sıfır taahhütleri çalışmalarında bulunmalarına öncü olmayı hedefliyoruz.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	7, 13	
Karbon Nötr Banka olmaya devam edeceğiz.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	13	
ISO 27701:2019 KVYS Kişisel Veri Yönetim Sistemi Sertifikası'nı almayı hedefliyoruz.	Kurumsal Yönetim	8, 16	
Yurt dışından sağlanan fonlamaların içerisinde sürdürülebilir ve yeşil fonlamaların oranını, ürün çeşitliliğini ve miktarını artırmayı hedefliyoruz.	Sorumlu Finansman ve Sürdürülebilir Kalkınma	8,13	
Kültür Yayınlarınca yayımlanan kitap sayısını 600'e yükseltmeyi hedefliyoruz.	Toplumsal Sorumluluk	4	
Spor Kulübü aracılığıyla 1.500 kız çocuğunu voleybol ile tanıştırmayı planlıyoruz.	Toplumsal Sorumluluk	5, 10	
"Yeşil Konut Projesi" kapsamında sağladığımız kaynak ile konut kredisi kullandırımlarına devam ederek sera gazı emisyonlarının azaltılmasına ve yeşil konut piyasasının gelişimine katkıda bulunmayı hedefliyoruz.	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	13	

Şekil 2.8. C Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı

Kaynak: (C Bankası, 2024:44-45, 52-53)

Şekil 2.8. incelendiğinde C Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporunda belirtilen öncelikli konularda Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilirlik Kalkınma Amacından 15 (on beş) amaca katkı sağladığı görülmektedir.

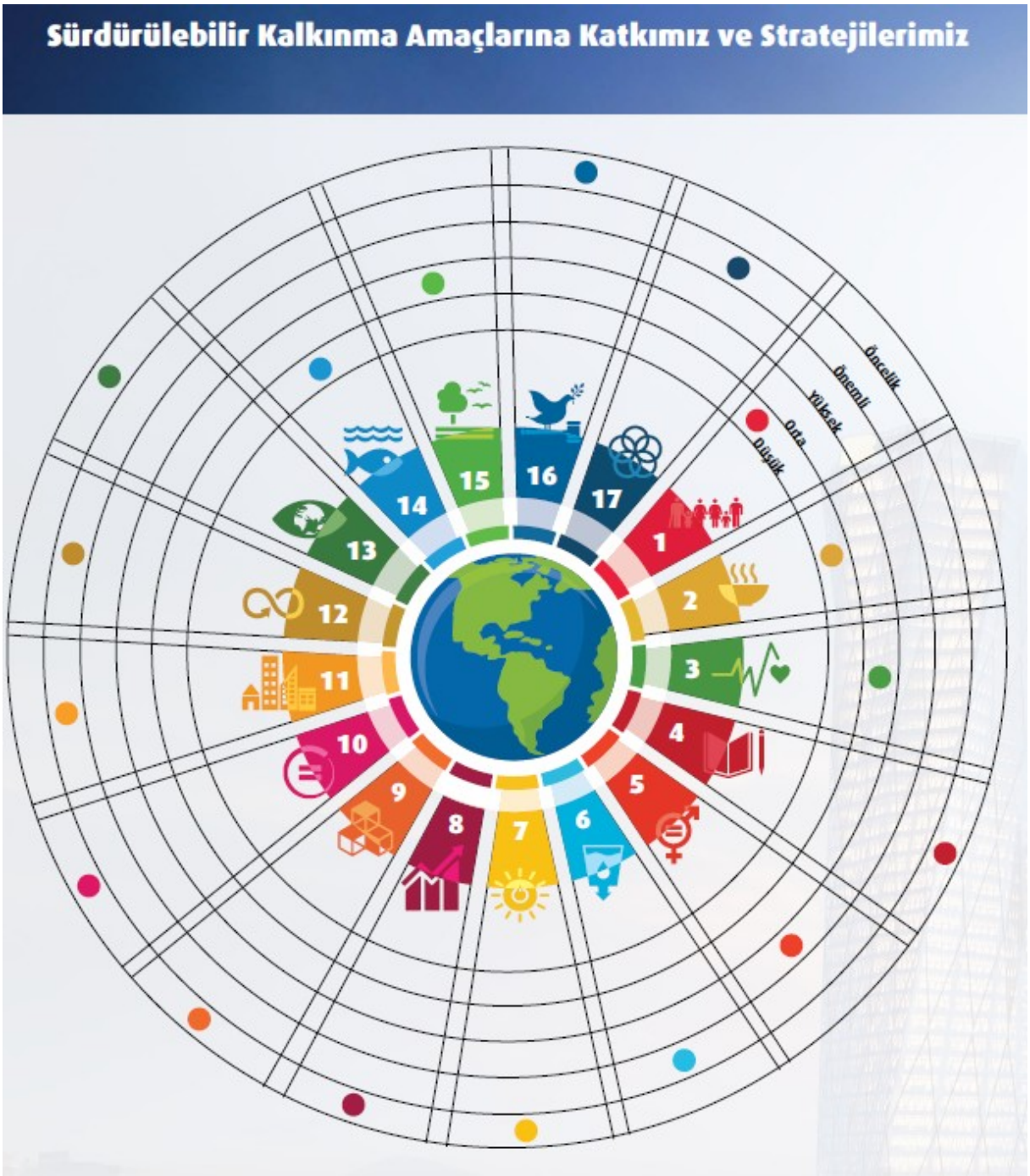
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkımız ve Stratejilerimiz
Öncelik
Önemli
Yüksek
Orta
Düşük
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

4 **Nitelikli Eğitim** Kapsayıcı ve hakkaniyete dayanan nitelikli eğitimi sağlamak ve herkes için yaşam boyu öğrenim fırsatlarını teşvik etmek	Kurumsal Sosyal Sorumluluk Çalışan Gelişimi ve Eğitimler	- Eğitim alanında verdiğimiz desteklere devam edeceğiz. - Türkiye çapında Bilim ve Sanat Eğitim Merkezleri (BİLSEM) bünyesindeki atölye sayısını artıracağız. -Podcast ve video eğitimlerin yer aldığı dijital tabanlı eğitim sayısını ve içeriklerini artıracağız.
7 **Erişilebilir ve Temiz Enerji** Herkes için karşılanabilir, güvenilir, sürdürülebilir ve modern enerjiye erişimi sağlamak	İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	Kredilendirme Süreçlerinde Çevresel ve Sosyal Etkilerin Yönetimi Politikası kapsamında "yenilenebilir enerji" projelerini desteklemeye devam edeceğiz. - ÇSY sistemine Bankamızın bireysel krediler hariç tüm kredi portföyünü dahil etmeyi hedefliyoruz.
8 **İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme** İstikrarlı, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, tam ve üretken istihdamı ve herkes için insana yakışır işleri desteklemek	Reel Sektöre Destek KOBİ'lere Destek Dış Ticarete Destek	- Ekonomik kalkınmayı ve refahı destekleyen ürün ve hizmetler geliştirmeye devam edeceğiz. - Kadın girişimcilere özel ürün ve hizmetlerimizi geliştireceğiz.
9 **Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı** Dayanıklı altyapılar tesis etmek, kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmeyi desteklemek ve yenilikçiliği güçlendirmek	Reel Sektöre Destek KOBİ'lere Destek Hane Halkına Destek Dijital Dönüşüm	- İstihdama, imalata ve ihracata katkı sağlamaya devam edeceğiz. - Yeşil konutlara olan tercihlerin artırılması yönünde çalışmalarımıza devam edeceğiz. - Dijital kanallar üzerinden KOBİ ve ticari müşterilere yönelik sunulan işlem çeşitliliğimizi artıracağız.
10 **Eşitsizliklerin Azaltılması** Ülkeler içinde ve arasında eşitsizlikleri azaltmak	Önceliklerimiz ve Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız Fırsat Eşitliği ve Çeşitlilik	- Toplumda kadın-erkek eşitliğine yönelik banka içi seminer/paneller düzenleyeceğiz. - UNEP FI Sorumlu Bankacılık Prensiplerine imzacı olmayı hedefliyoruz.
13 **İklim Eylem Planı** İklim değişikliği ve etkileri ile mücadele için acilen eylerne geçmek	Önceliklerimiz ve Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız İklim Değişikliği ve Banka Çevre Performansı	- Paris İklim Anlaşması'na ilişkin ülke hedeflerine destek vermeye devam edeceğiz. - Operasyonlarımızdan kaynaklanan karbon ayak izimizi azaltmaya devam edeceğiz. - CDP İklim Değişikliği Programı'nda performansımızı koruyacağız. - CDP Su Güvenliği raporlamasına ilişkin performansımızı daha da artıracağız.
16 **Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar** Sürdürülebilir kalkınma için barışçıl ve kapsayıcı toplumlar tesis etmek, herkes için adalete erişimi sağlamak ve her düzeyde etkili, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar oluşturmak	Önceliklerimiz ve Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız	- Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notumuzdaki yüksek performansımızı devam ettireceğiz. - Sorumlu Bankacılık finansman bildirgesini imzalamayı hedefliyoruz.

Şekil 2.9. C Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Belirtilen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı ve Stratejileri

Kaynak: (C Bankası, 2024:54)

C Bankası'nın Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 17 (on yedi) amaçtan 7 (yedi) amaç ile doğrudan ilişkili olduğu, sürdürülebilirlik yaklaşımları doğrultusunda stratejiler geliştirdikleri görülmektedir.

2.2.4. D Bankası

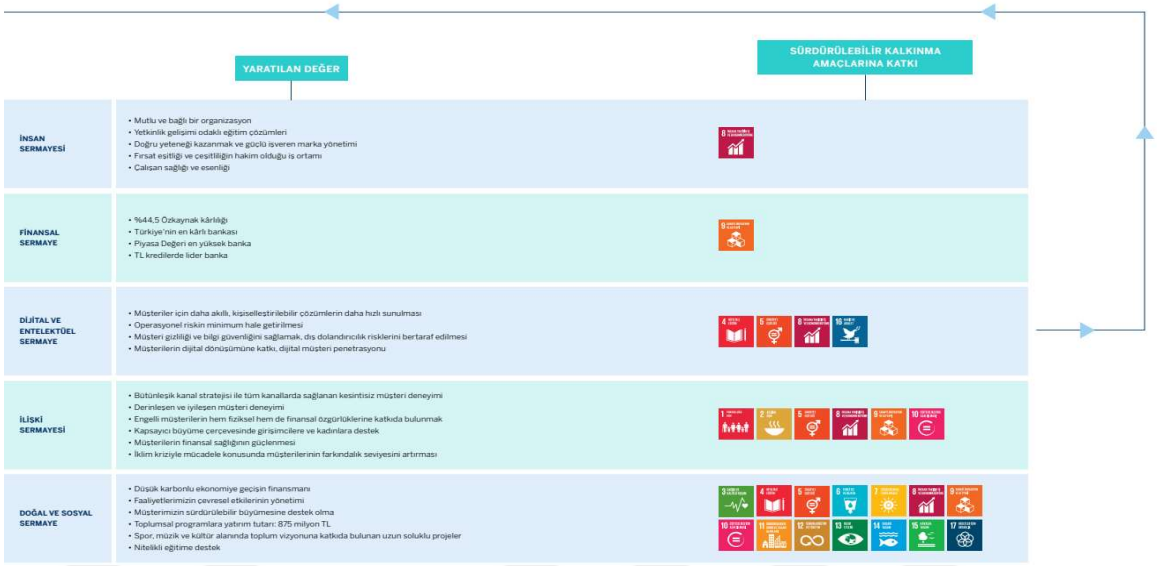

Şekil 2.10. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Bankanın Yaratılan Değerlerinin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkıları

Kaynak: (D Bankası, 2024:90)

D Bankası'nın Yaratılan Değer başlığı altında alt başlık olarak ifade edilen İnsan, Finansal, Dijital ve Entelektüel, İlişki, Doğal ve Sosyal Sermaye başlıklarının karşısında Birleşmiş Milletlerin 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacına da katkı sağladığı görülmektedir.

D Bankası'nın resmi web sitesinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde; banka olarak yürüttüğü faaliyetleri, iş birlikleri ve oluşturdukları politikalar ile Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ve Paris Anlaşmasına katkı sağladığı, Sürdürülebilirlik Raporunu ilk kez 2010 yılında, Sürdürülebilirlik Politikasını 2014 yılında, Entegre Faaliyet Raporunu ise 2017 yılında ilk kez yayınladığı ifade edilmektedir.

Ayrıca D Bankası'nın Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacının hepsine ve 70 (yetmiş) hedefe fayda sağladığı ayrıntılı bir şekilde görülmektedir.

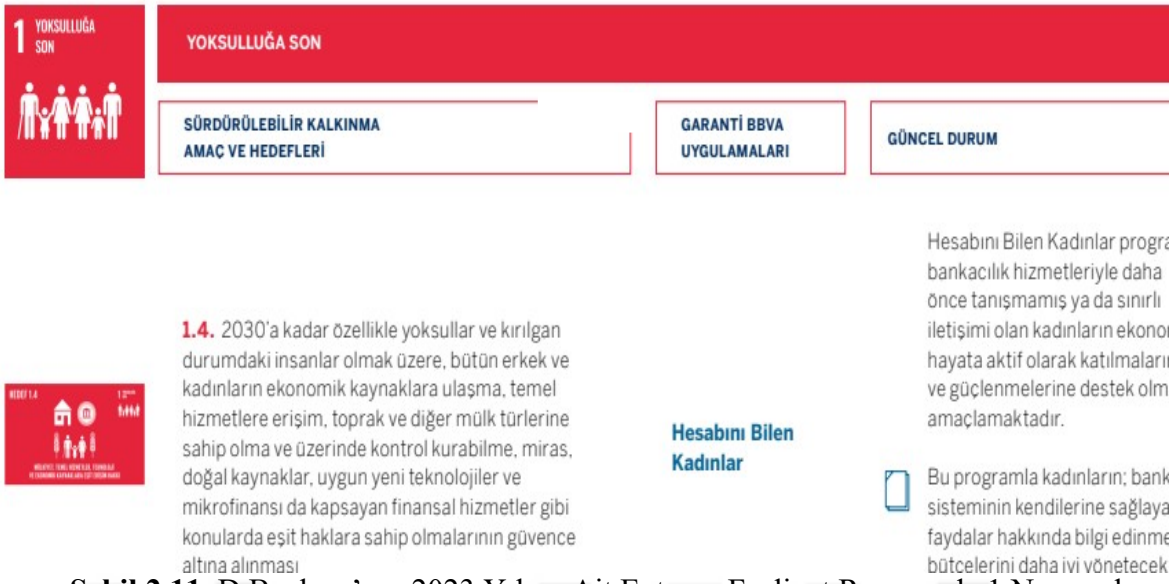

Şekil 2.11. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 1 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:92)

D Bankası'nın Hesabını Bilen Kadınlar Programı uygulaması ile 2030 yılına kadar ekonomik açıdan yetersiz olan insanların özellikle kadınların finansal hizmet gibi maddi konularda eşit haklara sahip olma açısından desteklenmesinin hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 1 (bir) numaralı Yoksulluğa Son amacına katkı sağladığı görülmektedir.

Şekil 2.12. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 2 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:93)

D Bankası'nın Tarıma Destek Paketi ve Sürdürülebilir Tarım Kredileri uygulamaları ile 2030 yılına kadar tarımsal verimliliğin arttırılması konusunda çiftçiler desteklenirken, sürdürülebilir gıda üretimi ve çevre olaylarına karşı dayanıklı tarım faaliyetlerinin arttırılmasını hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 2 (iki) numaralı Açlığa Son amacına katkı sağladığı görülmektedir.

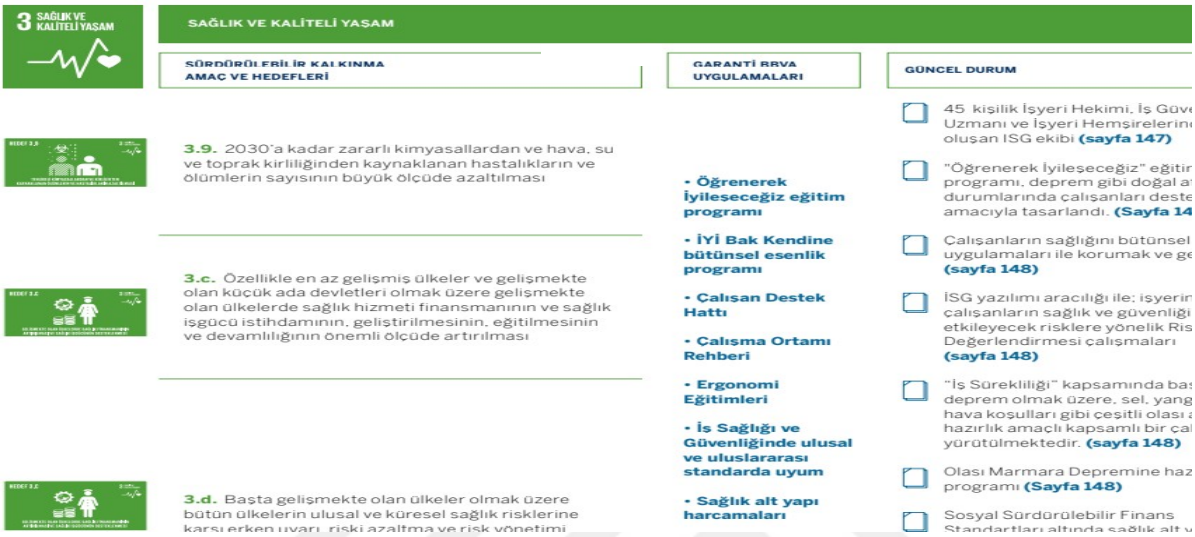

Şekil 2.13. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 3 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:93)

D Bankası'nın Öğrenerek İyileşeceğiz Eğitim Programı ve İyi Bak Kendine Bütünsel Esenlik Programı, Çalışan Destek Hattı, Çalışma Ortamı Rehberi ve Ergonomi Eğitimleri, İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda Ulusal ve Uluslararası Standarda Uyum, Çevresel ve Sosyal Kredi Politikaları uygulamalarını hayata geçirdiği görülmektedir.

Bu kapsamda 2030 yılına kadar hava-su-toprak kirliliği konusunda zararlı kimyasallardan ölenlerin sayısının düşürülmesini, ulusal ve global çapta sağlık alanındaki tehlikenin azaltılabilmesi için risk yönetimi imkanlarının arttırılabilmesini hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 3 (üç) numaralı Sağlık ve Kaliteli Yaşam amacına katkı sağladığı görülmektedir.

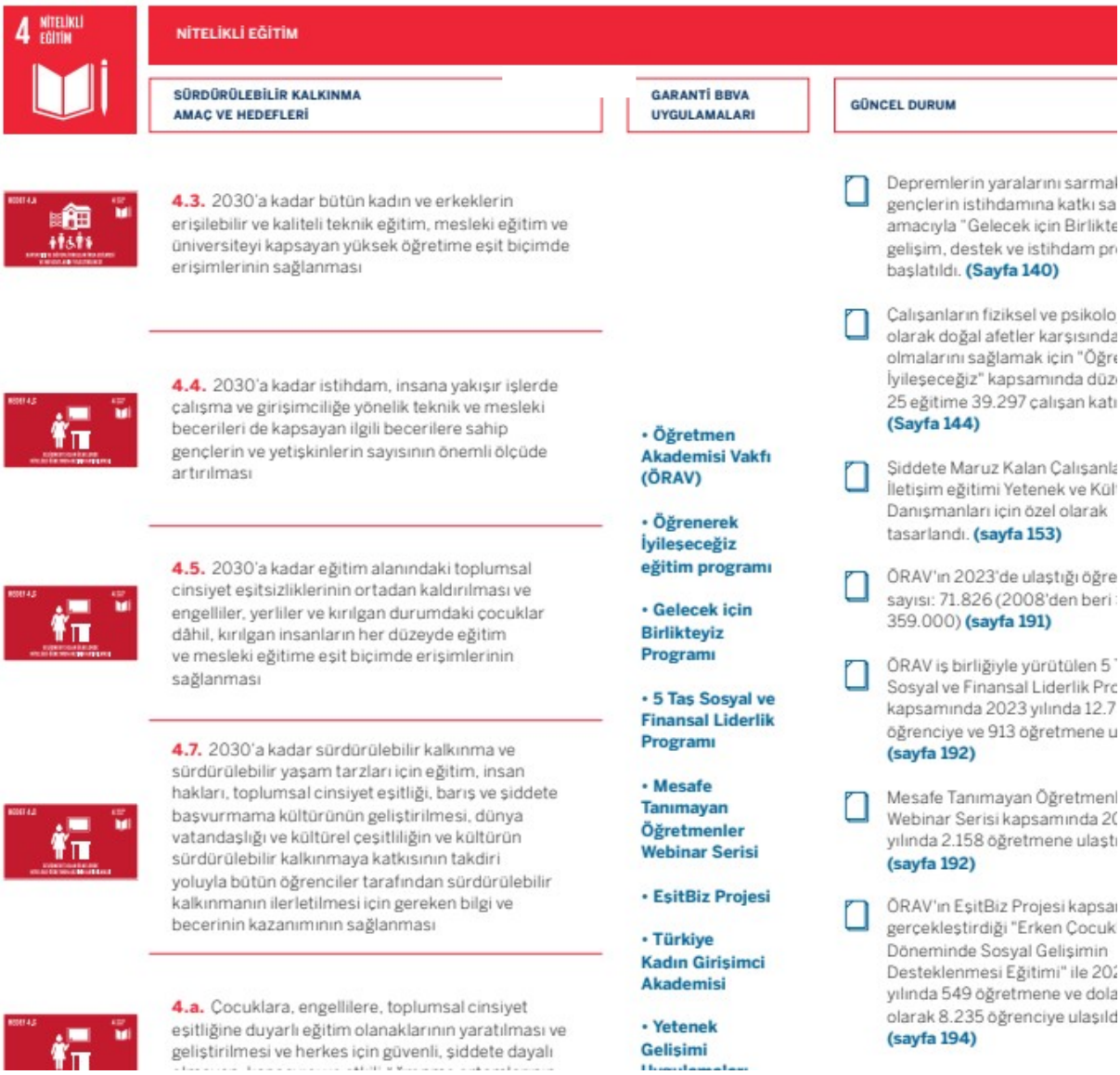

4 NİTELİKLİ EĞİTİM

NİTELİKLİ EĞİTİM

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇ VE HEDEFLERİ	GARANTİ BBVA UYGULAMALARI	GÜNCEL DURUM
4.3. 2030'a kadar bütün kadın ve erkeklerin erişilebilir ve kaliteli teknik eğitim, mesleki eğitim ve üniversiteyi kapsayan yüksek öğretime eşit biçimde erişimlerinin sağlanması		Depremlerin yaralarını sarmal gençlerin istihdamına katkı sa amacıyla "Gelecek için Birlikte gelişim, destek ve istihdam pr başlatıldı. **(Sayfa 140)**
4.4. 2030'a kadar istihdam, insana yakışır işlerde çalışma ve girişimciliğe yönelik teknik ve mesleki becerileri de kapsayan ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması	• Öğretmen Akademisi Vakfı (ÖRAV) • Öğrenerek İyileşeceğiz eğitim programı	Çalışanların fiziksel ve psikolo olarak doğal afetler karşısında olmalarını sağlamak için "Öğre İyileşeceğiz" kapsamında düz 25 eğitime 39.297 çalışan katı **(Sayfa 144)**
4.5. 2030'a kadar eğitim alanındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin ortadan kaldırılması ve engelliler, yerliler ve kırılgan durumdaki çocuklar dâhil, kırılgan insanların her düzeyde eğitim ve mesleki eğitime eşit biçimde erişimlerinin sağlanması	• Gelecek için Birlikteyiz Programı • 5 Taş Sosyal ve Finansal Liderlik Programı	Şiddete Maruz Kalan Çalışanla İletişim eğitimi Yetenek ve Kül Danışmanları için özel olarak tasarlandı. **(sayfa 153)** ÖRAV'ın 2023'de ulaştığı öğre sayısı: 71.826 (2008'den beri 359.000) **(sayfa 191)**
4.7. 2030'a kadar sürdürülebilir kalkınma ve sürdürülebilir yaşam tarzları için eğitim, insan hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği, barış ve şiddete başvurmama kültürünün geliştirilmesi, dünya vatandaşlığı ve kültürel çeşitliliğin ve kültürün sürdürülebilir kalkınmaya katkısının takdiri yoluyla bütün öğrenciler tarafından sürdürülebilir kalkınmanın ilerletilmesi için gereken bilgi ve becerinin kazanımının sağlanması	• Mesafe Tanımayan Öğretmenler Webinar Serisi • EşitBiz Projesi • Türkiye Kadın Girişimci Akademisi	ÖRAV iş birliğiyle yürütülen 5 Sosyal ve Finansal Liderlik Pro kapsamında 2023 yılında 12.7 öğrenciye ve 913 öğretmene u **(sayfa 192)** Mesafe Tanımayan Öğretmenl Webinar Serisi kapsamında 20 yılında 2.158 öğretmene ulaşt **(sayfa 192)**
4.a. Çocuklara, engellilere, toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı eğitim olanaklarının yaratılması ve geliştirilmesi ve herkes için güvenli, şiddete dayalı	• Yetenek Gelişimi	ÖRAV'ın EşitBiz Projesi kapsa gerçekleştirdiği "Erken Çocuk Döneminde Sosyal Gelişimin Desteklenmesi Eğitimi" ile 202 yılında 549 öğretmene ve dola olarak 8.235 öğrenciye ulaşıld **(sayfa 194)**

Şekil 2.14. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 4 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:94)

D Bankası'nın Öğretmen Akademisi Vakfı (ÖRAV), Öğrenerek İyileşeceğiz Eğitim Programı, Gelecek için Birlikteyiz Programı, Mesafe Tanımayan Öğretmenler Webinar Serisi, Türkiye Kadın Girişimci Akademisi Uygulamalarını gerçekleştirdiği görülmektedir.

Bu uygulamalar kapsamında 2030 yılına kadar kadın-erkek cinsiyet ayrımı gözetmeksizin mesleki ve teknik alanda kaliteli eğitime ve yükseköğretime ulaşılabilir olmasını ve bu alanda gençlerin sayısının ve niteliğinin arttırılmasını, becerilerinin geliştirilmesini, eğitim alanındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması konusunun desteklenmesini, herkes için güvenli ve etkili eğitim ortamının oluşturulması

konusunu hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 4 (dört) numaralı Nitelikli Eğitim amacına katkı sağladığı görülmektedir.

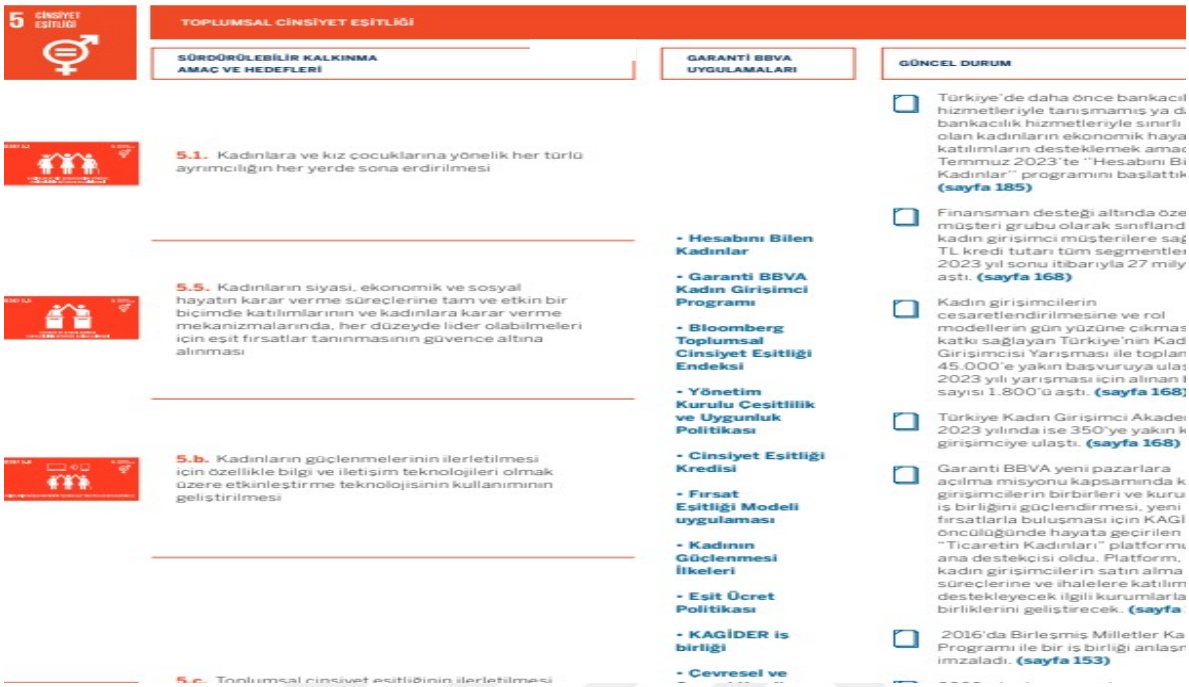

Şekil 2.15. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 5 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:95)

D Bankası'nın Hesabını Bilen Kadınlar Programı ve D Bankası Kadın Girişimci Programı, Bloomberg Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi, Cinsiyet Eşitliği Kredisi, Fırsat Eşitliği Modeli Uygulaması, Kadının Güçlenmesi İlkeleri, Eşit Ücret Politikası, KAGİDER İş Birliği uygulamalarını hayata geçirdiği görülmektedir.

Bu uygulamalar kapsamında kadınlara ve kız çocuklara yönelik yapılan ayrımcılığın sona erdirilmesi konusunda desteklemekte olup, sosyal ve ekonomik karar verme süreçlerinde kadınlara da eşit fırsatlar tanınmasını, kadınların ve kız çocuklarının yasal mevzuatlar çerçevesinde her anlamda desteklenmesi konusunu hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 5 (beş) numaralı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği amacına katkı sağladığı görülmektedir.

6 TEMİZ SU VE HİJYEN

TEMİZ SU VE HİJYEN

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇ VE HEDEFLERİ	GARANTİ BBVA UYGULAMALARI	GÜNCEL DURUM
6.1. 2030'a kadar herkesin güvenilir ve erişilebilir içme suyuna evrensel ve eşit biçimde erişiminin güvence altına alınması	• Mavi Nefes Projesi • İş Dünyası Plastik Girişimi • Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi • Su verimliliği projeleri • Çevresel ve Sosyal Kredi	DenizTemiz Derneği/TURMEPA iş birliği yürütülen Mavi Nefes Projesi kapsamınc 2021'den bu yana deniz süpürgeleri yakl 200.071 ton atığı geri dönüşüme kazanc kapsamında İstanbul Boğazı'nda 2 adet süpürgesi, Adrasan'da 1 adet sıvı atık alı Van'da 1 adet katı ve sıvı atık toplayan de süpürgesi hizmet veriyor. (sayfa 191)
6.3. 2030'a kadar kirliliği azaltarak, çöp boşaltmayı ortadan kaldırarak, zararlı kimyasalların ve maddelerin salınımını en aza indirgeyerek, arıtılmamış atık su oranını yarıya indirerek ve geri dönüşümü ve güvenli tekrar kullanımı küresel olarak ciddi ölçüde artırarak su kalitesinin yükseltilmesi		İş Dünyası Plastik Girişimi'ne 2021'de be edilen 2 yılda 318,6 ton plastik azaltımı v kullanım önleme taahhüdü 31 Mart 2023 gerçekleşti. (sayfa 184)
6.6. 2020'ye kadar dağları, ormanları		Banka 2023 yılında Zincirlikuyu Genel M ve Pendik Kampüs binalarına ek olarak 1 binasına Çevre, Şehircilik ve İklim Değişi Bakanlığı tarafından verilen Temel Seviy

Şekil 2.16. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 6 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:96)

D Bankası'nın Mavi Nefes Projesi, İş Dünyası Plastik Girişimi, Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi, Su Verimliliği Projeleri uygulamaları ile 2030 yılına kadar herkesin temiz içme suyuna eşit olacak şekilde ulaşılması konusu garanti altına alınması, çevre kirliliğinin azaltılarak zararlı kimyevi maddelerin salınımı konusunun en aza indirgenmesini, arıtılmamış atık suyu oranının azaltılmasını, su ekosistemi içerisinde yer alan nehirler göller akarsuların korunması ve eski doğasına geri döndürülmesini hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 6 (altı) numaralı Temiz Su ve Hijyen amacına katkı sağladığı görülmektedir.

Bu kapsamda yürüttükleri Mavi Nefes Projesi ile İstanbul Boğazına 2 (iki) adet deniz süpürgesi, Antalya'da bulunan Adrasan koyuna 1 (bir) adet sıvı atık alım teknesi, Van'a 1 (bir) adet deniz süpürgesi görevini yerine getirmekte olup denizlerdeki ve göllerde bulunan suyun temizlenmesine ve temiz tutulması sağlanmaktadır. Bu proje neticesinde 2021 yılından itibaren 200 bin ton atık geri dönüşüme kazandırılmıştır.

7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ

ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ: HERKES İÇİN KARŞILANABİLİR, GÜVENİLİR, SÜRDÜRÜLEBİLİR VE MODERN ENERJİYE ERİŞİMİ SAĞLAMA

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇ VE HEDEFLERİ	ıARANTİ BBVA UYGULAMALARI	GÜNCEL DURUM
7.1. 2030'a kadar uygun fiyatlı, güvenilir ve modern enerji hizmetlerine evrensel erişimin sağlanması		Yeşil Konut Kredisi 2023 yılı kullandırım m 1.4 milyar TL (sayfa 189)
7.2. 2030'a kadar yenilenebilir enerjinin küresel enerji kaynakları içindeki payının önemli ölçüde artırılması	• Garanti BBVA Eko-Verimlilik Planı • İklim Değişikliği Eylem Planı • Kömürden Çıkış Politikası	Kömür santralleri ve kömür madenleriyle yatırımları finanse etmeme ve en geç 204 portföydeki kömür faaliyetlerine ilişkin ris sıfırlama taahhüdü (sayfa 175)
7.3. 2030'a kadar küresel enerji verimliliği ilerleme oranının iki katına çıkarılması	• Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği ile bağlantılı sürdürülebilir ürünler	)1 Çevre Yönetim Sistemi'nin hay geçirildiği 2012 yılından bu yana Banka'nı yoğunluğu %98 azaldı. (sayfa 183)
7.a. 2030'a kadar yenilenebilir enerjiyi, enerji verimliliğini ve gelişmiş ve daha temiz fosil yakıt teknolojisini kapsayan temiz enerji araştırmaları ve teknolojilerine erişimi kolaylaştırmak için uluslararası iş birliğinin geliştirilmesi ve enerji altyapısı ve temiz enerji teknolojisi alanlarına yatırımın teşvik edilmesi	• ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Yenilenebilir enerji yatırımları	2021 yılında yayınlanan Garanti BBVA, Ek Verimlilik Planı Banka'nın yenilenebilir ene kullanımı ve su tüketiminin azaltımı hedef içeriyor. Banka, 2021- 2025 yılları arasınd yıl enerji tüketiminin en az %80'ini yenilen enerjiden karşılamayı ve metrekare başın tüketimini azaltmayı hedefliyor. (sayfa 18
7.b. 2030'a kadar özellikle en az gelişmiş	• Cevresel ve	Uzak Göz Sistemi sayesinde Banka lokas 157'sinde elektrik tüketimlerinde 2019 yıl aylarına kıyasla %15 tasarruf sağladı. (say
		Enerji verimliliği projelerine 2023 yılında 4 milyon TL üzerinde finansman sağlandı. (sayfa 189)

Şekil 2.17. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 7 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:96)

D Bankası'nın Enerji ve Enerji Verimliliği İle Bağlantılı Sürdürülebilir Ürünler, D Bankası Eko-Verimlilik Planı ve hayata geçirilen İklim Değişikliği Eylem Planı, Kömürden Çıkış Politikası, Yenilenebilir ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Yenilenebilir Enerji Yatırım uygulamaları ile 2030 yılına kadar tüm kesimden insanların uygun fiyatlı, güvenli ve modernize edilmiş enerjiye ulaşabiliyor olması, global enerji kaynakları içinde yenilenebilir enerjinin payının yükseltilmesi, enerji kaynaklarının verimli kullanımının arttırılması, uluslar arası alanda temiz ve çevreye duyarlı enerji kaynaklarına olan yatırımın teşvik edilmesini hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 7 (yedi) numaralı Erişilebilir ve Temiz Enerji amacına katkı sağladığı görülmektedir.

8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME

İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇ VE HEDEFLERİ	GARANTİ BBVA UYGULAMALARI	GÜNCEL DURUM
8.3. Üretim faaliyetlerinin, insana yakışır istihdam yaratmanın, girişimciliğin, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklendiği kalkınma odaklı politikaların desteklenmesi ve finansal hizmetlere erişim yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin resmiyet kazanmalarının ve büyümelerinin teşvik edilmesi		Girişimcilik ekosistemine deste Garanti BBVA Partners Girişim Hızlandırma Programı ile sürdü Yeni dönemde data, siber güve ödeme sistemleri ve sürdürüleb dikeylerinde teknoloji tabanlı gi yönelik Garanti BBVA Partners programı ile çeşitlendirdik. (say
8.4. 2030'a kadar tüketim ve üretimdeki küresel kaynak verimliliğinin devamlı bir biçimde artırılması ve gelişmiş ülkeler başı çekmek üzere, Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim İçin 10 Yıllık Çerçeve Programı'na uygun olarak ekonomik büyümenin çevrenin bozulmasından ayrıştırılması için çaba gösterilmesi	• Garanti BBVA Partners Girişim Hızlandırma Program..	45 kişilik İşyeri Hekimi, İş Güver Uzmanı ve İşyeri Hemşirelerind İSG ekibi (sayfa 147)
8.5. 2030'a kadar gençler ve engelliler de dâhil bütün kadın ve erkeklerin tam ve üretken istihdama ve insana yakışır işlere erişimlerinin sağlanması ve eşit işe eşit ücret ilkesinin tam olarak benimsenmesi	• Çalışan Destek Hattı	İSG yazılımı aracılığı ile; işyerinc çalışanların sağlık ve güvenliğin etkileyecek risklere yönelik Risk Değerlendirmesi çalışmaları (s
	• Çalışma Ortamı Rehberi	Garanti BBVA, çalışanların psik sağlığına verdiği önemle ve sun "Çalışan Destek Hattı" aracılığı psikolojik destek hizmetine 202 da devam etti. (sayfa 148)
	• Ergonomi Eğitimleri	
8.7. Zorla çalıştırmayı ortadan kaldırmak, modern köleliği ve insan ticaretini sona erdirmek ve çocukların askere alınmaları ve asker olarak kullanılmaları da dâhil çocuk işçiliğinin en kötü türlerinin yasaklanmasını ve ortadan kaldırılmasını güvence altına almak için acil ve etkili önlemler alınması ve 2025'e kadar çocuk işçiliğinin her türünün sona erdirilmesi	• İş Sağlığı ve Güvenliğinde ulusal ve uluslararası standarda uyum	İş Sürekliliği süreci içinde depre yangın ve kötü hava koşulları gil çeşitli senaryolar ve bölgesel ol simulasyonlar yapıldı. İyileşme edilerek gerekli aksiyonların alı sağlandı. (sayfa 148)
	• Fırsat Eşitliği Modeli	
	• Kadının Güçlenmesi İlkeleri	ÇSKP kapsamında sosyal etkile değerlendirilir ve mümkün oldu riskler indirgenir. (sayfa 250)
8.8. Çalışanların haklarının korunması ve özellikle kadın göçmenler olmak üzere göçmen işçiler ve güvencesiz işlerde çalışan insanlar dâhil bütün çalışanlar için güvenli çalışma ortamlarının geliştirilmesi	• Eşit Ücret Politikası	Yönetim Kurulu çeşitlilik hedefi doğrultusunda 2025 sonuna de Kurulunun %25'ini kadın yöneti temsil etmesi hedefleniyor. (say
	• Yönetim Kurulu'nda %25 kadın üye hedefi	
8.9. 2030'a kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir turizmin	• Çevresel ve	Garanti BBVA yeni pazarlara açılma misyonu kapsamında ka girişimcilerin birbirleri ve kurun

Şekil 2.18. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 8 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:97)

D Bankası'nın Partners Girişim Hızlandırma Programı ve Çalışan Destek Hattı, Çalışma Ortamı Rehberi, Fırsat Eşitliği Modeli Uygulaması ile Kadının Güçlenmesi İlkeleri, Eşit Ücret Politikası, Yönetim Kurulu'nda %25 Kadın Üye Hedefi uygulamaları ile üretim faaliyetlerinde istihdam yaratırken insana yakışan şekilde girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi, küçük ve orta boyuttaki işletmelerin de ekonomik olarak büyümesi noktasında teşvik edilmesi hedeflenmektedir. 2030 yılına kadar sürdürülebilir üretim ve tüketimin çevrenin bozulmaması açısından kabul edilen çevre programlarına uygun olarak işlemlerin

yapılması, eşit ücrete eşit iş ilkesinden yola çıkarak kadın erkek cinsiyet ayrımı fark etmeksizin istihdama katılımların sağlanmasının desteklenmesini, güvenli çalışma ortamının yaratılabilmesi için çalışanların haklarının korunmasını sağlamayı hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 8 (sekiz) numaralı İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme amacına katkı sağladığı görülmektedir.

Şekil 2.19. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 9 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:98)

D Bankası'nın Partners Girişim Hızlandırma Programı, Tüzel Müşteriler İçin Dijital Çözümler, Temiz Ulaşım ve Yenilenebilir Enerji Yatırım uygulamaları ile tüm müşteriler için ödeyebileceği düzeydeki fiyatlara ulaşılabilirliğe dikkat çekerek ekonomik kalkınmayı ve insanların iyilik halini sürdürmek için ulusal ve uluslararası sürdürülebilir altyapının oluşturulması hedeflenmiştir.

2030 yılına kadar sanayileşmedeki istihdam oranının sürdürülebilir anlamda desteklenmesi ve arttırılması, küçük ölçekli sanayi işletmelerinin desteklenerek pazarlara uyumlu hale getirilmesi, sanayileşmedeki teknoloji kullanımının sürdürülebilirliğin çevresel açıdan uyumlu hale getirilmesi amaçlayarak Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 9 (dokuz) numaralı Sanayi, İnovasyon ve Altyapı amacına katkı sağladığı görülmektedir.

Şekil 2.20. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 10 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:99)

D Bankası'nın Engelsiz Bankacılık Hizmetleri ve Fırsat Eşitliği Modeli Uygulaması, Kadının Güçlenmesi İlkeleri, Eşit Ücret Politikası, Cinsiyet Eşitliği Kredisi, D Bankası Etik ve Doğruluk İlkeleri, Etik Bildirim Hattı ve Hesabını Bilen Kadınlar uygulamaları 2030 yılına kadar yaş-cinsiyet vb. ayrıştırıcı özelliklere bakılmaksızın sosyo-ekonomik açıdan desteklenerek güçlendirilmesini, ayrıştırıcı nitelikte olan politikaların kaldırılmasının desteklenmesi, düşük ve orta gelirli olarak nitelendirilen insanların gelirlerinin arttırılarak sürdürülebilirliğin sağlanması hedeflenerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir

Kalkınma Amacından 10 (on) numaralı Eşitsizliklerin Azaltılması amacına katkı sağladığı görülmektedir.

11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİR VE YAŞAM ALANLARI	SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR		
	SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇ VE HEDEFLERİ	GARANTİ BBVA UYGULAMALARI	GÜNCEL DURUM
	11.3. 2030'a kadar bütün ülkelerde kapsayıcı ve sürdürülebilir kentleşmenin geliştirilmesi ve katılımcı, entegre ve sürdürülebilir insan yerleşimlerinin planlanması ve yönetilmesi için kapasitenin güçlendirilmesi	• LEED Sertifikalı Binalar • Plastik azaltımı ve kullanım önleme beyanı • ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi • Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi • Yeşil Mortgage Kredileri • Salt • 24 yıldır İstanbul Caz Festivali'nin festival sponsoru • A Milli Erkek ve Kadın Basketbol Takımları ile Tekerlekli Sandalye Basketbol	LEED Platinum Sertifikası'na sa Türkiye'den tek banka (sayfa 18 Yeşil ve çevre dostu binalarda y teşvik etmek amacıyla 2017 yılı sunulan Yeşil Konut Kredisi 202 kullandırım miktarı 1.4 milyon T gerçekleşti. (sayfa 189) Banka 2023 yılında Zincirlikuyu Genel Müdürlük ve Pendik Kam binalarına ek olarak 14 hizmet b Çevre, Şehircilik ve İklim Değişi Bakanlığı tarafından verilen Ter Seviye Sıfır Atık Belgesi almaya kazandı. Aynı zamanda, 2012 y sertifikalandırılan ISO 14001 Çe Yönetim Sistemi ile operasyonla kaynaklı çevresel etkilerini yöne amacıyla çalışıyor. (sayfa 183) ÇSKP kapsamında çevresel ve s etkiler değerlendirilir ve mümkü olduğunca riskler indirgenir. (sa Salt çok çeşitli konular etrafında film gösterimi, performans, kon konferans, atölye gibi programla gerçekleştiriyor. Salt, Galata ve Beyoğlu'nda bulunan binalarınd kadar yaklaşık 4 milyon ziyaretç (sayfa 192)
	11.4. Dünyanın kültürel ve doğal mirasının korunması ve gözetilmesi çabalarının artırılması		
	11.4.1. Mirasın türüne göre(kültürel,doğal,karışık ve Dünya Miras Merkezi seçilmesi), hükümetin seviyesine(ulusal,bölgesel ve yerel/ belediye),harcama tipine göre (işletme harcamaları/ yatırım) ve özel fon tipine göre(bağışlar, özel ve kar amacı gütmeyen sektör ve sponsorluk) tüm kültürel ve doğal mirasın korunması ve muhafazası, korumada kişi başına yapılan toplam harcama (kamu ve özel)		
	11.6. 2030'a kadar hava kalitesine ve belediye atık yönetimi ve diğer atık yönetimlerine özel önem göstererek kentlerin kişi başına düşen olumsuz çevresel etkilerinin azaltılması		

Şekil 2.21. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 11 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:100)

D Bankası'nın LEED Sertifikalı Binalar, Plastik Azaltımı ve Kullanım Önleme Beyanı, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi, 24 Yıldır İstanbul Caz Festivali'nin Festival Sponsoru, olması ve A Milli Erkek ve Kadın Basketbol Takımları ile Tekerlekli Sandalye Basketbol Erkek ve Kadın Milli Takımları destek veren uygulamalar ile 2030 yılına kadar kentleşmedeki sürdürülebilirliğin iyileştirilmesi ve yerleşim yerlerinin geliştirilmesini, doğal ve kültürel mirasın korunması konusunda çaba sarf edilmesini, belediyelerin yürüttüğü atık yönetimi uygulamalarının yaygınlaştırılmasını, dayanıklı meskenler inşa ederek sürdürülebilirliğin desteklenmesi hedefleyerek Birleşmiş

Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar amacına katkı sağladığı görülmektedir.

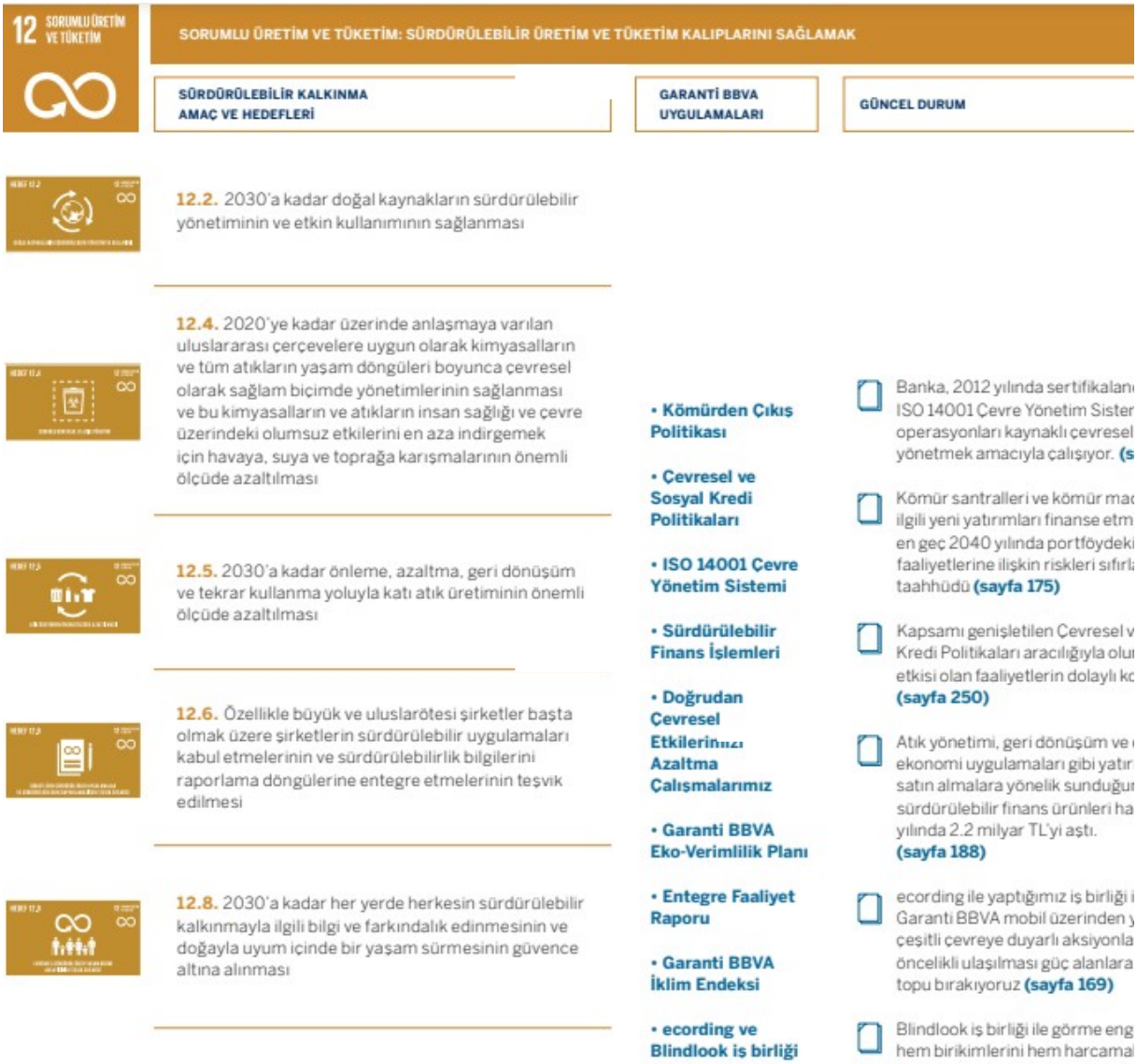

12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM

SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM: SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRETİM VE TÜKETİM KALIPLARINI SAĞLAMAK

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇ VE HEDEFLERİ	GARANTİ BBVA UYGULAMALARI	GÜNCEL DURUM
12.2. 2030'a kadar doğal kaynakların sürdürülebilir yönetiminin ve etkin kullanımının sağlanması		
12.4. 2020'ye kadar üzerinde anlaşmaya varılan uluslararası çerçevelere uygun olarak kimyasalların ve tüm atıkların yaşam döngüleri boyunca çevresel olarak sağlam biçimde yönetimlerinin sağlanması ve bu kimyasalların ve atıkların insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirgemek için havaya, suya ve toprağa karışmalarının önemli ölçüde azaltılması	• Kömürden Çıkış Politikası • Çevresel ve Sosyal Kredi Politikaları • ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi • Sürdürülebilir Finans İşlemleri • Doğrudan Çevresel Etkilerimizi Azaltma Çalışmalarımız • Garanti BBVA Eko-Verimlilik Planı • Entegre Faaliyet Raporu • Garanti BBVA İklim Endeksi • ecording ve Blindlook iş birliği	Banka, 2012 yılında sertifikalan ISO 14001 Çevre Yönetim Sister operasyonları kaynaklı çevresel yönetmek amacıyla çalışıyor. (s Kömür santralleri ve kömür mad ilgili yeni yatırımları finanse etm en geç 2040 yılında portföydeki faaliyetlerine ilişkin riskleri sıfırla taahhüdü (sayfa 175) Kapsamı genişletilen Çevresel v Kredi Politikaları aracılığıyla olu etkisi olan faaliyetlerin dolaylı ko (sayfa 250) Atık yönetimi, geri dönüşüm ve ekonomi uygulamaları gibi yatır satın almalara yönelik sunduğu sürdürülebilir finans ürünleri ha yılında 2.2 milyar TL'yi aştı. (sayfa 188) ecording ile yaptığımız iş birliği i Garanti BBVA mobil üzerinden y çeşitli çevreye duyarlı aksiyonla öncelikli ulaşılması güç alanlara topu bırakıyoruz (sayfa 169) Blindlook iş birliği ile görme eng hem birikimlerini hem harcamal
12.5. 2030'a kadar önleme, azaltma, geri dönüşüm ve tekrar kullanma yoluyla katı atık üretiminin önemli ölçüde azaltılması		
12.6. Özellikle büyük ve uluslarötesi şirketler başta olmak üzere şirketlerin sürdürülebilir uygulamaları kabul etmelerinin ve sürdürülebilirlik bilgilerini raporlama döngülerine entegre etmelerinin teşvik edilmesi		
12.8. 2030'a kadar her yerde herkesin sürdürülebilir kalkınmayla ilgili bilgi ve farkındalık edinmesinin ve doğayla uyum içinde bir yaşam sürmesinin güvence altına alınması		

Şekil 2.22. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 12 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:101)

D Bankası'nın Kömürden Çıkış Politikası, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, Sürdürülebilir Finans İşlemleri ve Doğrudan Çevresel Etkilerimizi Azaltma Çalışmaları, D Bankası Eko-Verimlilik Planı ile Entegre Faaliyet Raporu, D Bankası İklim Endeksi, Ecording ve Blindlook İş Birliği uygulamaları kapsamında 2030 yılına kadar sürdürülebilirlik kapsamında doğal kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını, çevre ve insan sağlığına zararlı kimyasalların ve atıkların zararlarının en aza indirmek ve ekosisteme karışmasının

azaltılmasını, şirketlerin sürdürülebilirlik uygulamalarını raporlama kısmında entegre edilmesinin sağlanmasını, herkesin sürdürülebilirlik konusundaki farkındalığı arttırarak daha fazla bilgi sahibi olmasını hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi)Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 12(on iki) numaralı Sorumlu Üretim ve Tüketim amacına katkı sağladığı görülmektedir.

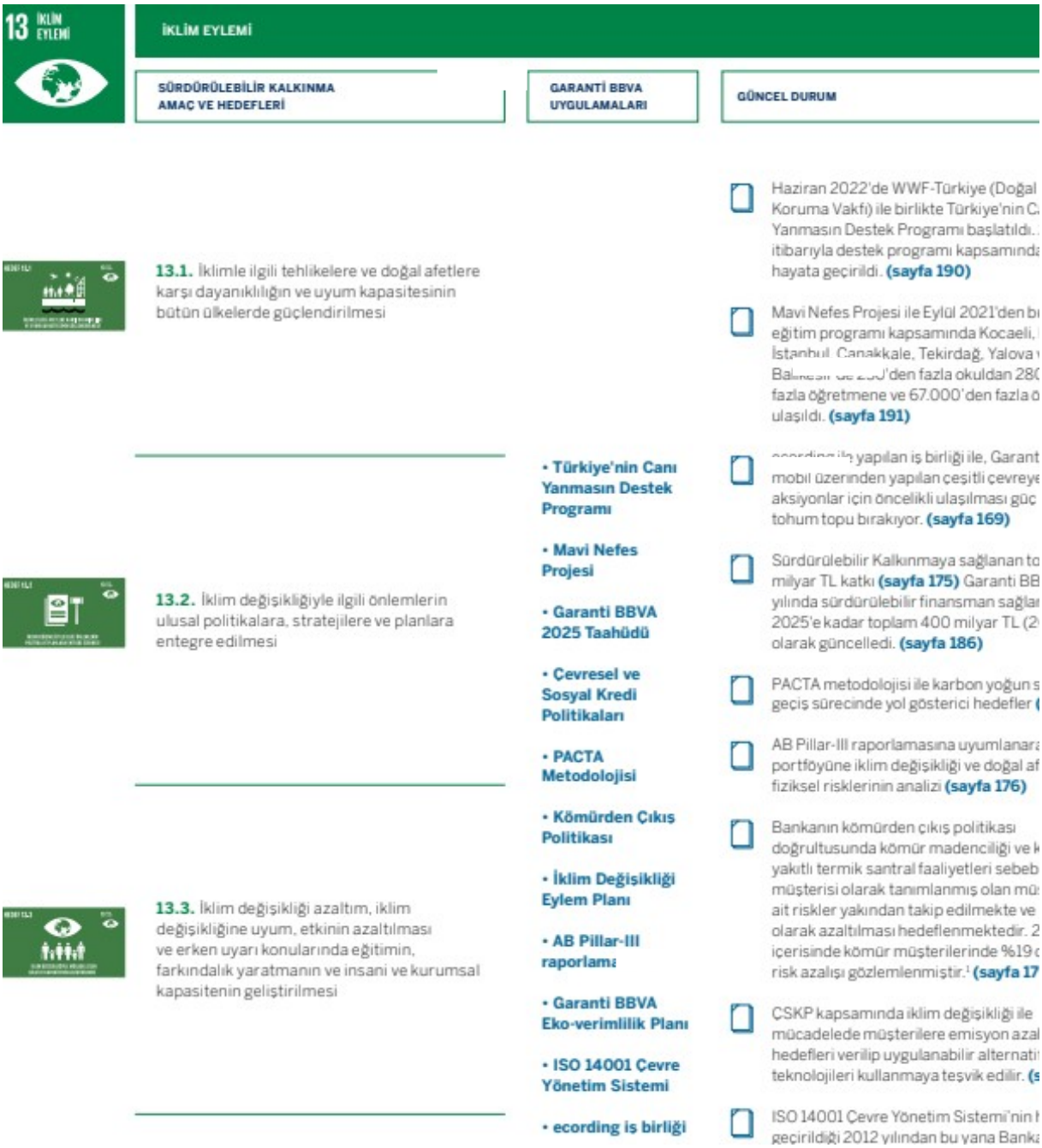

13 İKLİM EYLEMİ

İKLİM EYLEMİ

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇ VE HEDEFLERİ	GARANTİ BBVA UYGULAMALARI	GÜNCEL DURUM
13.1. İklimle ilgili tehlikelere ve doğal afetlere karşı dayanıklılığın ve uyum kapasitesinin bütün ülkelerde güçlendirilmesi		Haziran 2022'de WWF-Türkiye (Doğal Koruma Vakfı) ile birlikte Türkiye'nin C Yanmasın Destek Programı başlatıldı. itibarıyla destek programı kapsamında hayata geçirildi. (sayfa 190) Mavi Nefes Projesi ile Eylül 2021'den b eğitim programı kapsamında Kocaeli, İstanbul, Çanakkale, Tekirdağ, Yalova Balıkesir ve 250'den fazla okuldan 280 fazla öğretmene ve 67.000'den fazla ö ulaşıldı. (sayfa 191)
13.2. İklim değişikliğiyle ilgili önlemlerin ulusal politikalara, stratejilere ve planlara entegre edilmesi	• Türkiye'nin Canı Yanmasın Destek Programı • Mavi Nefes Projesi • Garanti BBVA 2025 Taahüdü • Çevresel ve Sosyal Kredi Politikaları • PACTA Metodolojisi	ecording ile yapılan iş birliği ile, Garant mobil üzerinden yapılan çeşitli çevreye aksiyonlar için öncelikli ulaşılması güç tohum topu bırakıyor. (sayfa 169) Sürdürülebilir Kalkınmaya sağlanan to milyar TL katkı (sayfa 175) Garanti BB yılında sürdürülebilir finansman sağla 2025'e kadar toplam 400 milyar TL (2 olarak güncelledi. (sayfa 186) PACTA metodolojisi ile karbon yoğun s geçiş sürecinde yol gösterici hedefler (AB Pillar-III raporlamasına uyumlanara portföyüne iklim değişikliği ve doğal af fiziksel risklerinin analizi (sayfa 176)
13.3. İklim değişikliği azaltım, iklim değişikliğine uyum, etkinin azaltılması ve erken uyarı konularında eğitimin, farkındalık yaratmanın ve insani ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi	• Kömürden Çıkış Politikası • İklim Değişikliği Eylem Planı • AB Pillar-III raporlama • Garanti BBVA Eko-verimlilik Planı • ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi • ecording iş birliği	Bankanın kömürden çıkış politikası doğrultusunda kömür madenciliği ve k yakıtlı termik santral faaliyetleri sebeb müşterisi olarak tanımlanmış olan mü ait riskler yakından takip edilmekte ve olarak azaltılması hedeflenmektedir. 2 içerisinde kömür müşterilerinde %19 risk azalışı gözlemlenmiştir.[1] (sayfa 17 ÇSKP kapsamında iklim değişikliği ile mücadelede müşterilere emisyon azal hedefleri verilip uygulanabilir alternati teknolojileri kullanmaya teşvik edilir. (s ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi'nin geçirildiği 2012 yılından bu yana Banka

Şekil 2.23. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 13 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:102)

D Bankası'nın Türkiye'nin Canı Yanmasın Destek Programı, Mavi Nefes Projesi, D Bankası 2025 Taahüdü, PACTA Metodolojisi, Kömürden Çıkış Politikası, İklim Değişikliği Eylem Planı ile D Bankası Eko-Verimlilik Planı ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi uygulamaları ile doğal afetlere özellikle iklim ile ilgili oluşan tehlikelere karşı önlem alınması konusunda uygulamaları arttırılması ve bu konuda stratejiler geliştirmesi, farkındalığının yaratılması açısından kurumsal imkanların arttırılmasını hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 13 (on üç) numaralı İklim Eylemi amacına katkı sağladığı görülmektedir.

Bu kapsamda WWF-Türkiye ile birlikte 2023 sonu itibariyle 6 (altı) proje desteklenerek hayata geçirilmiş ve 2012 yılından 2023 yılının sonuna kadar bankanın karbon yoğunluğu %98 azaltılmıştır.

Şekil 2.24. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 14 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:103)

D Bankası'nın Mavi Nefes Projesi ile Çevresel ve Sosyal Kredi Politikaları uygulamaları kapsamında 2025 yılına kadar su ve deniz kirliliğinin önlenmesini ve ekosistemin sürdürülebilir biçimde korunması ve eski temiz haline geri getirilmesi konusunu hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 14(on dört) numaralı Sudaki Yaşam amacına katkı sağladığı görülmektedir.

Bu kapsamda yürüttükleri Mavi Nefes Projesi ile İstanbul Boğazına 2 (iki) adet deniz süpürgesi, Adrasan koyuna 1 (bir) adet sıvı atık alım teknesi, Van'a 1 (bir) adet katı ve sıvı

atık toplayan deniz süpürgesi hizmet vermekte olup denizlerdeki ve göllerde bulunan suyun temizlenmesine ve temiz tutulması sağlanmaktadır.

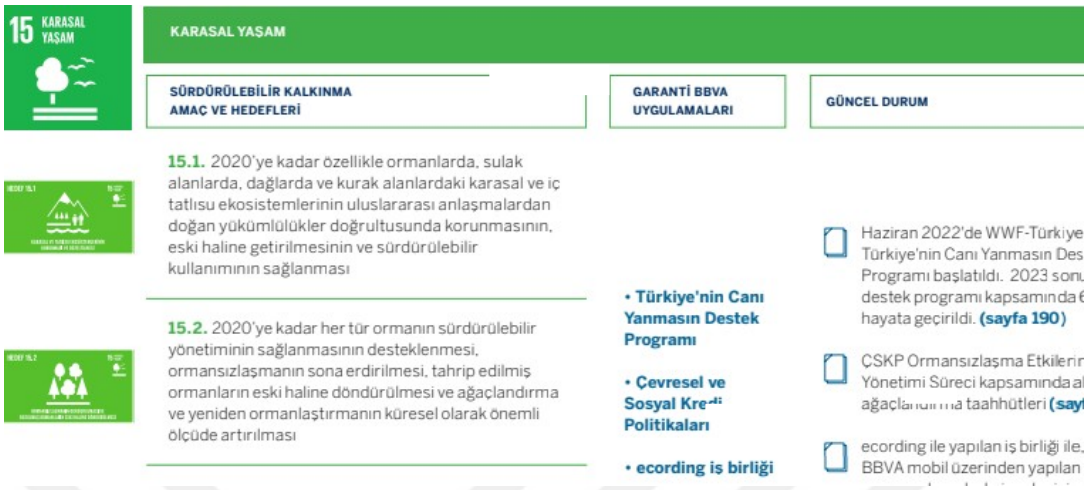

Şekil 2.25. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 15 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:103)

D Bankası'nın Türkiye'nin Canı Yanmasın Destek Programı, Çevresel ve Sosyal Kredi Politikaları, Ecording İş Birliği uygulamaları ile dağ-orman-su ekosistemlerinin korunarak, temiz tutularak ve kullanımı konusunda sürdürülebilir uygulamaları yaygınlaştırarak eski haline döndürülmesi konusunu hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 15 (on beş) numaralı Karasal Yaşam amacına katkı sağladığı görülmektedir.

Şekil 2.26. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 16 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:104)

D Bankası'nın TCR ve İtibar Eğitimleri, Savunma Sanayi Özel Kuralları, EşitBiz Uygulaması, D Bankası Etik ve Doğruluk İlkeleri ve Etik Bildirim Hattı, İK İç Kontrol Mekanizması, Etik ve Doğruluk Komitesi ve Denetim Komitesi uygulamaları ile 2030 yılına kadar her türlü suç ile mücadele edilmesi, yolsuzluk ve rüşvet konusunun azaltılarak şeffaf ve hesap verilebilir kurumlar oluşturulmasını hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 16 (on altı) numaralı Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar amacına katkı sağladığı görülmektedir. Bu kapsamda banka tarafından etik, cinsiyet eşitliği ve yolsuzlukla mücadele eğitimleri verildiği açıklanmıştır.

Şekil 2.27. D Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda 17 Numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacına Katkısı

Kaynak: (D Bankası, 2024:105)

D Bankası'nın Sürdürülebilirlik teması altında oluşturulan Sektörel Çalışma ve TÜSAD Çalışma Grubu, Net Sıfır Bankacılık Birliği, WWF-Türkiye-TURMEPA-KAGİDER İş Birlikleri, FODER, KEDV İş Birlikleri ve Spor-Kültür-Sanat Alanında yapılan Sponsorluk anlaşmaları uygulamaları ile sürdürülebilir kalkınma politikalarının iyileştirilmesini ve

ortaklıklar ile iş birliği kurduğu paydaşlarının teşvik edilmesini hedefleyerek Birleşmiş Milletlerin 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 17 (on yedi) numaralı Hedefler İçin Ortaklık amacına katkı sağladığı görülmektedir.

2.2.5. E Bankası

E Bankası'nın resmi web sitesinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde, sürdürülebilirlik kavramı kapsamında 2023 yılında yapılan faaliyetlerin bazıları şu şekildedir;

Çevresel, sosyal ve yönetişim uygulamalarını gösteren şirketlerin performansını raporlayan etik yatırım borsa endeksi olan FTSE4Good EM Endeksinde yer aldığı, BİST Sürdürülebilirlik 25 Endeksinde yer aldığı, ulusal sınırlar içerisinde ilk Türk Lirası yeşil tahvil ihraç ettiği, ilk sürdürülebilir eurotahvil ihracı gerçekleştirildiği, 2040 yılına kadar kömür faaliyetlerine yapılan finansman desteğinin sonlandırılacağını, CDP Su Güvenliği Raporu Notu "A-" Liderlik seviyesine İklim Değişikliği Raporu ise "A" Global Liderlik skoruna yükseltildiği görülmektedir.

Ayrıca 2030 yılına kadar banka şubelerinin engelli dostu şekline getirmeyi, kağıt kullanmadan işlemleri gerçekleştirmeyi, üretilen ürünler için tasarruf bilincini yerleştirmeyi, dijital bankacılık işlemlerini kullanan müşteri sayısını 20 (yirmi) milyona çıkarmayı hedeflemektedir.

Şirketlerin çevresel-sosyal-yönetişim verimliliğini değerlendiren Sürdürülebilirlik (ESG) Endeksleri kapsamında "Refinitiv – Sustainalytics – FTSE 4 Good Gelişmekte Olan Piyasalar Endeksi ve BIST Sürdürülebilirlik Endeksi"ne katılarak uluslar arası piyasalardan yeşil sürdürülebilir fonlar sağlamayı ve sürdürülebilir ekonomik büyümede önemli bir yerde olmayı amaçlamaktadır.

	Pozitif Sonuçlar	Riskler / Zorluklar	İlgili Rapor Bölümü
Finansal Sermaye	Yüksek kârlılık Hedeflerle uyumlu pazar payı	Yüksek enflasyon nedeniyle düşen alım gücünün finansal sermayeye olumsuz etkisi Çalkantılı faaliyet ortamının yarattığı belirsizliklerin finansal sermayeye olumsuz etkisi	Güvenilir Finansal Aktör
İnsan Sermayesi	Yüksek çalışan bağlılığı Artan dijital yetkinlikler	Artan dijitalleşme sonucu azalan işgücü ihtiyacının insan sermayesine olumsuz etkisi Büyük istifa gibi küresel trendlerin insan sermayesi ve entelektüel sermaye üzerindeki olumsuz etkisi	İnsana Yakışır İş
Sosyal-İlişkisel Sermaye	Geniş tedarik havuzunun finansal sermayeye olumlu etkisi Yüksek müşteri memnuniyetinin finansal sermayeye olumlu etkisi	Artan dijitalleşmenin ilişkisel sermayeye olumsuz etkisi	Geleceğe Bakış Güvenilir Finansal Aktör
Entelektüel Sermaye	Sorumlu kredilendirme uygulamaları ile düşük ÇSY riskli portföyün finansal ve doğal sermayeye olumlu etkisi Desteklenen finteklerle güncel bankacılığa uyum	Kredilendirilmeyen faaliyetlerin finansal sermayaye olumsuz etkisi Bankaların teknoloji şirketlerine dönüşümündebüyük kurumsal yapıların dönüşüm zorluğu	İklim Eylemi İnsana Yakışır İş
Doğal Sermaye	Azalan kaynak tüketiminin doğal ve finansal sermayeye olumlu etkisi İklim risklerinin etkin yönetimi ile dönüşüm ekonomisine katkı	Artan «yeşil» düzenlemelerin finansal ve üretilmiş sermayeye olumsuz etkisi Operasyonların çevresel etkilerini azaltmak için ayrılan bütçenin finansal	Sorumlu Operasyonlar İklim Eylemi

Kilit Paydaşlar İçin Yaratılan Değer

Müşteriler için kapsayıcı finansman ve yenilikçi ürün & hizmetler

Çalışanlar için eğitim ve gelişim programları

Hissedarlar için güvenilir ve kazançlı bir paydaşlık

Şekil 2.28. E Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı

Kaynak: (E Bankası, 2024:34-35)

Şekil 2.28.'de E Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporunda Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 7 (yedi) amaca 6 (altı) başlık altında katkı sağladığı görülmektedir.

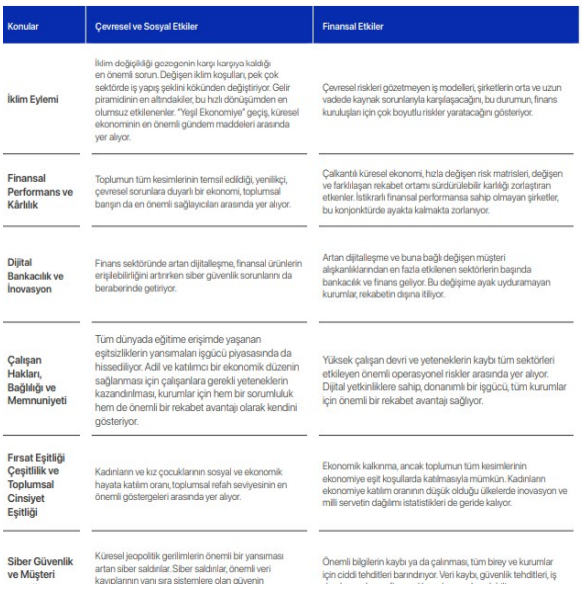

Konular	Çevresel ve Sosyal Etkiler	Finansal Etkiler
İklim Eylemi	İklim değişikliği gezegenin karşı karşıya kaldığı en önemli sorun. Değişen iklim koşulları, pek çok sektörde iş yapış şeklini kökünden değiştiriyor. Gelir piramidinin en altındakiler, bu hızlı dönüşümden en olumsuz etkilenenler. "Yeşil Ekonomiye" geçiş, küresel ekonominin en önemli gündem maddeleri arasında yer alıyor.	Çevresel riskleri gözetmeyen iş modelleri, şirketlerin orta ve uzun vadede kaynak sorunlarıyla karşılaşacağını, bu durumun, finans kuruluşları için çok boyutlu riskler yaratacağını gösteriyor.
Finansal Performans ve Kârlılık	Toplumun tüm kesimlerinin temsil edildiği, yenilikçi, çevresel sorunlara duyarlı bir ekonomi, toplumsal barışın da en önemli sağlayıcıları arasında yer alıyor.	Çalkantılı küresel ekonomi, hızla değişen risk matrisleri, değişen ve farklılaşan rekabet ortamı sürdürülebilir karlılığı zorlaştıran etkenler. İstikrarlı finansal performansa sahip olmayan şirketler, bu konjonktürde ayakta kalmakta zorlanıyor.
Dijital Bankacılık ve İnovasyon	Finans sektöründe artan dijitalleşme, finansal ürünlerin erişilebirliğini artırırken siber güvenlik sorunlarını da beraberinde getiriyor.	Artan dijitalleşme ve buna bağlı değişen müşteri alışkanlıklarından en fazla etkilenen sektörlerin başında bankacılık ve finans geliyor. Bu değişime ayak uyduramayan kurumlar, rekabetin dışına itiliyor.
Çalışan Hakları, Bağlılığı ve Memnuniyeti	Tüm dünyada eğitime erişimde yaşanan eşitsizliklerin yansımaları işgücü piyasasında da hissediliyor. Adil ve katılımcı bir ekonomik düzenin sağlanması için çalışanlara gerekli yeteneklerin kazandırılması, kurumlar için hem bir sorumluluk hem de önemli bir rekabet avantajı olarak kendini gösteriyor.	Yüksek çalışan devri ve yeteneklerin kaybı tüm sektörleri etkileyen önemli operasyonel riskler arasında yer alıyor. Dijital yetkinliklere sahip, donanımlı bir işgücü, tüm kurumlar için önemli bir rekabet avantajı sağlıyor.
Fırsat Eşitliği Çeşitlilik ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	Kadınların ve kız çocuklarının sosyal ve ekonomik hayata katılım oranı, toplumsal refah seviyesinin en önemli göstergeleri arasında yer alıyor.	Ekonomik kalkınma, ancak toplumun tüm kesimlerinin ekonomiye eşit koşullarda katılmasıyla mümkün. Kadınların ekonomiye katılım oranının düşük olduğu ülkelerde inovasyon ve milli servetin dağılımı istatistikleri de geride kalıyor.
Siber Güvenlik ve Müşteri	Küresel jeopolitik gerilimlerin önemli bir yansıması artan siber saldırılar. Siber saldırılar, önemli veri kayıplarının yanı sıra sistemlere olan güvenin	Önemli bilgilerin kaybı ya da çalınması, tüm birey ve kurumlar için ciddi tehditleri barındırıyor. Veri kaybı, güvenlik tehditleri, iş

İlgili Paydaşlar	İlgili Kurumsal Politika / Doküman
Müşteriler, Finans Kurumları, Toplum	İklim Değişikliği Riski Politikası, Sürdürülebilirlik Politikası, Çevresel ve Sosyal Etkiler Politikası
Hissedarlar, Yatırımcılar, Çalışanlar, İştirakler	Sürdürülebilirlik Politikası, Çevresel ve Sosyal Etkiler Politikası, Etik İlkeler ve Çalışma Kuralları, Müşteri Memnuniyeti Politikası, İklim Değişikliği Riski Politikası
Müşteriler, Finans Kurumları, Toplum, Sektörel Paydaşlar	Kişisel Verilerin Korunması Politikası, Gizlilik Politikası, Bilgilendirme Politikası, Müşteri Memnuniyeti Politikası
Çalışanlar	İnsan Hakları ve İnsan Kaynakları Politikası, Etik İlkeler ve Çalışma Kuralları, Ücretlendirme Politikası, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikası İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası
Müşteriler, Çalışanlar STK'lar Toplum	İnsan Hakları ve İnsan Kaynakları Politikası, Etik İlkeler ve Çalışma Kuralları Ücretlendirme Politikası Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikası İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası
Müşteriler, Sektörel	Kişisel Verilerin Korunması Politikası, Gizlilik Politikası,

Konular	Çevresel ve Sosyal Etkiler	Finansal Etkiler	İlgili Paydaşlar	İlgili Kurumsal Politika / Doküman
Etkin Risk Yönetimi	Kurumların çevresel ve sosyal etkilerini gözetmeleri ve finansal süreçlerine entegre etmeleri başta iklim eylemi olmak üzere pek çok küresel sorunun çözümü için son derece önemlidir.	Yeni küresel ekonomide finansal olmayan risklerin yönetimi en az finansal riskler kadar önem taşıyor. Regülasyonlara uyum, iklim değişikliğinden kaynaklanan riskler, insan kaynakları riskleri, itibar riskleri gibi çok sayıda sosyal ve çevresel risk kurumların sürdürülebilirliğini etkiliyor.	Kamu Kurumları, Hissedarlar ve Yatırımcılar	İklim Değişikliği Riski Politikası, İtibar Riski Politikası Konsolide Risk Politikaları Bilgi Sistemleri Riski Yönetimi Politikası Model Riski Yönetimi Politikası Uyum Riski Yönetimi Politikası Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası Risk Politikaları Uygulama Talimatı
İş Etiği, Şeffaflık, Kurumsal Yönetim	Bankacılık ve finans sektöründe regülasyonlar her geçen yıl çeşitleniyor. Kurumların raporlama, etik ilkelere uyum ve şeffaflık zorunlulukları da bu oranda artıyor. Uyumsuzluk riski, tüm kurumları tehdit eden risklerin başında geliyor.	Yeni düzenlemelere ve raporlama gereksinimlerine uyum sağlayamamak önemli finansal ve finans dışı riski beraberinde getiriyor.	Kamu Kurumları, Hissedarlar ve Yatırımcılar	Etik İlkeler ve Çalışma Kuralları, Bilgilendirme Politikası Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası Hediye ve Ağırlama Politikası
Müşteri Odaklılık	Finans sektörünün en önemli ÇSY etkilerinin başında toplumun dezavantajlı kesimlerinin de ekonomiye katılımını sağlayan, kapsayıcı ürün ve hizmetler sunmaktır.	Sürdürülebilirliğin etkisi ile hızla değişen müşteri tercihleri, finansal hizmetlere erişimin artması, finteklerin geleneksel bankalara rakip hale gelmesi değişen müşteri beklentilerini anlamanın önemini artıran gelişmelerdir. Bu alana yatırım yapmayan kurumlar, piyasadaki rekabet avantajlarını kaybedebilirler.	Müşteriler	Müşteri Memnuniyeti Politikası, Bilgilendirme Politikası
Finansal Kapsayıcılık	Finansal ürünlere erişimin artması ve herkesin ekonomiye katkıda bulunmasının sağlanması sürdürülebilir kalkınma hedefleri arasında yer alır ve bankacılık ve finans sektörünün en önemli sorumlulukları arasındadır.	Toplumun tüm kesimlerine hitap eden ürün ve hizmetler sunmak, finans kurumlarının Pazar payına olumlu katkı sağlar.	Müşteriler, Toplum	Sürdürülebilirlik Politikası
Toplumsal Refaha Katkı	Eğitimde fırsat eşitliği ve ekolojik farkındalık inovatif düşünce ve ekonomik kalkınmanın yapıtaşlarını oluşturuyor.	Toplumsal sorunlara duyarlılık gösteren, yalnızca ürünleri değil değerleri ile de toplumla ilişki kuran markalar, rekabet avantajı kazanıyor. Toplum gözünde meşruiyetlerini, marka değerlerini ve itibarlarını artırıyor.	Toplum	Sürdürülebilirlik Politikası, Çevreselve Sosyal Etkiler Politikası, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikası
İşin Geleceği ve Yeni Çalışma Modelleri	Pandemi ile artan alternatif çalışma modelleri pek çok sektörde kalıcı hale geldi. Uzaktan çalışma, hibrit çalışma, proje bazlı iş modelleri, geleneksel çalışma hayatında giderek daha fazla yer buluyor ve çalışanlar tarafından tercih ediliyor.	Uzaktan çalışma ve hibrit çalışma modellerinin benimsenmesi, çalışan memnuniyetini artıran uygulamalar olarak öne çıkmaktadır. Çalışan bağlılığı ve memnuniyeti yüksek kurumların finansal performansı da yükselmektedir.	Çalışanlar	İnsan Hakları ve İnsan Kaynakları Politikası, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikası

Şekil 2.29. E Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı

Kaynak: (E Bankası, 2024:44-47)

Şekil 2.29. incelendiğinde, E Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporunda 15 (on beş) konu hakkında kurumsal politikalar oluşturarak Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından en az birine katkı sağladığı görülmektedir. En sık tekrar eden 8 (sekiz) numaralı amaç olan İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme ile 10 (on) numaralı amaç olan Eşitsizliklerin Azaltılması olduğu görülmektedir. E Bankası'nın iklim eylemine ilişkin öncelikli konularında 4 (dört) sürdürülebilir kalkınma amacının ilaveten 11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar amacına da katkı sağladığı görülmektedir.

Konu	Raporlama Çerçeveleri					
	GRI	SASB	TCFD	SKA	UN WEPs	UNGC
Çalışan hakları, bağlılığı ve memnuniyeti	202-1, 401-1, 401-2, 401-3, 402-1			4, 8, 10	✓	✓
Dijital bankacılık		✓		8, 9, 10	✓	
Fırsat eşitliği, çeşitlilik ve toplumsal cinsiyet eşitliği	201-3, 405-1, 405-2, 406-1			8, 1		
Finansal kapsayıcılık		✓		8, 9, 10		
Finansal performans ve kârlılık	201-1, 201-4			8, 1		
İklim eylemi	302-1, 302-2, 302-3, 302-4, 302-5, 303-3, 303-5, 305-1, 305-2, 305-3, 305-4, 305-5, 306-2, 306-3, 306-5, 304-2, 412-3, 413-2	✓	✓	8, 9, 13		✓
İş etiği, şeffaflık, kurumsal yönetim	205-1, 205-2, 205-3, 408-1, 409-1, 410-1, 412-2, 415-1		✓	8	✓	✓
Toplumsal refaha katkı	203-1, 203-2, 413-1			4, 8, 10		
Müşteri odaklılık	417-1, 417-2, 417-3			8, 9		
Etkin risk yönetimi	201-2			8		
Siber güvenlik ve müşteri gizliliği	418-1			8, 9		
Sorumlu tedarik ve satın alma	204-1, 308-1, 308-2, 414-1, 414-2			8		✓
				8, 9, 10, 13		

Şekil 2.30. E Bankası'nın 2023 Yılına Ait Entegre Faaliyet Raporunda Öncelikli Konular ve Raporlama Çerçevelerinin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı

Kaynak: (E Bankası, 2024:49)

Şekil 2.30.'da belirtilen E Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporunda öncelikli konular ve raporlama çerçeveleri tablosu incelendiğinde bankanın 15 (on beş) konu ile ilgili sürdürülebilir kalkınma amaçlarından en az birine katkı sağladığı görülmekte olup, her konuda 8 (sekiz) numaralı amaç olan İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyümeye katkı sağladığı ifade edilmektedir.

Şekil 2.31. E Bankası'nın Sürdürülebilirlik Yolcuğu

Kaynak: (E Bankası, 2024:50)

Şekil 2.31.'de E Bankası'nın sürdürülebilirlik kapsamında 2012 yılından 2023 yılına kadar yapılan faaliyetleri görülmektedir. Banka 2012 yılında ilk sürdürülebilirlik raporunu yayınladığı, 2015 yılında BİST Sürdürülebilirlik Endeksine katıldığı, 2022 yılında ilk Entegre Faaliyet Raporunu yayınladığı ve BİST Sürdürülebilirlik 25 Endeksine dahil olduğu sürdürülebilirlik yolculukları kapsamında yapılan bazı faaliyetlerdir.

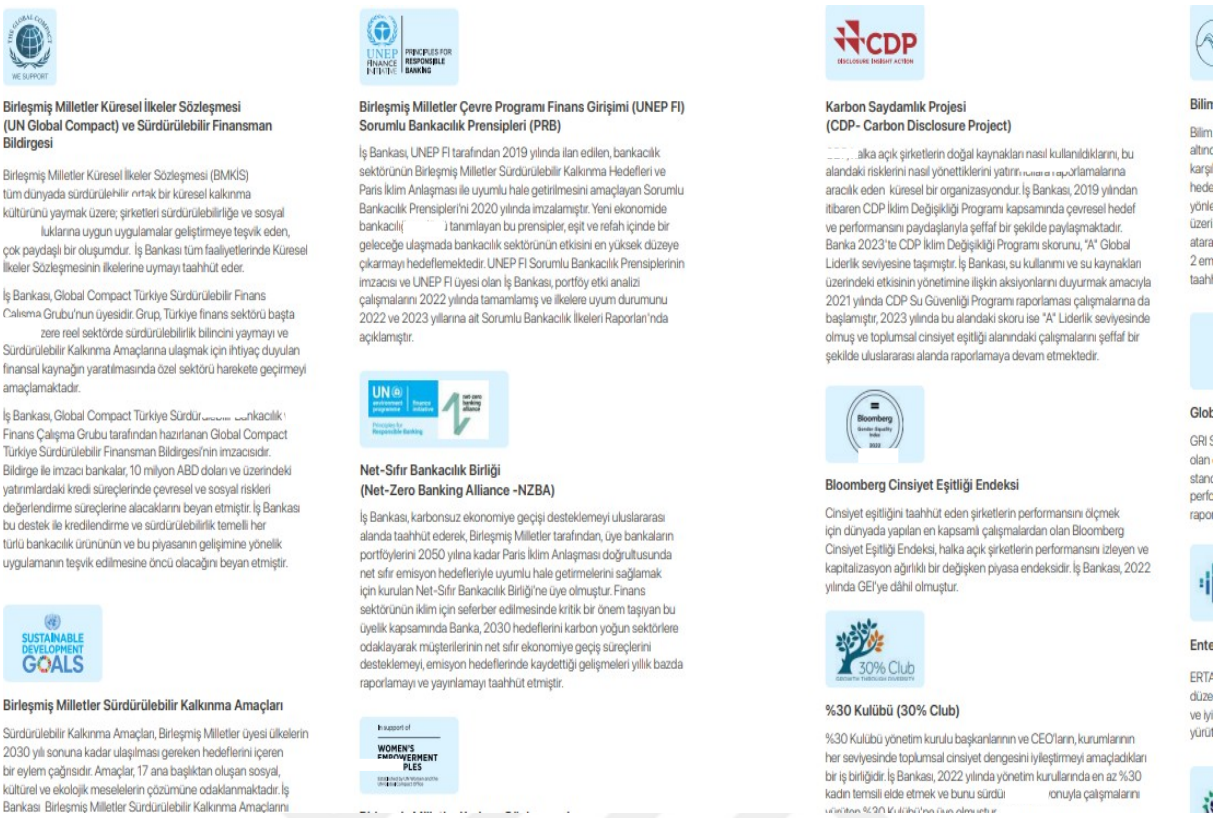

Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) ve Sürdürülebilir Finansman Bildirgesi

Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (BMKİS) tüm dünyada sürdürülebilir ortak bir küresel kalkınma kültürünü yaymak üzere; şirketleri sürdürülebilirliğe ve sosyal [illegible]luklarına uygun uygulamalar geliştirmeye teşvik eden, çok paydaşlı bir oluşumdur. İş Bankası tüm faaliyetlerinde Küresel İlkeler Sözleşmesinin ilkelerine uymayı taahhüt eder.

İş Bankası, Global Compact Türkiye Sürdürülebilir Finans Çalışma Grubu'nun üyesidir. Grup, Türkiye finans sektörü başta [illegible]zere reel sektörde sürdürülebilirlik bilincini yaymayı ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ulaşmak için ihtiyaç duyulan finansal kaynağın yaratılmasında özel sektörü harekete geçirmeyi amaçlamaktadır.

İş Bankası, Global Compact Türkiye Sürdür[illegible] Bankacılık Finans Çalışma Grubu tarafından hazırlanan Global Compact Türkiye Sürdürülebilir Finansman Bildirgesi'nin imzacısıdır. Bildirge ile imzacı bankalar, 10 milyon ABD doları ve üzerindeki yatırımlardaki kredi süreçlerinde çevresel ve sosyal riskleri değerlendirme süreçlerine alacaklarını beyan etmiştir. İş Bankası bu destek ile kredilendirme ve sürdürülebilirlik temelli her türlü bankacılık ürününün ve bu piyasanın gelişimine yönelik uygulamanın teşvik edilmesine öncü olacağını beyan etmiştir.

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, Birleşmiş Milletler üyesi ülkelerin 2030 yılı sonuna kadar ulaşılması gereken hedeflerini içeren bir eylem çağrısıdır. Amaçlar, 17 ana başlıktan oluşan sosyal, kültürel ve ekolojik meselelerin çözümüne odaklanmaktadır. İş Bankası Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını

Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi (UNEP FI) Sorumlu Bankacılık Prensipleri (PRB)

İş Bankası, UNEP FI tarafından 2019 yılında ilan edilen, bankacılık sektörünün Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Paris İklim Anlaşması ile uyumlu hale getirilmesini amaçlayan Sorumlu Bankacılık Prensipleri'ni 2020 yılında imzalamıştır. Yeni ekonomide bankacili[illegible] tanımlayan bu prensipler, eşit ve refah içinde bir geleceğe ulaşmada bankacılık sektörünün etkisini en yüksek düzeye çıkarmayı hedeflemektedir. UNEP FI Sorumlu Bankacılık Prensiplerinin imzacısı ve UNEP FI üyesi olan İş Bankası, portföy etki analizi çalışmalarını 2022 yılında tamamlamış ve ilkelere uyum durumunu 2022 ve 2023 yıllarına ait Sorumlu Bankacılık İlkeleri Raporlar'nda açıklamıştır.

Net-Sıfır Bankacılık Birliği (Net-Zero Banking Alliance -NZBA)

İş Bankası, karbonsuz ekonomiye geçişi desteklemeyi uluslararası alanda taahhüt ederek, Birleşmiş Milletler tarafından, üye bankaların portföylerini 2050 yılına kadar Paris İklim Anlaşması doğrultusunda net sıfır emisyon hedefleriyle uyumlu hale getirmelerini sağlamak için kurulan Net-Sıfır Bankacılık Birliği'ne üye olmuştur. Finans sektörünün iklim için seferber edilmesinde kritik bir önem taşıyan bu üyelik kapsamında Banka, 2030 hedeflerini karbon yoğun sektörlere odaklayarak müşterilerinin net sıfır ekonomiye geçiş süreçlerini desteklemeyi, emisyon hedeflerinde kaydettiği gelişmeleri yıllık bazda raporlamayı ve yayınlamayı taahhüt etmiştir.

Karbon Saydamlık Projesi (CDP- Carbon Disclosure Project)

[illegible]alka açık şirketlerin doğal kaynakları nasıl kullanıldıklarını, bu alandaki risklerini nasıl yönettiklerini yatırı[illegible]orlamalarına aracılık eden küresel bir organizasyondur. İş Bankası, 2019 yılından itibaren CDP İklim Değişikliği Programı kapsamında çevresel hedef ve performansını paydaşlarıyla şeffaf bir şekilde paylaşmaktadır. Banka 2023'te CDP İklim Değişikliği Programı skorunu, "A" Global Liderlik seviyesine taşımıştır. İş Bankası, su kullanımı ve su kaynakları üzerindeki etkisinin yönetimine ilişkin aksiyonlarını duyurmak amacıyla 2021 yılında CDP Su Güvenliği Programı raporlaması çalışmalarına da başlamıştır, 2023 yılında bu alandaki skoru ise "A" Liderlik seviyesinde olmuş ve toplumsal cinsiyet eşitliği alanındaki çalışmalarını şeffaf bir şekilde uluslararası alanda raporlamaya devam etmektedir.

Bloomberg Cinsiyet Eşitliği Endeksi

Cinsiyet eşitliğini taahhüt eden şirketlerin performansını ölçmek için dünyada yapılan en kapsamlı çalışmalardan olan Bloomberg Cinsiyet Eşitliği Endeksi, halka açık şirketlerin performansını izleyen ve kapitalizasyon ağırlıklı bir değişken piyasa endeksidir. İş Bankası, 2022 yılında GEI'ye dâhil olmuştur.

%30 Kulübü (30% Club)

%30 Kulübü yönetim kurulu başkanlarının ve CEO'ların, kurumlarının her seviyesinde toplumsal cinsiyet dengesini iyileştirmeyi amaçladıkları bir iş birliğidir. İş Bankası, 2022 yılında yönetim kurullarında en az %30 kadın temsili elde etmek ve bunu sürdür[illegible]onuyla çalışmalarını

Şekil 2.32. E Bankası'nın Sürdürülebilirlik Alanında Desteklenen Girişimleri

Kaynak: (E Bankası, 2024:52-53)

Şekil 2.32.'de E Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporunda sürdürülebilirlik alanında desteklenen 12 (on iki) girişimi bulunduğu görülmektedir. Bu kapsamda Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) ve Sürdürülebilir Finansman Bildirgesini imzaladığı, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından desteklediği doğrudan ve dolaylı yoldan katkı sağladığı, karbonsuz ekonomiyi desteklemek amacıyla Net-Sıfır Bankacılık Birliğine üye olduğu görülmektedir.

Ayrıca bankanın iş dünyasında ve toplumda kadının yerinin güçlenmesi için Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensiplerini desteklediği, Bilim Temelli Hedefler Girişiminin garanti ettiği görülmektedir.

4 NİTELİKLİ EĞİTİM	İş Bankası, sürdürülebilir kalkınma için yaygın ve nitelikli eğitimin önemine inanmaktadır. Bu nedenle Banka, hem kendi çalışanlarının gelişimine yatırım yapmakta hem de hayata geçirdiği uzun soluklu sosyal sorumluluk projeleri kapsamındaki programları ile ülkenin eğitim kalitesine katkı sağlamaktadır.	4.1 Tüm çocukların ilk ve orta eğitime katılabilmesi 4.2 Tüm çocukların okul öncesi eğitime katılabilmesi 4.3 Teknik ve mesleki eğitime katılımın artırılması 4.4 Teknik, mesleki ve girişimcilik becerilerinin artırılması 4.5 Eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanması 4.7 Sürdürülebilir kalkınma alanında bilgi birikiminin artırılması 4.a Eğitim ortamlarının kapsayıcı hale getirilmesi	Ça Ba M To Re
5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	İş Bankası, kadınların ve kız çocuklarının ekonomik ve sosyal hayata katılmasının sürdürülebilir kalkınmanın en önemli bileşenlerinden olduğuna inanmaktadır. Banka, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Programı kapsamında değer zincirinin tümünü kapsayacak şekilde, çalışanları, müşterileri, iş ortakları, tedarikçileri ve toplumun genelini kapsayan projelere hayat vermektedir.	5.1. Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü ayrımcılığın her yerde sona erdirilmesi 5.2. Kamu alanları ve özel alanlarda, bütün kadınlara ve kız çocuklarına yönelik, kadın ticareti, cinsel ve her türlü istismarı da kapsayan şiddetin her türünün ortadan kaldırılması 5.5. Kadınların siyasi, ekonomik ve sosyal hayatın karar verme süreçlerine tam ve etkin bir biçimde katılımlarının ve kadınlara karar verme mekanizmalarında, her düzeyde lider olabilmeleri için eşit fırsatlar tanınmasının güvence altına alınması 5.a. Kadınların ekonomik kaynaklara ulaşma, toprak ve diğer mülk türlerine sahip olma ve üzerlerinde kontrol kurabilme, finansal hizmetler, miras ve doğal kaynaklara erişimleri gibi konularda ulusal yasalara uygun olarak eşit haklara sahip olmaları için reformlar yapılması 5.b. Kadınların güçlenmelerinin ilerletilmesi için özellikle bilgi ve iletişim teknolojileri olmak üzere etkinleştirme teknolojisinin kullanımının geliştirilmesi 5.c. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin ilerletilmesi ve kadınların ve kız çocuklarının her düzeyde güçlenmeleri için sağlam politikaların ve yasal olarak uygulanabilir mevzuatların kabul edilmesi ve güçlendirilmesi	Fı ve Sc ve Fi Ka
8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME	İş Bankası, yaygın şube ağı ve dijital bankacılık uygulamalarının yanı sıra dezavantajlı müşteri grupları için geliştirdiği ürün ve hizmetleriyle de finansal hizmetlere erişimi desteklemekte ve toplumsal refaha katkı sağlamaktadır. Banka, hazırlamış olduğu tarafsız ve kapsamlı ekonomik raporları dijital or[illegible]ırsız erişime açarak entelektüel bilgi birikimini de farklı paydaşlara yansıtmaktadır. İş Bankası, çalışanlarına sunduğu adil ve insan onuruna yakışan iş ortamı ile de değer yaratmaktadır.	8.2: Yaratılan ekonomik katma değerin artırılması 8.3: Nitelikli istihdamın artırılması 8.4: Ekonomik büyümenin çevresel kaynakları tüketmeden gerçekleştirilmesi 8.5: Toplumun tüm kesimleri için istihdam yaratılması 8.6: Genç istihdamının artırılması 8.7. Zorla/zorunlu işçiliğin ve modern köleliğin önlenmesi 8.8: Çalışan haklarının korunması	Sc ve İkl Ça Ba M
9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALT YAPI	[illegible]rdürülebilir endüstrilerin desteklenmesi, bilimsel araştırma ve yeniliğe yatırım yapılması, sürdürülebilir kalkınmayı mümkün kılan önemli yollardır. İş Bankası dijital bankacılığa verdiği önem, altyapı yatırımlarına sağladığı finansman, bünyesinde yürüttüğü inovasyon çalışmaları desteklediği startup'lar ile [illegible]onomiye geçişe destek sağlamaktadır.	9.2: Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayi kalkınmanın desteklenmesi 9.4: Temiz ve çevreci teknolojilerin desteklenmesi 9.5: Araştırma-Geliştirme faaliyetlerine ayrılan bütçenin artırılması	Sc ve İkl
10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI	Bankacılık sektörü, ekonomik eşitsizliklerin giderilebilmesi için finansal kaynak sağlamada önemli bir role ve sorumluluğa sahiptir. İş Bankası, her türlü ayrımcılığın karşısındadır. Banka, adil bir ça[illegible]amı sunarak, dezavantajlı grupların finansal hizmetlere erişimini artırarak ve uzun soluklu sosyal sorumluluk programlarını destekleyerek tüm paydaşları için sürdürülebilir değer yaratmak için çalışmaktadır.	10.2: Herkes için, kapsayıcı ekonomik büyümenin desteklenmesi 10.3: Ayrımcılığın önlenmesi 10.4: Eşitsizliğin önüne geçecek politikaların benimsenmesi	Sc ve Ça Ba M
13 İKLİM EYLEMİ	[illegible]ük karbon ekonomisine geçişi destekleyen İş Bankası, geliştirdiği ürün ve hizmetleri sunarken çevresel etkileri gözetmektedir. Finansman sağlanan projelerin çevresel ve sosyal etkileri titizlikle değerlendirilmekte; projelerden kaynaklanan risklerin en aza indirilmesi/ bertaraf edilmesi yönünde önlemler alınması sağlanmaktadır	13.1 İklim ile ilgili tehlikelere ve doğal afetlere dayanıklılığın artırılması 13.3 İklim değişikliği ve adaptasyon konusunda bilgi birikiminin artırılması	İkl
16 BARIŞ VE ADALET	İş Bankası, barışçıl ve kapsayıcı toplumlar tesis etmek ve her düzeyde etkili, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar oluşturmak için hem kendi operasyonlarında hem de kredilendirme süreçlerinde etik ilkelerini gözetmektedir.	16.5: Yolsuzluk ve rüşvetin tüm türlerini ciddi miktarda azaltmak 16.6: Her düzeyde etkili, hesap verebilir ve şeffaf kurumlar geliştirmek 16.7: Cevap veren, kapsayıcı, katılımcı ve temsiliyetçi karar almayı her düzeyde sağlamak	Sc ve Eti Ku Yö

Şekil 2.33. E Bankası'nın Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkısı

Kaynak: (E Bankası, 2024:54-55)

Şekil 2.33. incelendiğinde, E Bankası'nın sürdürülebilirlik kapsamında bankacılık ve finans sektörüne ulusal ve uluslararası alanda doğrudan ve dolaylı yoldan olmak üzere 17 (on yedi) kalkınma amacından 9 (dokuz)amaca katkı sağladığı bu yönde stratejiler geliştirdiği ve destek olduğu görülmektedir.

2.2.6. F Bankası

F Bankası'nın resmi web sitesinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde, yeşil finansman kapsamını genişleterek yeşil enerji kredi paketlerini oluşturmuş hem müşterilerin hem yatırımcıların çevre dostu dönüşümlere katkı sağlamıştır. Sürdürülebilir kalkınma politikaları kapsamında Net Sıfır Bankacılık Birliği (NZBA) ve Bilimsel Temelli Hedefler Girişimi (SBTi)'ne karbonsuz ekonomiye geçiş için önemli adımlar atmıştır.

Çevresel sürdürülebilirlik politikaları kapsamında "F Bankası İklim Değişikliği Eylem Planı"nı hayata geçirerek iklim krizi süreçlerinde önemli politikalar belirlemiş olup, kurumsal karbon ayak izini uluslararası mevzuatlarda belirtilen çerçeveler doğrultusunda raporladığı belirtilmiştir. 2023 yılında 2022 yılına göre 4.629 ton karbon emisyonu azatlımı gerçekleştiği, yenilenebilir enerji yatırımlarını desteklediği, finansman ürünlerinde çevre dostu ürünleri arttırdığı, BİST Sürdürülebilirlik 25 Endeksine katıldığı, 678 ton geri dönüşüm atığı ve 1.096 hizmet lokasyonu için Sıfır Atık Belgesi alarak iklim değişikliği ile mücadele kapsamında çözümler ürettiği ve doğal sermayeye destek olduğu görülmektedir.

Ayrıca F Bankası elektrik tüketimini yenilebilir enerji kaynaklarından tedarik etmeyi, karbon ayak izinin azaltımı konusunda çalışmalar yaptığı, bankanın tüm şube ve hizmet konumlarında Sıfır Atık Yönetmeliğine uygun faaliyetler gösterdiği ve sıfır atık belgesine sahip olduğu, plastik kullanımını azaltmak için hizmet konumlarında çevre dostu ambalaj alternatiflerine geçildiği, enerji farkındalık eğitimleri ile personelinin bu konuda bilinçlenmesini hedeflediği, bankanın elektronik atıkları için lisanslı geri dönüşüm firmaları ile iş birliğinde bulunulduğu, ağaçlandırma projeleri ile sosyal sorumluluk alanında da faaliyetlere katıldığı açıklanmıştır.

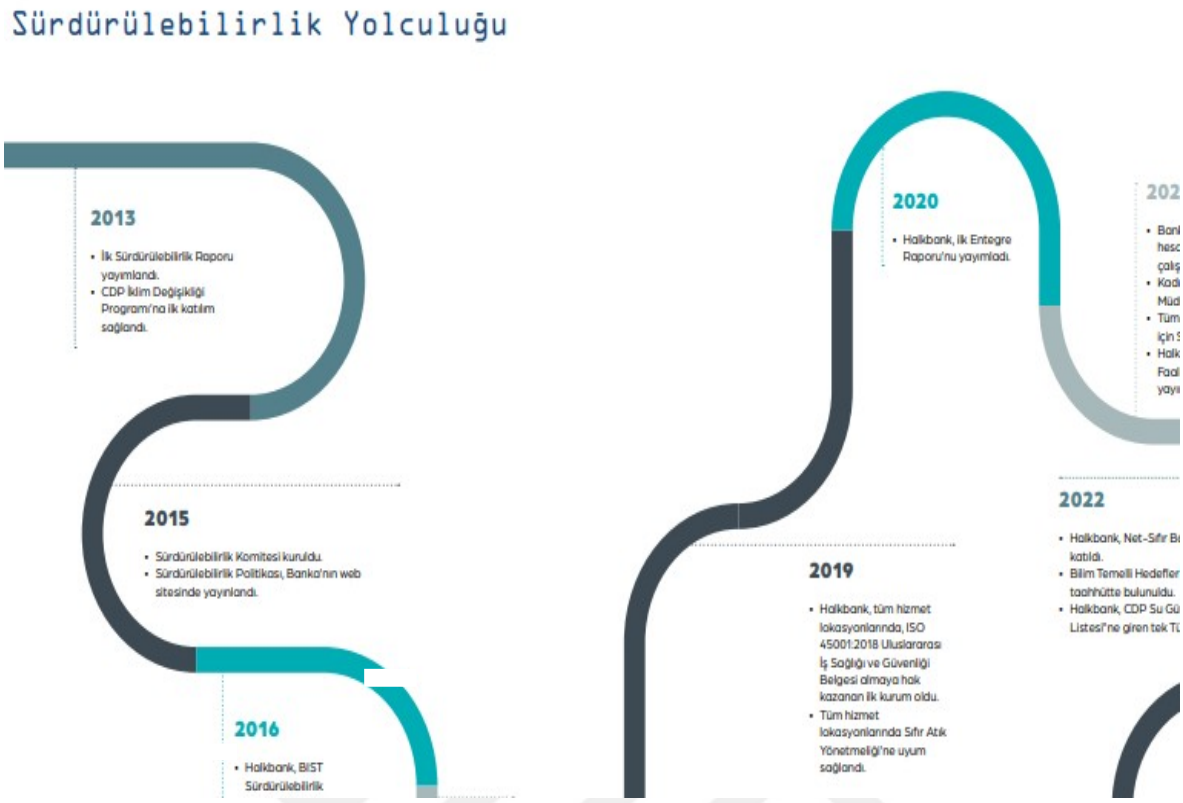

Şekil 2.34. F Bankası'nın Sürdürülebilirlik Yolculuğu

Kaynak: (F Bankası, 2024:64)

Şekil 2.34. incelendiğinde, F Bankası'nın 2013 yılından 2023 yılına kadar geçen 10 yıllık sürede sürdürülebilirlik kapsamında yapılan faaliyetleri gösterilmektedir. F Bankası'ın sürdürülebilirlik yolculuğu 2013 yılında ilk sürdürülebilirlik raporunu yayınladığı, 2015 yılında web sitelerinde sürdürülebilirlik politikalarını ilan ettiği, 2016 yılında BİST Sürdürülebilirlik Endeksine katıldığı ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi kurduğu, 2019 yılında şubelerini sıfır atık yönetmeliğine uyumlaştırdığı görülmektedir.

Ayrıca 2020 yılında ilk entegre raporunu yayınladığı, 2021 yılında tüm şubelerinde sıfır atık belgesini almaya hak kazandığı ve ilk Entegre Faaliyet Raporunu yayınladığı, 2022 yılında Net-Sıfır Bankacılık Birliği (NZBA)'ne katıldığı ve Bilim Temelli Hedefler Girişimi (SBTi)'ne taahütte bulunduğu, 2023 yılında ise Sürdürülebilir Satın Alma ve Su Politikaları yayımladığı görülmektedir.

Öncelik Durumu	Konu Başlığı
Çok Yüksek Öncelikli	İklim Değişikliği ile Mücadele
	Müşteri Memnuniyeti
	Risk ve Kriz Yönetimi
	KOBİ Bankacılığı ile Değer Yaratmak
Yüksek Öncelikli	Finansal Hizmetlere Erişimin Artırılması
	Tercih Edilen İşveren Olma
	Kurumsal Yönetim
	Dijital Dönüşüm
	Kapsayıcılık ve Fırsat Eşitliği
	Bilgi Güvenliği ve Müşteri Gizliliği

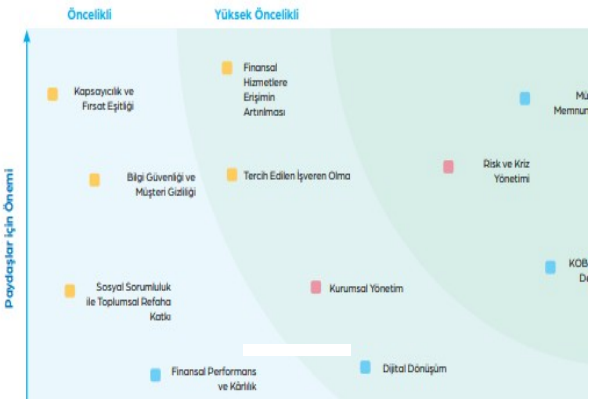

Şekil 2.35. F Bankası'nın Öncelikli Sürdürülebilirlik Konuları

Kaynak: (F Bankası, 2024:68-69)

Şekil 2.35.'de belirtilen F Bankası'nın 2013 yılından itibaren günümüze kadar öncelikli sürdürülebilirlik konuları bağlamında ülkemizin hedef ve önceliklerini çevresel-sosyal-ekonomik-yönetişim kategorilerinde öncelik durumu çok yüksek-yüksek-öncelikli durumları ile çeşitli konularda sürdürülebilirlik kalkınma amaçları ile ilişkilendirmektedir.

Çevresel
İklim Değişikliği ile Mücadele
Sosyal
Finansal Hizmetlere Erişimin Artırılması
Tercih Edilen İşveren Olma
Kapsayıcılık ve Fırsat Eşitliği
Bilgi Güvenliği ve Müşteri Gizliliği
Sosyal Sorumluluk ile Toplumsal Refaha Katkı
Ekonomik
Müşteri Memnuniyeti
KOBİ Bankacılığı ile Değer Yaratmak
Dijital Dönüşüm
Finansal Performans ve Kârlılık

Şekil 2.36. F Bankası'nın Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkıları

Kaynak: (F Bankası, 2024:70)

Şekil 2.36. incelendiğinde Çevresel başlığı altında iklim mücadele ile mücadele konusunda 6 sürdürülebilirlik kalkınma amacına katkı sağlamayı hedeflediği görülmektedir.

Sosyal başlığı altında finansal hizmetlere erişimin arttırılması konusunda 4 (dört) sürdürülebilirlik amacına, tercih edilen işveren olma konusunda 1 (bir) sürdürülebilirlik amacına, kapsayıcılık ve fırsat eşitliği konusunda 4 (dört) sürdürülebilirlik amacına, bilgi güvenliği ve müşteri gizliliği konusunda 1 (bir) sürdürülebilirlik amacına ve sosyal sorumluluk ile toplumsal refaha katkı kapsamında ise 5 (beş) sürdürülebilirlik amacına katkı sağlamayı hedeflediği görülmektedir.

Ekonomik başlığı altında müşteri memnuniyeti konusunda 2 (iki) sürdürülebilirlik amacına, KOBİ bankacılığı ile değer yaratma konusunda 3 (üç) sürdürülebilirlik amacına, dijital dönüşüm konusunda 3 (üç) sürdürülebilirlik amacına, ve finansal performans ve karlılık kapsamında ise 1(bir) sürdürülebilirlik amacına katkı sağlamayı hedeflediği görülmektedir.

Yönetişim başlığı altında risk ve kriz yönetimi konusunda 1 (bir) sürdürülebilirlik amacına ve kurumsal yönetim kapsamında ise 3 (üç) sürdürülebilirlik amacına katkı sağlamayı hedeflediği görülmektedir.

F Bankası'nın 2023 yılında yayınlanan Entegre Faaliyet Raporunda Çevresel, Sosyal, Ekonomik ve Yönetişim konularında öncelikli alan olarak belirlenen her konu başlığında en az birden fazla sürdürülebilirlik kalkınma amacına katkı sağlamayı hedeflediği görülmektedir.

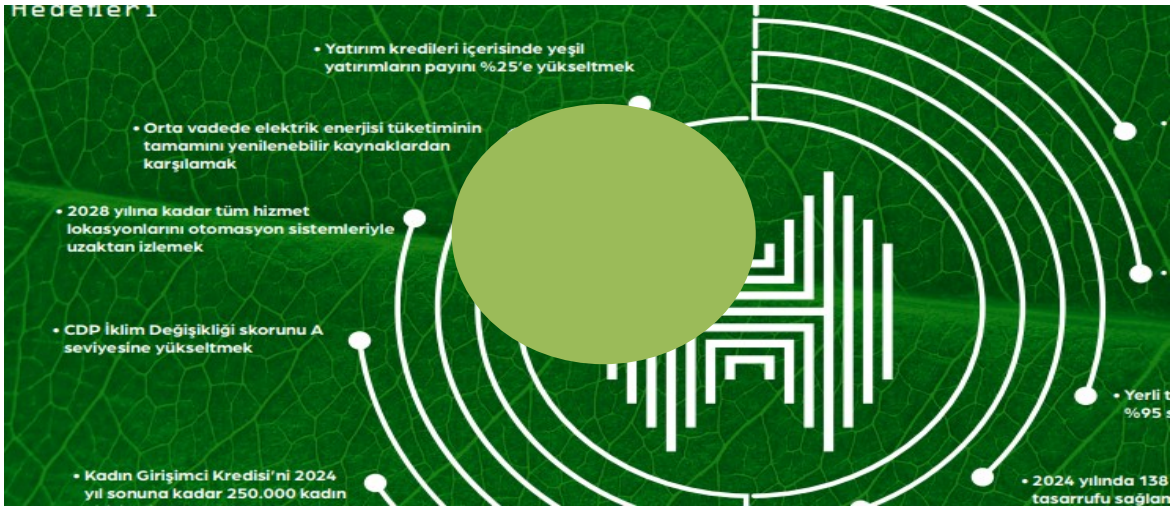

Şekil 2.37. F Bankası'nın Sürdürülebilirlik Hedefleri

Kaynak: (F Bankası, 2024:72-73)

Şekil 2.37.'de belirtilen F Bankası'nın 2023 yılında yayınlanan Entegre Faaliyet Raporunda yeşil yatırımların payını yatırım kredileri içerisindeki oranını %25'e çıkarmak, orta vadeli hedef olarak elektrik enerjisi tüketiminin tamamını yenilebilir enerji kaynakları içerisinden karşılamak, İklim Değişikliği puanını A bandına çıkarmak, 250 bin kadın girişimciye kadın girişimci kredisini 2024 yılının aralık ayının sonuna kadar kullandırmayı ve 2024 yılında 138 milyon sayfa kağıt tasarrufu sağlamayı sürdürülebilirlik hedefi olarak belirlemiştir.

Şekil 2.38. F Bankası'nın Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sosyal Etki Çalışmaları

Kaynak: (F Bankası, 2024:136-137)

Şekil 2.38.'de F Bankası'nın kurumsal sosyal sorumluluk ve sosyal etki çalışmalarına ilişkin yapılan faaliyetleri incelendiğinde çeşitli etkinliklere sponsor oldukları ve projeler gerçekleştirdikleri, 6 Şubat 2023 yılında gerçekleşen Kahramanmaraş depremi sonrasında yapılan iyileştirme çalışmalarına katıldıkları, sportif faaliyetlere katılım sağladıkları ve bankacılık alanı ile ilgili çeşitli hizmetlerde bulundukları görülmekte olup, her bir yapılan çalışmanın en az 1 (bir) sürdürülebilirlik kalkınma amacına katkı sağladığını ifade etmektedir.

3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Ülkemizde Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren “3 (üç) kamu bankası B Bankası, C Bankası ve F Bankası” ile “3 (üç) özel banka A Bankası, D Bankası ve E Bankası” olmak üzere 6 (altı) bankanın web sitelerinde yayımlanan 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporlarında sürdürülebilirlik ile ilgili yapılan çalışmaları içeren kısımlar incelenmiştir.

Tablo 3.1. Örneklem Grubundaki Bankaların Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı (yazar tarafından oluşturulmuştur)

AMAÇLARI	B Bankası	C Bankası	F Bankası	A Bankası	D Bankası	E Bankası
1	✓	-	✓	✓	✓	✓
2	✓	✓	✓	✓	✓	-
3	-	✓	✓	-	✓	-
4	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	✓	✓	-	✓	✓	-
7	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	✓	✓	✓	✓	✓	-
13	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	-	-	✓	-	✓	-
15	-	✓	✓	✓	✓	-
16	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Toplam	**14**	**15**	**16**	**15**	**17**	**11**

Örneklem grubuna dahil edilen toplam 6 (altı) bankanın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına olan katkıları, bu bankalar tarafından gerçekleştirilen faaliyetler ile Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının çevresel, ekonomik ve sosyal boyuta olan katkıları ve pazarlama ile ilgili olan ilişkisi ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır.

Bu kapsamda Türkiye'de faaliyet gösteren kamu bankalarından B Bankası'nın 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 14 (on dört) amaca katkı sağladığı, C Bankası'nın 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 15 (on beş) amaca katkı sağladığı ve F Bankası'nın 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 16 (on altı) amaca katkı sağladığı görülmektedir.

Ayrıca Türkiye'de faaliyet gösteren özel bankalardan A Bankası'nın 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 15 (on beş) amaca katkı sağladığı, D Bankası'nın 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 17 (on yedi) amaca katkı sağladığı ve E Bankasının 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 11 (on bir) amaca katkı sağladığı görülmektedir.

Örneklem grubuna alınarak araştırmaya dahil edilen 3 (üç) kamu bankası ve 3 (üç) özel bankanın toplamdaki durumları incelendiğinde özel banka statüsünde bulunan D Bankası'nın 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 17 (on yedi) amaç ile en çok katkı sağlayan banka olurken, yine özel banka statüsünde bulunan E Bankasının ise 17 (on yedi) Sürdürülebilir Kalkınma Amacından 11 (on bir) amaç ile en az katkı sağlayan banka olduğu görülmektedir.

Bankaların, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına olan katkıları ayrıntılı olarak incelendiğinde 1 (bir) numaralı amaç Yoksulluğa Son amacına B Bankası, F Bankası, A Bankası, D Bankası ve E Bankası olmak üzere 6 (altı) bankadan 5 (beş) banka katkı sağlarken C Bankası'nın katkı sağlamadığı görülmektedir.

2 (iki) numaralı Açlığa Son amacına B Bankası, C Bankası, F Bankası, A Bankası, ve D Bankası olmak üzere 6 (altı) bankadan 5 (beş) banka katkı sağlarken E Bankası'nın katkı sağlamadığı görülmektedir.

3 (üç) numaralı Sağlık ve Kaliteli Yaşam amacına C Bankası, F Bankası ve D Bankası olmak üzere 6 (altı) bankadan 3 (üç) banka katkı sağlarken B Bankası, A Bankası ve E Bankası'nın katkı sağlamadığı görülmektedir.

4 (dört) numaralı Nitelikli Eğitim amacı ile 5 (beş) numaralı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği amacına B Bankası, C Bankası, F Bankası, A Bankası, D Bankası ve E Bankası olmak üzere 6 (altı) bankanın da katkı sağladığı görülmektedir.

6 (altı) numaralı Temiz Su ve Sanitasyon amacına B Bankası, C Bankası, A Bankası ve D Bankası olmak üzere 6 (altı) bankadan 4 (dört) banka katkı sağlarken F Bankası ve E Bankası'nın katkı sağlamadığı görülmektedir.

7 (yedi) numaralı Erişebilir ve Temiz Enerji amacına 8 (sekiz) numaralı İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme amacına, 9 (dokuz) numaralı Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı amacı, 10 (on) numaralı Eşitsizliklerin Azaltılması amacı ile 11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar amacına B Bankası, C Bankası, F Bankası, A Bankası, D Bankası ve E Bankası olmak üzere 6 (altı) bankanın da katkı sağladığı görülmektedir.

12 (on iki) numaralı Sorumlu Üretim ve Tüketim amacına B Bankası, C Bankası, F Bankası, A Bankası ve D Bankası olmak üzere 6 (altı) bankadan 5 (beş) banka katkı sağlarken E Bankası'nın katkı sağlamadığı görülmektedir.

13 (on üç) numaralı İklim Eylemi amacına B Bankası, C Bankası, F Bankası, A Bankası, D Bankası ve E Bankası olmak üzere 6 (altı) bankanın da katkı sağladığı görülmektedir.

14 (on dört) numaralı Sudaki Yaşam amacına F Bankası ve D Bankası olmak üzere 6 (altı) bankadan 2 (iki) banka katkı sağlarken B Bankası, C Bankası, A Bankası ve E Bankası'nın katkı sağlamadığı görülmektedir.

15 (on beş) numaralı Karasal Yaşam amacına C Bankası, F Bankası, A Bankası ve D Bankası olmak üzere 6 (altı) bankadan 4 (dört) banka katkı sağlarken B Bankası ile E Bankası'nın katkı sağlamadığı görülmektedir.

16 (on altı) numaralı Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar amacına ve 17 (on yedi) numaralı Amaçlar İçin Ortaklıklar amacına B Bankası, C Bankası, F Bankası, A Bankası, D Bankası ve E Bankası olmak üzere 6 (altı) bankanın da katkı sağladığı görülmektedir.

Tablo 3.2. Kamu Bankalarının Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkıları

(yazar tarafından oluşturulmuştur)

Kamu Bankalarının Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkıları			
Sürdürülebilir Kalkınma Amacı	**B Bankası**	**C Bankası**	**F Bankası**
Katkı Sağlanan Sayı	14	15	16
Ortalama Sağlanan Katkı Sayısı	15		

Türkiye'de faaliyet gösteren ve örneklem grubunda yer alan 3 (üç) kamu bankasının Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amacına olan katkıları Tablo 3.2.'de tablolaştırılmış olup, ortalama 15 (on beş) amaca katkı sağlandığı görülmektedir.

Tablo 3.3. Özel Bankaların Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkıları

(yazar tarafından oluşturulmuştur)

Özel Bankaların Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçlarına Katkıları			
Sürdürülebilir Kalkınma Amacı	**A Bankası**	**D Bankası**	**E Bankası**
Katkı Sağlanan Sayı	15	17	11
Ortalama Sağlanan Katkı Sayısı	14.3		

Türkiye'de faaliyet gösteren ve örneklem grubunda yer alan 3 (üç) özel bankanın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amacına olan katkıları Tablo 3.3.'de tablolaştırılmış olup, ortalama 14.3 amaca katkı sağlandığı görülmektedir.

Tablo 3.4. B Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı

(yazar tarafından oluşturulmuştur)

	B Bankası
1 YOKSULLUĞA SON	✓
2 AÇLIĞA SON	✓
3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM	-
4 NİTELİKLİ EĞİTİM	✓
5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	✓
6 TEMİZ SU VE SANİTASYON	✓
7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ	✓
8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME	✓
9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI	✓
10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI	✓
11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR	✓
12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM	✓
13 İKLİM EYLEMİ	✓
14 SUDAKİ YAŞAM	-
15 KARASAL YAŞAM	-
16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR	✓
17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR	✓
Toplam	**14**

B Bankasının 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde, bankacılık faaliyetleri ile yapılan uygulamalar ve geliştirilen stratejilerin sonucu olarak Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına olan katkıları Tablo 3.4.'de ayrıntılı olarak ifade edilmektedir.

Bu kapsamda B Bankası Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 1 (bir) numaralı Yoksulluğa Son, 2 (iki) numaralı Açlığa Son, 4 (dört) numaralı Nitelikli Eğitim, 5 (beş) numaralı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, 6 (altı) numaralı Temiz Su ve Sanitasyon, 7 (yedi) numaralı Erişebilir ve Temiz Enerji, 8 (sekiz) numaralı İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, 9 (dokuz) numaralı Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, 10 (on) numaralı Eşitsizliklerin Azaltılması, 11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler, 12 (on iki) numaralı Sorumlu Üretim ve Tüketim, 13 (on üç) numaralı İklim Eylemi, 16 (on altı) numaralı Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar ve 17 (on yedi) numaralı Amaçlar İçin Ortaklıklar amacına katkı sağladığı görülmektedir.

B Bankası Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 3 (üç) numaralı Sağlık ve Kaliteli Yaşam, 14 (on dört) numaralı Sudaki Yaşam ve 15 (on beş) numaralı Karasal Yaşam amacına katkı sağlamadığı görülmektedir.

Tablo 3.5. C Bankası'ın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı

(yazar tarafından oluşturulmuştur)

KALKINMA AMAÇLARI	C Bankası
1 YOKSULLUĞA SON	-
2 AÇLIĞA SON	✓
3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM	✓
4 NİTELİKLİ EĞİTİM	✓
5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	✓
6 TEMİZ SU VE SANİTASYON	✓
7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ	✓
8 İKİSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME	✓
9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI	✓
10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI	✓
11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR	✓
12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM	✓
13 İKLİM EYLEMİ	✓
14 SUDAKİ YAŞAM	-
15 KARASAL YAŞAM	✓
16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR	✓
17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR	✓
Toplam	**15**

C Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde, bankacılık faaliyetleri ile yapılan uygulamalar ve geliştirilen stratejilerin sonucu olarak Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına olan katkıları Tablo 3.5.'de ayrıntılı olarak ifade edilmektedir.

Bu kapsamda C Bankası'nın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 2 (iki) numaralı Açlığa Son, 3 (üç) numaralı Sağlık ve Kaliteli Yaşam, 4 (dört) numaralı Nitelikli Eğitim, 5 (beş) numaralı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, 6 (altı) numaralı Temiz Su ve Sanitasyon, 7 (yedi) numaralı Erişebilir ve Temiz Enerji, 8 (sekiz) numaralı İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, 9 (dokuz) numaralı Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, 10 (on) numaralı Eşitsizliklerin Azaltılması, 11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler, 12 (on iki) numaralı Sorumlu Üretim ve Tüketim, 13 (on üç) numaralı İklim Eylemi, 15 (on beş) numaralı Karasal Yaşam, 16 (on altı) numaralı Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar ve 17 (on yedi) numaralı Amaçlar İçin Ortaklıklar amacına katkı sağladığı görülmektedir.

C Bankası'nın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 1 (bir) numaralı Yoksulluğa Son ve 14 (on dört) numaralı Sudaki Yaşam amacına katkı sağlamadığı görülmektedir.

Tablo 3.6. F Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı

(yazar tarafından oluşturulmuştur)

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI	**F Bankası**
1 YOKSULLUĞA SON	✓
2 AÇLIĞA SON	✓
3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM	✓
4 NİTELİKLİ EĞİTİM	✓
5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	✓
6 TEMİZ SU VE SANİTASYON	-
7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ	✓
8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME	✓
9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI	✓
10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI	✓
11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR	✓
12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM	✓
13 İKLİM EYLEMİ	✓
14 SUDAKİ YAŞAM	✓
15 KARASAL YAŞAM	✓
16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR	✓
17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR	✓
Toplam	**16**

F Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde, bankacılık faaliyetleri ile yapılan uygulamalar ve geliştirilen stratejilerin sonucu olarak Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına olan katkıları Tablo 3.6.'da ayrıntılı olarak ifade edilmektedir.

Bu kapsamda F Bankası'nın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 1 (bir) numaralı Yoksulluğa Son, 2 (iki) numaralı Açlığa Son, 3 (üç) numaralı Sağlık ve Kaliteli Yaşam, 4 (dört) numaralı Nitelikli Eğitim, 5 (beş) numaralı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, 7 (yedi) numaralı Erişebilir ve Temiz Enerji, 8 (sekiz) numaralı İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, 9 (dokuz) numaralı Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, 10 (on) numaralı Eşitsizliklerin Azaltılması, 11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler, 12 (on iki) numaralı Sorumlu Üretim ve Tüketim, 13 (on üç) numaralı İklim Eylemi, 14 (on dört) numaralı Sudaki Yaşam, 15 (on beş) numaralı Karasal Yaşam, 16 (on altı) numaralı Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar ve 17 (on yedi) numaralı Amaçlar İçin Ortaklıklar amacına katkı sağladığı görülmektedir.

F Bankası'nın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 6 (altı) numaralı Temiz Su ve Sanitasyon amacına katkı sağlamadığı görülmektedir.

Tablo 3.7. A Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı

(yazar tarafından oluşturulmuştur)

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI	**A Bankası**
1 YOKSULLUĞA SON	✓
2 AÇLIĞA SON	✓
3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM	-
4 NİTELİKLİ EĞİTİM	✓
5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	✓
6 TEMİZ SU VE SANİTASYON	✓
7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ	✓
8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE DÜZENLİ EKONOMİK BÜYÜME	✓
9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI	✓
10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI	✓
11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR	✓
12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM	✓
13 İKLİM EYLEMİ	✓
14 SUDAKİ YAŞAM	-
15 KARASAL YAŞAM	✓
16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR	✓
17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR	✓
Toplam	**15**

A Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde, bankacılık faaliyetleri ile yapılan uygulamalar ve geliştirilen stratejilerin sonucu olarak Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına olan katkıları Tablo 3.7.'de ayrıntılı olarak ifade edilmektedir.

Bu kapsamda A Bankası'nın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 1 (bir) numaralı Yoksulluğa Son, 2 (iki) numaralı Açlığa Son, 4 (dört) numaralı Nitelikli Eğitim, 5 (beş) numaralı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, 6 (altı) numaralı Temiz Su ve Sanitasyon, 7 (yedi) numaralı Erişebilir ve Temiz Enerji, 8 (sekiz) numaralı İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, 9 (dokuz) numaralı Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, 10 (on) numaralı Eşitsizliklerin Azaltılması, 11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler, 12 (on iki) numaralı Sorumlu Üretim ve Tüketim, 13 (on üç) numaralı İklim Eylemi, 15 (on beş) numaralı Karasal Yaşam, 16 (on altı) numaralı Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar ve 17 (on yedi) numaralı Amaçlar İçin Ortaklıklar amacına katkı sağladığı görülmektedir.

A Bankası'nın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma amaçlarından 3 (üç) numaralı Sağlık ve Kaliteli Yaşam ve 14 (on dört) numaralı Sudaki Yaşam amaçlarına katkı sağlamadığı görülmektedir.

Tablo 3.8. D Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı

(yazar tarafından oluşturulmuştur)

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI	**D Bankası**
1 YOKSULLUĞA SON	✓
2 AÇLIĞA SON	✓
3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM	✓
4 NİTELİKLİ EĞİTİM	✓
5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	✓
6 TEMİZ SU VE SANİTASYON	✓
7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ	✓
8 İKİ KANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME	✓
9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI	✓
10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI	✓
11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR	✓
12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM	✓
13 İKLİM EYLEMİ	✓
14 SUDAKİ YAŞAM	✓
15 KARASAL YAŞAM	✓
16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR	✓
17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR	✓
Toplam	**17**

D Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde, bankacılık faaliyetleri ile yapılan uygulamalar ve geliştirilen stratejilerin sonucu olarak Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına olan katkıları Tablo 3.8.'de ayrıntılı olarak ifade edilmektedir.

Bu kapsamda D Bankası'nın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 1 (bir) numaralı Yoksulluğa Son, 2 (iki) numaralı Açlığa Son, 3 (üç) numaralı Sağlık ve Kaliteli Yaşam, 4 (dört) numaralı Nitelikli Eğitim, 5 (beş) numaralı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, 6 (altı) numaralı Temiz Su ve Sanitasyon, 7 (yedi) numaralı Erişebilir ve Temiz Enerji, 8 (sekiz) numaralı İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, 9 (dokuz) numaralı Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, 10 (on) numaralı Eşitsizliklerin Azaltılması, 11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler, 12 (on iki) numaralı Sorumlu Üretim ve Tüketim, 13 (on üç) numaralı İklim Eylemi, 14 (on dört) numaralı Sudaki Yaşam, 15 (on beş) numaralı Karasal Yaşam, 16 (on altı) numaralı Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar ve 17 (on yedi) numaralı Amaçlar İçin Ortaklıklar amacına katkı sağladığı görülmektedir.

Tablo 3.9. E Bankası'nın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı (yazar tarafından oluşturulmuştur)

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI	**E Bankası**
1 YOKSULLUĞA SON	✓
2 AÇLIĞA SON	-
3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM	-
4 NİTELİKLİ EĞİTİM	✓
5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	✓
6 TEMİZ SU VE SANİTASYON	-
7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ	✓
8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME	✓
9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI	✓
10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI	✓
11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR	✓
12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM	-
13 İKLİM EYLEMİ	✓
14 SUDAKİ YAŞAM	-
15 KARASAL YAŞAM	-
16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR	✓
17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR	✓
Toplam	**11**

E Bankası'nın 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporu incelendiğinde, bankacılık faaliyetleri ile yapılan uygulamalar ve geliştirilen stratejilerin sonucu olarak Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına olan katkıları Tablo 3.9.'da ayrıntılı olarak ifade edilmektedir.

Bu kapsamda E Bankası'nın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 1 (bir) numaralı Yoksulluğa Son, 4 (dört) numaralı Nitelikli Eğitim, 5 (beş) numaralı Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, 7 (yedi) numaralı Erişebilir ve Temiz Enerji, 8 (sekiz) numaralı İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, 9 (dokuz) numaralı Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, 10 (on) numaralı Eşitsizliklerin Azaltılması, 11 (on bir) numaralı Sürdürülebilir Şehirler, 13 (on üç) numaralı İklim Eylemi, 16 (on altı) numaralı Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar ve 17 (on yedi) numaralı Amaçlar İçin Ortaklıklar amacı olmak üzere 11 (on bir) amaca katkı sağladığı görülmektedir.

E Bankası'nın Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 2 (iki) numaralı Açlığa Son, 3 (üç) numaralı Sağlık ve Kaliteli Yaşam, 6 (altı) numaralı Temiz Su ve Sanitasyon, 12 (on iki) numaralı Sorumlu Üretim ve Tüketim, 14 (on dört) numaralı Sudaki Yaşam ve 15 (on beş) numaralı Karasal Yaşam amacına katkı sağlamadığı görülmektedir.

Bankaların Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından **"Çevresel Boyut"**a olan katkıları incelendiğinde konu başlıkları şu şekilde şekillenmiştir;

Bankacılık Faaliyetlerinin Çevresel Etkilerinin Azaltılması: Bankalar, çevresel etkilerini daha aza indirgemek amacıyla "net sıfır banka" olma hedefi belirlemişlerdir. Bu hedef, çevre dostu operasyonlar ve sürdürülebilir finansal uygulamalar yoluyla ulaşılmak istenen bir stratejik amaçtır.

Karbon Ayak İzini Azaltma ve Karbonsuzlaşma Süreci: Bankalar, karbon ayak izlerini azaltmaya yönelik somut adımlar atarak, karbonsuzlaşma sürecinde önemli ilerlemeler kaydetmişlerdir. Bu süreç, enerji verimliliği artırma ve yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişi kapsayan çeşitli stratejilerle de desteklenmektedir.

Yenilenebilir Enerji Kullanımının Teşvik Edilmesi: Bankalar, yenilenebilir enerji kullanımını teşvik ederek, çevresel sürdürülebilirliği artırmayı hedeflemektedirler. Bu çabalar, fosil yakıtlara olan bağlılığı azaltmayı ve daha temiz enerji kaynaklarına yönelmeyi amaçlamaktadır.

Kaynakların Verimli Kullanımı: Bankalar, enerji, su ve kağıt gibi doğal kaynakların verimli bir şekilde kullanımına ilişkin bilinçli bir yaklaşım sergilemekte ve kaynak tüketimini en aza indirgemek için çeşitli stratejiler geliştirmektedirler.

Sera Gazı Emisyonlarının Azaltılması: Bankalar, sera gazı emisyonlarını azaltmaya yönelik çalışmalar yürütmekte ve bu alanda çevresel etkiyi azaltma amaçlamaktadırlar. Bu çabalar, iklim değişikliği ile mücadelede etkin bir rol oynamaktadır.

Atık Su Yönetiminin Verimli Hale Getirilmesi: Bankalar, atık su yönetimini daha verimli bir hale getirmek için çeşitli projeler ve iyileştirme çalışmaları gerçekleştirmişlerdir. Bu adımlar, su kaynaklarının korunmasına katkı sağlamaktadır.

Su Tasarrufu Faaliyetleri: Banka şubelerinde su tasarrufu sağlamak amacıyla yapılan çalışmalar, başarıyla sonuçlanmış ve şubeler genelinde su tüketimi etkin ve verimli bir şekilde kullanılması sağlanmaktadır.

Sıfır Atık Yönetmeliğine Uyum: Bankalar, çevre dostu atık yönetimi için Sıfır Atık Yönetmeliği'ne uygun hareket etmektedirler. Bu çerçevede atıkların minimuma indirilmesi ve geri dönüşüm süreçlerinin etkin bir şekilde uygulanması sağlanmaktadır.

Sıfır Atık Belgesi İçin Girişimler: Bankalar, şubelerinde sıfır atık belgesi almak için gerekli girişimlerde bulunmuşlar ve bu süreçlerin başarılı bir şekilde tamamlanmasına yönelik adımlar atmışlardır.

Su Ekosisteminin Korunması İçin Projeler: Bankalar, su ekosisteminin korunması amacıyla çeşitli projeler gerçekleştirmişlerdir. Bu projeler, su kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesine odaklanmaktadır.

İklim Değişikliği Zirvesine Katılım ve Hukuki Adımlar: Bankalar, iklim değişikliği ile mücadeleye katkıda bulunmak için İklim Değişikliği Zirvesi'ne katılım sağlamış ve iklimi korumak adına yapılan sözleşmelerin imzacısı olarak çevreyi koruma konusunda hukuki anlamda somut adımlar atmışlardır.

Bankaların Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından **"Ekonomik Boyut"**a olan katkıları incelendiğinde konu başlıkları şu şekilde şekillenmiştir;

Entegre Faaliyet Raporlarının Yayınlanması: Bankalar, her yıl sonunda entegre faaliyet raporlarını yayımlayarak, sürdürülebilirlik hedeflerine yönelik ilerlemeleri ve faaliyetlerini kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Sürdürülebilir Sanayi Kalkınmasının Desteklenmesi: Sürdürülebilir sanayi kalkınması, çevresel, sosyal ve ekonomik faktörlerin dengeli bir şekilde ele alınmasını gerektirir. Bu doğrultuda bankalar sanayicilerin sürdürülebilir büyüme hedeflerine ulaşması için çeşitli stratejiler ve politikalar geliştirmektedirler.

Bankaların Kredi Portföylerinin Sürdürülebilir Kalkınmaya Göre Şekillendirilmesi: Bankalar, kredi portföylerini ve proje finansman kredilerini, sürdürülebilir kalkınma ilkelerine uygun bir şekilde yapılandırarak, çevre ve toplum odaklı projelere finansman sağlamakta önemli bir rol oynamaktadır.

Finansman Çerçevelerinin Güncellenmesi: Bankalar, sürdürülebilirlik ilkelerine uygun finansman araçlarını etkin bir şekilde kullanabilmek amacıyla sürdürülebilir finansman çerçevelerini sürekli olarak güncellemektedir.

Kurumsal ve Ticari Şubelerde Sürdürülebilir Finansman Bilinçlendirme Faaliyetleri: Kurumsal ve ticari şubelerde, sürdürülebilir finansman anlayışının benimsenmesi için eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütülerek, bu alandaki farkındalık arttırılmaktadır.

BİST Sürdürülebilirlik 25 Endeksine Katılım: Bankalar, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik kriterlerine uygun performans gösteren şirketlerin yer aldığı Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik 25 Endeksi'nde yer alarak, bu alandaki taahhütlerini pekiştirmektedir.

Dijital Bankacılık İşlemlerinin Geliştirilmesi: Dijital bankacılık hizmetlerinin daha geniş bir müşteri kitlesine ulaşması hedeflenerek gerekli olan iyileştirmeler yapılmaktadır.

Yeşil Finansman ve Yatırımların Artırılması: Yeşil finansman kapsamı genişletilerek, yenilenebilir enerji projelerine finansman sağlanmakta ve çevresel etkiyi azaltan yatırımların oranı artırılmaktadır. Ayrıca, yeşil enerji kredi paketleri oluşturulmaktadır.

Nitelikli İstihdam Oranının Artırılması ve Toplumun Tüm Kesiminden Bireylerin İstihdamı: Nitelikli istihdam olanaklarının artırılması amacıyla toplumun farklı kesimlerinden bireylerin iş gücüne dahil edilmesi sağlanarak, iş gücü çeşitliliği artırılmaktadır.

Sürdürülebilir Satın Alma Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi: Bankalar, sürdürülebilirlik ilkelerine uygun satın alma politikaları geliştirerek, çevre dostu ve etik ürünlerin temin edilmesine öncelik vermektedir.

Bankaların Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından **"Sosyal Boyut"**a olan katkıları incelendiğinde konu başlıkları şu şekilde şekillenmiştir;

Finansal Okuryazarlık Programlarının Faaliyete Geçirilmesi: İnsan ve toplumun ekonomik güçlenmesini sağlamak amacıyla, finansal okuryazarlık programlarının hayata geçirilmesi büyük bir öneme sahiptir. Bu programlar, bireylerin finansal bilinç düzeylerini artırarak, sürdürülebilir bir ekonomik katılımı teşvik etmektedir.

Kahramanmaraş Depreminin Ardından Destek Faaliyetleri: 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen büyük depremin etkilediği şehirlerde, depremzedelere yardım sağlanmış ve toplumsal iyileşme süreçlerine katkı sağlanmıştır. Bu faaliyetler, afet sonrası dayanışma ruhunu güçlendirerek, toplumsal yeniden yapılanma sürecine destek olmuştur.

Kadınların Ekonomik ve Sosyal Hayatına Destek Olan Projelerin Geliştirilmesi: Kadınların ekonomik ve sosyal yaşamda daha güçlü bir yer edinmelerini sağlamak amacıyla, çeşitli projeler geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Bu projeler, toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen ve kadınların güçlendirilmesine yönelik stratejiler içermektedir.

Fırsat Eşitliğine Destek: Sosyal adaletin sağlanması ve eşitlikçi bir toplum yapısının inşa edilmesi adına, fırsat eşitliğine destek verilmiş ve bu alanda çeşitli iyileştirmeler hedeflenmiştir. Bu çabalar, toplumsal fırsat eşitsizliklerini gidermeye yönelik bir dizi politika ve uygulama kapsamaktadır.

Kadın ve İnsan Haklarına Yönelik Sosyal Sorumluluk Projeleri: Kadın hakları ve genel insan hakları konusunda toplumsal duyarlılığı artırmak amacıyla sosyal sorumluluk projeleri geliştirilmiş ve bu projeler aracılığıyla toplumsal farkındalık yaratılmıştır. Bu girişimler, toplumda hak temelli bir yaklaşımın benimsenmesini teşvik etmektedir.

Eşit ve Nitelikli Eğitim İmkanlarının Sağlanması: Toplumun her kesiminden bireylerin eşit şartlar altında nitelikli eğitim alabilmesi için çeşitli stratejiler geliştirilmiş ve eğitimde fırsat eşitliği sağlanmaya çalışılmıştır. Bu çabalar, bireylerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmelerine olanak tanımaktadır.

Engelsiz Bankacılık Hizmetlerinin Geliştirilmesi: Engelli bireylerin bankacılık hizmetlerinden sorunsuz bir şekilde faydalanmalarını sağlamak amacıyla iyileştirmeler yapılmaktadır.

Engelli Bireylerin Bankacılık Hizmetlerine Erişebilirliğinin Artırılması: Engelli bireylerin bankacılık hizmetlerine daha kolay erişebilmesi için çeşitli düzenlemeler yapılmış ve bu bireylerin ekonomik hayata katılımı desteklenmiştir. Bu yaklaşım, toplumsal entegrasyonu ve engelli bireylerin bağımsızlıklarını güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Banka Çalışanlarına Etik, Yolsuzlukla Mücadele ve Cinsiyet Eşitliği Eğitimleri: Banka çalışanlarına, etik kurallar, yolsuzlukla mücadele ve cinsiyet eşitliği gibi konularda eğitimler verilmiş, bu sayede kurum içinde toplumsal sorumluluk bilincinin artırılması hedeflenmiştir. Bu eğitimler, bankaların kurumsal kültürünü güçlendirerek, çalışanlar arasında etik ve eşitlikçi bir çalışma ortamı yaratmayı amaçlamaktadır.

Araştırmaya dahil edilen 6 (altı) banka tarafından yayımlanan 2023 yılına ait entegre faaliyet raporlarının sürdürülebilirlik kriterleri açısından stratejik bir şekilde incelenmesi neticesinde, bu bankaların uzun vadeli planlarının ve mevcut durumlarının değerlendirildiği gözlemlenmiştir. Ekonomik kriterler incelendiğinde, bankaların ekonomik faaliyetleri analiz edilmiştir. Çevresel kriterler açısından ise, iklim değişikliği, doğal kaynakların kirlenmesi, tükenmesi ve atık yönetimi faaliyetlerine odaklanıldığı tespit edilmiştir. Son olarak, sosyal kriterler incelendiğinde ise, bankaların sosyal durumu, sosyal sorumluluk projeleri ve gerçekleştirilen etkinliklerin de değerlendirildiği görülmektedir.

Örneklem grubundaki bankaların 2023 yılına ait Entegre Faaliyet Raporlarında dikkat çeken bir diğer önemli unsur, bu bankaların Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na katkı sağladıkları ve bu doğrultuda stratejiler geliştirdikleri olmuştur.

Bankaların Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına katkı sağladığı faaliyetlerini pazarlama açısından incelediğimizde;

Bankalar Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ulaşmak için geliştirdikleri çeşitli stratejilerini ve projelerini pazarlama stratejilerine entegre edildiğinde hem marka imajlarını iyileştirebilirler hem de sürdürülebilirliğe duyarlı müşterilerine hitap edebilirler.

Bankalar çevre dostu projelere finansman sağlayarak, sürdürülebilir yatırım fonları oluşturarak çevreye duyarlı yatırımcılar ve tüketiciler için cazip hale gelebilmektedir. Bu

uygulamalarının tanıtılması çevre sorumluluğu taşıyan bir banka imajının oluşmasına da yardımcı olmaktadır. Çevre dostu işletmelere ve müşterilere sağlanan bu seçeneklerin pazarlandığı taktirde müşterilere sürdürülebilir kalkınma amaçlarına katkı sağlandığına ilişkin güçlü bir mesaj olarak geri dönmektedir.

Sürdürülebilir kalkınma amaçları kapsamında gerçekleştirilen ve yatırım yapılan sosyal sorumluluk projelerinin, müşterilerin bankaların topluma ve çevreye duyarlı bir yaklaşım izlediği kanaatine vardığında bankaya olan bağlılığı artabilir bunun sonucunda da marka sadakati yaratılabilmektedir.

Bankaların sosyal medya hesaplarında veya çeşitli iletişim araçlarında çevreye ve topluma duyarlı mesajları içeren paylaşımları pazarlama iletişimi alanına girmekte olup, müşterilerin sürdürülebilirlik konusunda bilgilendirilmesi önemli bir noktadır.

Bankalar sürdürülebilir kalkınma amaçlarına olan katkılarını dijital pazarlama stratejileriyle, sürdürülebilirlik projelerinin tanıtımı gerçekleştiğinde konuya olan katkıları vurgulanabilmektedir.

Bankaların sürdürülebilir kalkınma amaçlarına yönelik gerçekleştirdiği faaliyetlerin pazarlama stratejileriyle entegrasyonu, marka değerini pekiştirebilir ve müşterilerin güveni ile sadakatini arttırabilmektedir. Pazarlama faaliyetleri, bu tür sürdürülebilirlik odaklı uygulamaların toplumsal duyarlılık ve çevresel sorumluluk anlayışıyla ilişkilendirilmesini sağlayarak, bankaların itibarını güçlendirebilmektedir. Bu süreç, bankanın finansal başarısının yanı sıra toplumsal sorumluluk alanında da katkı sağlamasına olanak tanımaktadır.

Şendurur ve Temelli (2018) çalışmalarında Türkiye'de faaliyet gösteren geleneksel ve katılım bankalarının sosyal ve çevresel alanlarda faaliyet raporlarında yaptıkları açıklamalara bakarak, sürdürülebilirlik puanlarını belirlemişler ve daha sonra çoklu regresyon analizi yardımıyla sürdürülebilirlik puanları ile belirlenen değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışmanın sonuçlarına göre büyüklük, likidite, karlılık, yaş, çevre puanı ve sürdürülebilirlik puanları ile banka türleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Tunç (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, 2015-2020 yılları arasında Borsa İstanbul (BİST) Sürdürülebilirlik Endeksi'nde yer alan 9 (dokuz) banka ile bu endekse dahil olmayan 9 (dokuz) bankanın sürdürülebilirlik performansları ile finansal performansları karşılaştırılmış ve bu iki performans türü arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışma sonucunda, BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'ne dahil olan bankalar ile endeks dışında kalan bankaların

sürdürülebilirlik ve finansal performansları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığı ortaya konulmuştur. Bu bulgu, sürdürülebilirlik uygulamalarının doğrudan finansal başarıyı etkilemediğini veya her iki performans türünün birbirinden bağımsız hareket ettiğini göstermektedir.

Işık (2024) tarafından yapılan çalışmada, Türkiye'de sürdürülebilir kalkınma ile bankacılık sektöründe yeşil finansman stratejilerinin etkileri ve uygulanabilirliği arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışma bulguları, bankacılık sektörünün sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ve yeşil finansman stratejilerine uyum sağlamasının, ekonomik büyüme, çevresel koruma ve sosyal eşitlik açısından büyük bir öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Örneklem grubuna dahil ettiğimiz bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankaların, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda belirledikleri hedeflere ulaşabilmeleri konusunda güce sahip olduğu görülmektedir. Yayımladıkları Entegre Faaliyet Raporlarında sürdürülebilirlik faaliyetlerini kapsayacak şekilde toplum ile paylaşılması, bankacılık sektöründeki gelişmelerin izlenmesi ve bu doğrultuda gerekli olan önlemlerin alınması bakımından kritik bir noktadadır. Bankaların sürdürülebilirlik alanındaki çabaları yalnızca kendi operasyonel başarılarına katkı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda toplumun geneline de olumlu etkilerde bulunmaktadır.

Sonuç olarak, bankaların sürdürülebilirlik bağlamında uzun vadeli stratejiler geliştirmesi, yalnızca kurumsal kimliklerine katkı sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda toplumsal düzeyde de önemli faydalar yaratacaktır. Ülkemizde yürütülen atık yönetimi, çevre kirliliğinin önlenmesi ve yenilenebilir enerji gibi çevresel meselelerle ilgili, bankacılık faaliyetlerini de kapsayan yasaların genişletilmesi, sürdürülebilirlik açısından önemli bir adım teşkil edecektir. Sürdürülebilirliğin sadece bankacılık sektöründe değerlendirilmemesi gerektiği tüm işletmelerin bu uygulamaları benimseyerek faaliyetlerine yansıtması önem arz etmektedir. Ayrıca, hem ulusal hem de küresel düzeyde sürdürülebilirlik uygulamalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sürecinde, iç ve dış paydaşlara da önemli sorumluluklar düşmektedir.

KAYNAKÇA

Akbank (2024). *2023 Entegre Faaliyet Raporu.* [Erişim: 10.9.2024, https://www.akbankinvestorrelations.com/tr/yayinlar/yil-liste/faaliyet-raporlari/317/0/0]

Armstrong, P., Kotler, P., Trifts, V., Buchwitz, L.A., Gaudet, D. (2017). *Marketing*. Canada, Pearson. (s. 82)

Asheim, G. B., Buchholz, W., & Tungodden, B. (2001). Justifying sustainability. *Journal of Environmental Economics and Management, 41*(3), 252-268.

Balcı, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Pegem Akademi.

Birleşmiş Milletler (2022). *Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları.* [Erişim: 9.9.2024, https://turkiye.un.org/tr/sdgs]

Brundtland Komisyonu (1991). *Ortak Geleceğimiz (Our Common Future).* London: Oxford University Press.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş & Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

Chapin, F.S., Torn, M.S. & Tateno, M. (1996). Principles of ecosystem sustainability. *American Naturalist*, *148*(6), 1016-1037.

Colglazier, W. (2015). Sustainable development agenda: 2030. *Science, 349*(6252), 1048–1050.

Creswell, J. W. (2014). A*raştırma Deseni: Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. (Çev.) Selçuk Beşir Demir, Eğiten Kitap Yayıncılık, Ankara.

Denek, S. (2019). Sürdürülebilir Kalkınmadan sürdürülemez çevreye doğru: Çevre – kalkınma ikilemi. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21*(3), 816-842.

Diesendorf, M. (2000). Sustainability and Sustainable Development. In D. Dunphy, J. Benveniste, A. Griffiths, & P. Sutton (Eds.), Sustainability: The Corporate Challenge of the 21st Century (pp. 19-37). Allen & Unwin.

Dyllick, T. & Hockerts, K. (2002). Beyond the business case for corporate sustainability. *Business Strategy and Environment, 11*(2), 130-141.

Erdoğan, B. Z. & Eroğlu Hall E. (2014). *Pazarlamanın Konusu, Kapsamı, Gelişimi ve Değer Kavramı*. Erdoğan, B. Z. (Ed.), Pazarlama Yönetimi (s. 3-4). Anadolu Üniversitesi

Garanti BBVA (2024). *2023 Entegre Faaliyet Raporu.* [Erişim: 10.09.2024, https://www.garantibbvainvestorrelations.com/tr/haberler/detay/Garanti-Bankasi-2023-Entegre-Faaliyet-Raporu/341/9573/0]

Goodland, R., & Ledec, G. (1986). Environmental management in sustainable economic development. *Impact Assessment, 5*(2), 50-81.

Halk Bankası (2024). *2023 Entegre Faaliyet Raporu.* [Erişim: 10.09.2024, https://www.halkbank.com.tr/tr/bankamiz/surdurulebilirlik/raporlar-ve-etkinlikler.html]

Işık, S. (2024). *Türkiye'de Sürdürülebilir Kalkınma ve Bankacılık: Yeşil Finansman Stratejilerinin Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kates, R. W. (2001). Sustainability science. *Science, 292*, 641-642.

Kulaksız, B., & Gülcan, E. (2022). Uygun iş yaklaşımı bağlamında gençlerin istihdam olanaklarının arttırılması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15*(42), 314-348.

Lozano, R. (2013). Are companies planning their organisational changes for corporate sustainability? An analysis of three case studies on resistance to change and their strategies to overcome it. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management, 20*(5), 275-295.

Marrewijk, M., & M.W. (2002). Multiple levels of corporate sustainability. *Journal of Business Ethics, 44*(2), 107-119.

Mebratu, D. (1998). Sustainability and sustainable development: Historical and conceptual review, *Environmental İmpact Assessment Review, 18*(6), 493-520.

Mensah, J. (2019). Sustainable development: Meaning, history, principles, pillars, and implications for human action: Literature review. Cogent Social Sciences, 5(1).

Munasinghe, M. (2009). *Sustainable Development in Practice: Sustainomics Methodology and Applications.* Cambridge University Press, Cambridge.

Ozan Leylum, Ş., Odabaşı, H. F., & Kabakçı Yurdakul, I. (2017). Eğitim ortamlarında durum çalışmasının önemi. E*ğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 5*(3), 369-385.

Önce, A.G. & Marangoz, M. (2012). Pazarlamanın sürdürülebilir gelişmedeki rolü. *International Conference on Eurasian Economies*, 389-397.

Özcan, H. & Özgül, B. (2019). Yeşil Pazarlama ve Tüketicilerin Yeşil Ürün Tercihlerini Etkileyen Faktörler. *Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 1-18.

Parlak, E. (2022). Sürdürülebilir kalkınma ve yeşil ekonomi ilişkisini anlamak: Çin örneği. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Sachs, J. D. (2015). The Age of Sustainable Development. Columbia University Press, New York.

Signitzer, B. & Prexl, A. (2007). Corporate sustainability communications: Aspects of theory and professionalization, *Journal of Public Relations Research, 20*(1), 1-19.

Şendurur, U., & Temelli, F. (2018). Türkiye'de Faaliyet Gösteren Geleneksel Bankalar ve Katılım Bankalarının Sürdürülebilirlik Açısından Karşılaştırılması. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi,* 20(2), 330-346.

Torlak, Ö. (2022). Pazarlamanın Yeni Tanımı ve Pazarlama Karmasındaki Değişime İlişkin Değerlendirmeler. *Pazarlama Teorisi ve Uygulamaları Dergisi*, 8, 129-155.

Tunç, A. (2021). *Sürdürebilirlik Performansının Finansal Performansa Etkisi: BIST Sürdürebilirlik Endeksi'ndeki Bankalar İle Endeks-Dışı 244 Bankalar Arasında Bir Karşılaştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Tüm, K. (2014). Kurumsal sürdürülebilirlik ve muhasebeye yansımaları: sürdürülebilirlik muhasebesi. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 5*(1), 58-81.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı (2019). *Çevre, İklim Değişikliği ve Suya Dair Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri*. [Erişim: 9.9.2024, https://www.mfa.gov.tr/surdurulebilir-kalkinma.tr.mfa]

Türkiye İş Bankası (2024). *2023 Entegre Faaliyet Raporu.* [Erişim: 10.09.2024, https://www.isbank.com.tr/bankamizi-taniyin/raporlarimiz]

Vakıfbank (2024). *2023 Entegre Faaliyet Raporu.* [Erişim: 10.09.2024, https://www.vakıfbank.com.tr/tr/bankamiz/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/entegre faaliyet-raporlari]

Yalçın, H. (2022). Phenomenology as a research pattern. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 22*(Özel Sayı 2), 213-232.

Yavuz, V.A. (2014). Sürdürülebilirlik kavramı ve işletmeler açısından sürdürülebilir üretim stratejileri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7*(14), 63-86.

Ziraat Bankası (2024). *2023 Entegre Faaliyet Raporu.* [Erişim: 10.09.2024, https://www.ziraatbank.com.tr/tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/yillik-faaliyet-raporlari]